

O problematiki zdravstva v soboški občini

stran 4

NASLOV

Leto XXXIV
Št. 20

Murska Sobota,
27. maja 1982

CENA 10 DIN

VESTNIK

ANDREJ MARINC V POMURJU — Predzadnjo sredo — 19. maja — sta se na delovnem obisku v Pomurju mudila predsednik predsedstva CK ZKS Andrej Marinc in član CK ZKS in republiškega izvršnega sveta Slovenije, ki skrbi za kmetijstvo, Milan

Kneževič. Obiskala sta kmetijo Martina Kuzme v Skakovcih in farmo bekonov v Nemščaku, popoldne pa se udeležila volilne seje medobčinskega sveta ZKS za Pomurje v Murski Soboti. O njunem obisku podrobneje poročamo na 4. strani. (Foto: A. Albert)

PRAZNIK OBČINE LJUTOMER

Letos bodo občani občine Ljutomer že 26. zapored proslavljali svoj občinski praznik. Prav v ta namen bo obilo najrazličnejših manifestacij.

29. maja bo ob 9. uri v osnovni šoli Cvetko Golar Ljutomer proslava ob 25-letnici obstoja šole. Ta dan bodo v Ljutomer prišli tudi mladi iz Titovih Užic. Približno tisoč jih bo. Popoldne si bodo ogledali nekatera OZD v Ljutomeru, popoldne se bodo pomerili v športnih veščinah, zvečer pa si bodo mladi iz pobratenih občin izmenjali kulturne izkušnje. Istočasno pa bo v Veržetu tradicionalni Osterčev večer. Pričetek bo ob 20. uri v kulturnem domu v Veržetu.

Naslednji dan bo ob 14. uri revija šolskih in odraslih folklornih skupin, in sicer v Križevcih pri osnovni šoli Branko Bernot Aljaž. Praznovanje občinskega praznika pa se bo nadaljevalo 4. junija. Ta dan bodo ob 19.30 uri odprli razstavo likovnih del likovnih pedagogov občine Ljutomer, ob 20.00 pa bo slavnostni koncert pihalnega orkestra KUD Ivan Kavčič. 5. junija bo predstava Hermana Celjskega v izvedbi dramske sekcije ljutomerskega kulturnoumetniškega društva.

6. junija bodo zbori skupščine občine, družbenopolitične organizacije skupščine občine in skupščine SIS družbenih dejavnosti občine Ljutomer imeli slavnostno sejo v ljutomerskem domu kulture. Podelili bodo letošnja občinska družbeno priznanja. Takoj po slavnostni seji bo osrednja prireditev ob 26. prazniku občine in 90-letnici rojstva tovariša Tita, nato pa bo medobčinska revija pihalnih orkestrrov, ki bo v počastitev 60-letnice obstoja tega orkestra v Ljutomeru.

Praznovanje občinskega praznika pa bo sklenjeno z velikimi mednarodnimi konjskimi dirkami.

Dušan Loparnik

SREČANJE PREŽIHOVCEV — Osnovna šola Prežihov Voranc na Srednji Bistrici je imela minuli ponedeljek in torek v gosteh okrog 100 učencev iz osemletk, ki nosijo ime tega znanega in priljubljenega slovenskega pisatelja. Prišli so iz Raven na Koroškem, Jesenic in Ljubljane ter iz Doline pri Trstu in Doberdoba pri Gorici v Italiji. Z njimi so pripotovali tudi učitelji in z učenci iz zamejstva tudi njihovi starši.

Ni naključje, da je bila gostitelj 5. srečanja Prežihovcev ravno bistriška osemletka, saj praznuje letos 15. obletnico poimenovanja po Prežihovemu Vorancu. Tako so obenem proslavili tudi ta jubilej. Na skupni proslavi — točke za kulturni program so pripravile vse šole — je imel slavnostni govor kulturni program so pripravile vse šole — je imel slavnostni govor pisatelj Ferdo Godina, ki je bil osební Vorančev prijatelj. Orisal je njegovo življenjsko pot in dejal, da je zelo vesel, ker je bila uresničena njegova pobuda o poimenovanju osnovne šole na Bistrici.

Tekst in foto: Jože Graj

LOV NA ATOMSKE PODMORNICE

stran 2

Vzdušje zmernega optimizma

Če bi zapisali vzdušje zmernega pesimizma, bi prejkone zapadli črno-belemu slikanju, ki pa si ga v zdajšnjih časih in razmerah ne moremo in ne smemo privoščiti. V pokrajini ob Muri — kot marsikje drugje — se je namreč nagrmadil zajeten kup problemov, ki jih ne bomo zmogli zgolj z leporečnimi umovanji in sklepanji na pamet, marveč le po poti poznavalske analize in poglavljenih, dolgoročnih odločitev za ukrepanje. Se posebej, ker so posredi gospodarski in taki, ki nosijo vse predznake zaostrenosti in zapletenosti.

Dobra šola so nam v tej zvezi zgubariji, le da ob tem najraje vidimo eno plat medalje, ne pa tudi druge, temnejše. Rdeče številke, zabeležene v poslovnih poročilih 40 organizacij združenega dela, so v letošnjem trimesečju nesporno dejstvo, da o onih, ki poslujejo na robu donosnosti in storilnosti, posebej ne preudarjamo. Hkrati pa je nesporna upravičenost pomisleka — in to je ravno druga plat istega vprašanja — kako je s samoupravnim in družbenoekonomskim položajem skoraj osem tisoč delavcev (od 37 tisoč vseh v Pomurju), ki so zaposleni pri zgubarijih. V kakšnem socialnem položaju so?

Skušajmo biti večplastni! Bere se kot tvegana domneva, toda: ali (pre)nizki osebni dohodki in neizpeljan sistem nagrajevanja po delu in rezultatih dela v nekaterih organizacijah ne silijo ljudi, da velik del svojih ustvarjalnih moči hranijo za popoldanski fuš, šušmarjenje in sploh postransko zaslužkarstvo? Vprašajmo se še določnejše: kako je tudi sicer z delovno storilnostjo oziroma učinkom, ki ga v določenem času doseže pomurski delavec v delovnem procesu? Kako si ob tem razlagati precejšnje število bolniških in drugih začasnih izostankov z dela, dasiravno smo na tem področju na repu v naši republiki?

Potemtakem ni nobeno naključje, da v zadnjem obdobju sindikati pripisujejo tolikšen pomen prav socialni varnosti delavcev. Tretja konferenca je dala za to obilo koristnih napotil, podobno kot tretji kongres samoupravljalcev in kongresi ter konference zveze komunistov.

Razširjeno »krilatico« o pridnosti in solidarnosti pomurskih ljudi bi — kot nam kažejo in nas opominjajo izkušnje — veljalo sproti uravnjavati na pravi tiri. Saj ne, da za marljivost in vzajemnost tukajšnjega življa ne bi bilo dovolj dokazov, prej gre za to, da znamo v lastnih interesih (interesih kraja, delovne organizacije, občine) vedno najti tudi skupne (interese regije in širše družbene skupnosti) in narobe. Da smo jih često v resnici znali, potrjujejo uspešno izvedeni referendumski, udarniške akcije, gmojne pomoči drugim. Ravno to pa je — kakorkoli se sliši učeno — pluralizem samoupravnih interesov, želja in hotenja, presajen v naš vsakdan. Ta čas se spet največ ukvarjamo s pretresanjem gospodarjenja. Ugotovljamo v bistvu že ugotovljeno: pomanjkanje surovin, repromaterialov, energije, zastoje v proizvodnji, skokovito rast cen materialov, razpad jugoslovanskega trga, zanikanje dinarja kot plačilnega sredstva, skromne plačilne sposobnosti, v nekaterih vejah gospodarstva polna skladišča gotovih izdelkov, izvozno-uvozne zaostritve in padeč kupne moči domačega prebivalstva. Z razlogi se skorajda ne ubadamo in o tako imenovanih notranjih rezervah se le tu pa tam sramežljivo razgovorimo, še raje pa zmajemo z glavo rekoč, te nas ne bodo izvale iz zagat.

Mirno si dovolimo vprašanje: bi bila mar tragedija, če bi določeno proizvodnjo ali proizvodni program, ki že leta in leta prinaša izgubo, preprosto ukinili ali ga preusmerili v donosnejšega, dolgoročnejšega? Radi se prepričujemo, da imamo precej strokovnjakov, po drugi strani pa ni neznanost, da je v naše proizvode vloženega bora malo lastnega znanja in idej. Kaj ni prav zdaj najlepša prilika — imenujmo jo kar izziv — da se izkažejo? Tako bi prenekateri naložbeni apetit razumneje presegli, iz naše obmejnosti in toliko razglašeni komparativni prednosti (plodna zemljišča, mineralne vode, nafta in podobno) iztisnili še veliko več in nenačaje se pri sicer uspešnem uveljavljanju na tujih tržiščih ne bi tako često pojavljali v podrejeni vlogi.

Kot sklep se nam ponuja misel, da čas in razmere terjajo še večji angažma družbenopolitičnih in samoupravnih organizacij in skupnosti, delegacij in delegatskih skupščin, skratka vseh nas z vodilom: nad probleme brez nestrpnosti in dramatiziranja in predvsem z zmernim optimizmom.

Branko ŽUNEC

Posnetek argentinskih vojakov na enem od Falklandskih otokov, ki je nastal tik pred prvim napadom Britancev.

Iranci zavzeli Horamšar

Kakor poroča iranska časopisna agencija IRNA, so iranske sile v ponedeljek osvobodile Horamšar, mesto, ki so ga Iranci zavzeli na začetku iraško-iranske vojne pred 20 meseci. V mesto ob mejni reki Šat-el-Arab so iranske enote vdrle z zahodne strani po tridnevni ofenzivi. Najprej so zasadle staro pristanišče ob reki, nato pa so se razvneli poulični boji, po katerih so se iraški vojaki nehali upirati.

Napad na Horamšar so iranske enote začele v soboto dopoldne in do ponedeljka opoldne po neuradnih poročilih zajele več kot 8.000 iraških vojakov. Mesto so branile tri iraške divizije, skupno okoli 35.000 vojakov. Po

sodbi vojaških strokovnjakov naj bi bile iranske sile, sodelujoče pri ofenzivi na mesto, trikrat številnejše. Menijo, da so Iranci zajeli skoraj četrtino iraških vojakov, ki so se bili utrdili v Horamšaru, najpomembnejšem strateškem mestu ob reki Šat-el-Arab, zaradi katerega se med drugim vojskujejo obe sosednji islamski državi.

Kakor trdijo iranski vojni poročevalci, so iranske čete po zavzetju starega pristanišča, nasproti katerega je na drugi, iraški strani Šat-el-Araba, kontrolni center pomorskih iraških sil, na več krajih pojavile na bregu reke. Med iraškimi vojniki v Horamšaru je zavladala zmeda, ki je bila še toliko večja,

ker je padel poveljnik iraških sil v tem mestu, polkovnik Ahmed Zaid, ki je bil hkrati poveljnik brigade obmejnih enot iraške vojske.

Medtem pa se je razmerje sil na bojišču spreminilo. Homeinijev predstavnik v vrhovnem iranskem svetu, predsednik skupščine Hašemi Rafsandžani, je izjavil, da si bo islamska republika „sama vzela tisto, kar ji pripada, če njeni mirovni pogoji ne bodo izpolnjeni“. Gotovo pa je, da bo iransko daljnometno topništvo zdaj lahko uspešno obstreljevalo cilje na iraškem ozemlju, predvsem naftne vrelce južno od Basre in nekatere pomembne komunikacije v Iraku, ki peljejo proti Kuvaitsu. Najverjetneje je, da bo Iran po osvoboditvi vsega iranskega ozemlja postavil ultimatum. Med drugim bo zahteval, da mu izplačajo vojno odškodnino v zelo kratkem roku, kar bo najvažnejša zahteva; to bo hkrati odločilno za nadaljnji potek dogodkov. Kolikšno odškodnino zahteva, Iran še ni objavil. Pred tremi meseci so neuradno omenjali vsoto 56 milijard dolarjev, v zadnjih dneh pa, prav tako neuradno, govorijo o vsoti skoraj sto milijard dolarjev.

Če pogoj o vojni odškodnini ne bo izpolnjen, potem se iranske sile ne bodo pomisljale prestopiti iraško mejo. To bi se utegnilo zgoditi še pred koncem junija.

Malo upanja za diplomate

Prizadevanja generalnega sekretarja OZN Javiera Peraza de Cuellara, da bi pomiril London in Buenos Aires, so spodletela. Britanci so na nekaj krajih izvedli invazijo na Falklandske otoke in že po nekaj dneh naj bi na otokih imeli preko 5 tisoč svojih vojakov.

Vojna, ki se je prejšnji petek razplamtel na Južnem Atlantiku je bila nekoliko pogojena tudi od vremena. Ves teden do pričetka invazije je vladalo neprijetno vreme. Burja, ki je pihala s hitrostjo 130 km na uro je valila do petnajst metrov velike valove. Meteorologi so napovedali obdobje lepega vremena in za Britance je moralo biti to odločujoče, ker bi sicer morali invazijo preložiti na pomlad.

O človeških žrtvah je slišati nasprotujoča si obvestila. Po britanskih virih naj bi že prvi dan napada Argentinci na celino prepeljali preko 200 trupel. Izračunali so tudi, da je materialna škoda prvega dne invazije dosegla milijardo dolarjev.

Človeštvo je doživelo že na tisoče vojn. Ta, ki se je razplamtel v mrzlem Južnem Atlantiku, sodi po mnenju mnogih med najbolj nesmišelnih.

Kot je pred dnevi neki novinar povprašal argentinskega kontraadmirala in profesorja Alberta Faleronija, zakaj Argentina vztraja, da se morajo Britanci umakniti ne samo s Falklandskih otokov, temveč tudi z otoka Južna Georgia in z Južnih Sandwichov, ki so več tisoč kilometrov oddaljeni od argentinske obale, je dobil nekoliko presenetljiv odgovor. Faleroni je dejal, da bo Argentina „nekega dne postala politična in gospodarska sila, zato mora že zdaj poskrbeti za obrambo svojega ozemlja tudi zunaj lastnih meja. Ko bodo Falklandski otoki argentinski, prav tako ostali, že omenjeni otoki, bo Argentina zagotovila ne le nadzor nad celotnim osrednjim in zahodnim delom Južnega Atlantika, temveč tudi vpliv na del Antarktike.“

Strah pred iransko zmago

Razvoj dogodkov na fronti ob Šat-el-Arabu povzroča številnim deželam ob Perzijskem zalivu pa tudi Egiptu in Jordaniji vse hujše skrbi. V Kairu pravijo, da bi zmaga Irana utegnila okrepiti gibanje islamskih fundamentalistov in tako ogroziti sedanje režime v zalivskih državah in tudi v Egiptu. Egiptovska pomoč Iraku je zato vsak dan bolj očitna, kaže pa se v pošiljanju orožja in v diplomatski aktivnosti. Egipt si prizadeva mobilizirati nekatere zalivske

države, da bi na nekakšen način pomagale ustaviti iransko ofenzivo in pripraviti Teheran k premirju, ki mu ga ponuja Bagdad. Iz Kaira so pred dnevi odšli številni odposlanci tudi v nekatere evropske države od katerih Egipt pričakuje podporo ob iraško-iranski vojni.

V začetku junija bo odpoval na turnejo po arabskih državah tudi Sadli Klibi, generalni sekretar arabske lige, pripravlja pa se tudi novi arabski sestanek na vrhu.

Težave s prehrano

Ministri za kmetijstvo osmih afriških držav (Bocvana, Egipta, Gambije, Gane, Kenije, Senegala, Sudana in Tanzanije), ki so članice WER (svet združenih narodov za prehrano) so pred dnevi v Nairobiju potrdili, da je gospodarska prihodnost Afrike bolj vprašljiva kot katerega koli drugega svetovnega območja.

Opozorili so na naslednje slabosti: pomanjkanje moči za načrtovanje in poslovno vodenje, nezadostna infrastruktura (transport in marketing), premajhne spodbude za proizvodnjo. Med vzroke za takšno stanje pa štejejo ponavljajoče se suše, lokalne vojne in politične nemire, višje izdatke za energijo. Ugotovili so tudi, da so afriške vlade dajale preveliko prednost mestnim območjem.

V žarišču dogodkov

V prejšnji številki Vestnika smo na tem mestu na kratko obravnavali pomen satelitov v vohunske namene, danes se pomudimo pri njihovi specialni nalogi: pomoči vojnemu ladjevju in komuniciranju.

Vse do začetka sedemdesetih let je v svetovnih morjih gospodarila ameriška mornarica. Danes ima resnega tekmeča v sovjetski floti. Iz baz v Severomorsk, Baltijsku, Sevastopolju in Vladivostoku »pokrivajo« vsa glavna svetovna morja, iz ladjedelnic v Gorkiju, Nikolajevu, Komsomolsku in Habarovsku pa prihajajo bojne ladje in podmornice. Prav mornarici se ima Sovjetska zveza za zahvaliti, da danes kontrolira vse glavne morske poti. Nasprotno pa se je prostor za ameriško obveščevalno službo sredi sedemdesetih let nekaj zmanjšal, kajti opustiti so morali dve pomembni radarski postaji: Djababkir in Sinop v Turčiji. Od tod so namreč dobivali informacije o raketnih poskusih v ZSSR. Američani so morali ukiniti tudi postajo za seizmične raziskave v Belbasi, katere naloga je bila beleženje nuklearnih poskusov v ZSSR. Sovjetski

zvezi je medtem uspelo organizirati tudi številne baze v svetovnih morjih, vse tja do Kube.

Toda SZ vseh uspehov ne bi dosegla, če si ne bi najprej zagotovila pomoči iz vesolja. Sredi šestdesetih let so v vesolje izstrelili posebne satelite, ki so bili namenjeni izključno potrebam mornarice. Sateliti so sledili ladjam po vseh morjih in te podatke sporočali na Zemljo posadkam, ki so bile recimo neke blizu Mavriciusa, Madagaskarja, ob otočju Čagos ali ob Sejšelskem otočju, v bližini Adena, v Um Kasru v Iraku, Havani itd.

Raketa je takšen satelit najprej ponesla v višino okoli 270 kolometrov. Na tej višini je satelit ostal toliko časa, dokler ni pod seboj »proučil« vsih ladij in pristanišč. Ko je to nalogo opravil, se je satelit razdvojil in to tako, da je del satelita pole-

tel na višino okoli 900 kilometrov. Del takšnega sovjetskega satelita je v jeseni 1977, zaradi napake v pogonskih napravah, padel v Kanadi na tla. Strokovnjaki so našli nekaj kilogramov

ostankov, vendar je bilo to dovolj za protest. ZDA so zadevo hotele izkoristiti s trditvijo, da SZ vesolje koristi v vojne namene. Toda

tudi sami so leta 1965 povzročili incident s podobno zadevo, ko se je neki ameriški radioaktivni satelit zrušil v Tihi ocean. Sovjetska zveza je po tisti nesreči pričela z novim programom satelitov, ki so kot pogonsko gorivo izkoriščali sončno energijo. Američani so ob tem zaključili, da novi sovjetski sateliti po svoji moči ne morejo zadovoljevati prejšnjih, ki so bili na atomski pogon.

Tudi ameriška mornarica je zahtevala, naj se izdela poseben satelitski sistem, ki bo služil izključno njej. Nekaj časa so se Američani za opazovanje sovjetskih ladij posluževali običajnih vohunskih satelitov. Toda kakovost podatkov, ki so jih ti pošiljali, ni bila dovolj kvalitetna. Zato so se zavzeli za dostavitev sistema, ki so mu dali ime »White Clouds«. Ena od glavnih nalog tega sistema naj bi bila zasledovanje atomskih podmornic. Te so bile dolgo časa izven opazovalnih možnosti ene in druge mornarice. Strokovnjaki to-

varne »Martini Marietta« pa so se dokopali do spoznanja, da je mogoče zasledovati tudi atomske podmornice. Reaktor podmornice porabi za hlajenje veliko morske vode in to ogreto ponovno spušta v morje. Topla voda prebije na površino in s posebnimi napravami je mogoče to toplo vodo izslediti. Takoj so svoje satelite opremili s temi napravami in jih poslali v vesolje. Kolikšnega pomena je odkrivanje atomskih podmornic pove podatek, da na primer podmornica tipa »Delta II« nosi s seboj 16 medcelinskih raket. Prvi večji uspeh s temi sateliti so Američani dosegli 14. decembra 1971, ko so v vesolje istočasno poslali tri satelite. Le-ta 1976 so izstrelili tri satelite katerih namen je bil »pokrivanje« Pacifika, leto kasneje pa so s tremi drugimi sateliti »pokrili« tudi Atlantik.

Povezano z vsemi temi sateliti sta obe velesili začeli razvijati tudi tako imenovane komunikacijske satelite. Prvi takšen satelit so v

vesolje poslali Američani leta 1958. Preko njega so posredovali novoletno poslanico predsednika Eisenhowerja. Toda kakovost tega prenosa še zdaleč ni zadovoljevala. ZDA so potem napredovale na tem področju tako, da so poslale v vesolje stacionirane komunikacijske satelite, sovjeti pa so jih pošiljali v zemeljsko krožnico.

Danes so v zraku sovjetski komunikacijski sateliti tipa »Molnija«, Američani pa izpopolnjujejo svoje DSCS-2.

Kakor so sateliti, čeprav narejeni izključno za vojaške namene, veliko prispevajo k proučevanju vremena, skih razmer na naši Zemlji, tako komunikacijski sateliti lahko v prihodnje še več prispevajo k televizijskim prenosom, ki bodo zblíževali ljudstva tega sveta in pripomogli k večjemu razumevanju drug drugega. To je svetla točka vseh dosedanjih prizadevanj in tudi edina perspektivna. Alternative ni.

WASHINGTON — Direktor ameriškega oddelka za boj proti terorizmu je izjavil, da je bilo lani po vsem svetu 709 terorističnih napadov.

VARŠAVA — Vojaško sodišče v Wrocławu je obsodilo na zaporne kazni devet ljudi, ker so izdajali in širili informativni bilten skupine, ki si je dala ime „začasna koordinacijska komisija Solidarnosti za območje Šlezije.“

ATENE — Grčija se bo udeležila vojaških vaj NATO, ki naj bi bile v začetku prihodnjega tedna v Sredozemlju.

LUANDA — Južnoafriško letalstvo je po nekaj mesecih premora ponovno uporabilo zažigalne bombe „napalm“, ko je napadlo južnoangolsko mesto.

BUDIMPEŠTA — Ena od najlepših in najmodernejših ulic v budimpeštanski delavski četrti je poimenovan po Titu.

NEW DELHI — Indijski premierka Indira Gandhi bo konec julija obiskala ZDA, dva meseca kasneje pa še ZSSR.

DUNAJ — Avstrijski predsednik Kirchschrager je te dni na uradnem obisku v ZSSR. To je prvi obisk avstrijskega predsednika v Sovjetski zvezi po letu 1968.

TOKIO — Več kot 300 tisoč ljudi je v Tokiu demonstriralo proti jadrski oborožitvi.

MADRID — Komandos ETA so v nemirni Baskiji napadli dve vojašnici. Napadci so uporabljali teko orožje.

MOSKVA — Tu so potrdili, da bosta junijsko zasedanje generalne skupščine OZN ameriški in sovjetski zunanji ministri izkoristila tudi za dogovor o obnovitvi strateških pogajanj med obema vojašsilama.

O ČISTOSTI JEZIKA

Polemika o čistosti slovenskega jezika in o tako imenovani srbizaciji in o vlogi in mestu jezikovnega razsodišča, je pljusnila v svetovno javnost. Da so o polemiki poročali avstrijski, predvsem koroski listi, ni nič presenetljivo, zato pa je tembolj zanimivo, da so v bolgarskem listu »Otečestveni fronta« zapisali, da je diskusija o rabi slovenskega jezika dobila politični značaj. Tudi britanski Economist navaja, da je polemika povzročila v Jugoslaviji vznemirjenost.

Politični značaj polemike je posredno odraz trenutnih dogajanj v domovini, ko se soočata samoupravljanje ter unitarizem in etatizem. Sloveniji so očitali, da v svojem prizadevanju za čistost jezika neguje nacionalizem in celo separatizem, željo po odcepitvi. Kot dokaz so navedli zaskrbljenost Slovencev, da bo 150 tisoč delavcev iz drugih republik počasi in vztrajno spodrivalo slovenski jezik. Od tod naj bi izvirala nestrpnost in nekakšna gonja proti rabi srbskohrvaškega jezika.

Prizadevanje za čistost slovenskega jezika, to pa traja že več desetletij, je tako dobilo povsem drugačne razsežnosti. Prava vsebina slovenskih jezikoslovcev je bila postavljena na glavo, saj so jim pripisali obrambna prizadevanja, ne pa težnje po učenju in izpopolnjevanju jezika. Tisto o nevarnosti delavcev iz drugih republik je napihnjeno tako drugod, kot med nekaterimi krogi v Sloveniji. Tako dolgo, dokler

ima katerikoli narod svoje osrednje izobraževalne, kulturne, znanstvene in politične ustanove v svojem jeziku, je opozarjanje na potujčenje jezika povsem odveč. Ne smemo prezreti dejstva, da je Slovenija nacionalno najbolj čista republika in da je uporaba slovenskega jezika v javni rabi od osvoboditve naprej normalna z ustavo določena stvar.

Da o rabi jezika odloča politični in kulturni vrh, je najboljši dokaz stanje pred sto leti. Na Kranjskem, ne v Sloveniji je takrat živel 600.000 Slovencev in le 30.000 Nemcev, ki so diktirali rabo nemškega jezika do te mere, da v Ljubljani vse do leta 1908 ni bilo nikjer nobenega slovenskega napisu. Tudi slovenske univerze niso dovolili. In če se leta 1918 Slovenci ne bi odločili za Jugoslavijo, nas danes ne bi bilo več, saj je poskus italijaniziranja Primorske ter germaniziranja Koroske za to trditev najboljši dokaz.

Prizadevanje za čistost slovenskega jezika je pozitivno prizadevanje naroda. Federalizem ni s tem prav nič prizadet, nasprotno, podpira zamisel, da se bomo bolje razumeli s spoštovanjem vseh jezikov in to posebno zato, ker nimamo državnega jezika. Obveljati mora načelo, da vsak narod uporablja svoj jezik kot prvega, drugega pa uporablja za sporazumevanje. Če med vojno smo se odrekli težnji po prvem, državnem jeziku, da bi dali federalni ureditvi pravo vsebino.

Koruza ne dražja — ne cenejša

Zveznemu izvršnemu svetu, izvršnim svetom republik in pokrajini in vsem podpisnikom dogovora o enotni odkupni ceni koruze bomo predlagali, naj bi celoviteje analizirali uresničevanje tega pomembnega dokumenta in opozorili na vzroke, zaradi katerih tega dogovora ni mogoče uspešno uresničevati.

To je izjavil predsednik zvezne skupnosti za cene Anton Polajnar, ko je novinarje seznanil s problematiko, ki so jo obravnavali na dvodnevem zborovanju predsednikov skupnosti za cene republik

Bencin bolj po kapljicah

Čprav Slovenija že od začetka leta ne dobiva predvidenih količin naftnih goriv, do pred kratkim za razliko od nekaterih drugih republik, ni imela težav pri oskrbi z bencinom. Toda zadnje čase na posameznih bencinskih črpalkah občasno zmanjka tega goriva. Vzrok za pomanjkanje ni samo manjši uvoz in manjša predelava nafte, temveč tudi večja poraba bencina v prvih letošnjih štirih mesecih. Letos je Slovenija porabila za šest odstotkov več bencina kot v enakem obdobju lani. Prav za toliko pa je prekoračila tudi bilančne okvire.

Slovenski naftarji so že ob sprejemanju letošnje energetske bilance opozarjali, da odmerjene količine naftnih goriv, in tudi bencina, ne bodo zadostale za nemoteno oskrbo. Oskrba pa je zdaj še dodatno otežkočena, ker ne izpolnjujemo niti energetske bilance in ker zaostajamo z uvozom surove nafte. Zato je Slovenija v prvih štirih mesecih letos dobila od predvidenih 621 tisoč ton naftnih goriv samo 593 tisoč ton, lani v tem času pa smo v Sloveniji porabili 670 tisoč ton teh goriv. V Petrolu so opozarjali, da z odmerjenimi 351 tisoč tonami bencina letos ne bodo mogli pokriti vseh potreb.

Neravnovesje med dobavami bencina in potrebami se je v Sloveniji še povečalo zaradi večje porabe bencina, kot smo načrtovali. V Petrolu ugotavljajo, da so se nakupi bencina verjetno povečali zaradi razmeroma visokih osebnih dohodkov v tem letu (in nakup bencina ni tako drag kot prej), največ pa so k temu prispevali novi avtomobili.

Pri Petrolu že dalj časa dela poseben krizni štab, ki sproti spremlja oskrbo s tekočimi gorivi in tudi poskuša kolikor toliko enakomerno razporejati razpoložljive količine naftnih derivatov. Ker so pri Petrolu ostali brez zalog, ne morejo oskrbeti vseh bencinskih črpalk z zadostnimi količinami. Tako se zgodi, da na nekaterih črpalkah v Sloveniji zmanjka bencina za dan ali dva, dokler ne pride nova pošiljka bencina. Pri Petrolu menijo, da je manjša škoda, če bencina, denimo, zmanjka na bencinskih črpalkah v večjih krajih, kjer so večje možnosti za nakup goriva in da je bolj pomembno, da je bencina dovolj na črpalkah ob najbolj prometnih cestah.

Naftarji pravijo, da se oskrba ne bo izboljšala, dokler ne bodo v državi uravnovesili predelave (in uvoza) nafte s porabo. V Sloveniji vztrajajo, da je treba spoštovati vsaj sprejeto energetske bilanco in začasni zakon o zbiranju deviz za nakup nafte in da je treba rafinerijam zagotoviti tudi dinarje za nakup deviz. V Sloveniji zato zahtevajo vsaj odobrenih 351 tisoč ton bencina.

Se zlasti zato, ker porabo bencina ne moremo veliko zmanjšati, saj smo od leta 1978 do lani, ko smo porabili 376 tisoč ton bencina, zmanjšali njegovo porabo za 97 tisoč ton. Prav tako tudi menijo, da ne bi bilo prav, če bi morala Slovenija dodatno uvažati naftna goriva (ker bi zaradi tega morala uvoziti manj reprodukcijskega materiala), ko pa je med najboljšimi plačniki za nakup nafte.

in pokrajini. „Če bi zdaj odkupne cene koruze zvišali, bi to bilo zelo škodljivo za politiko cen v kmetijstvu in tudi na splošno,“ je opozoril Anton Polajnar. Predsednik zvezne skupnosti za cene je poudaril, da so z dogovorom o enotnih odkupnih cenah koruze glede na cene koruze po svetu zagotovili najvišjo ceno, ki trenutno še zagotavlja stabilnost na vseh drugih področjih kmetijstva in nekaterih drugih dejavnostih. Če bi odkupno ceno koruze občutno zvišali, bi to vplivalo tudi na cene vseh drugih kmetijskih pridelkov, hkrati pa tudi na življenjski standard. Življenjski stroški bi se spet povečali, povečala pa bi se tudi inflacija, ki bi še poslabšala položaj kmetijstva.

„S tem bi pravzaprav naredili začaran krog, iz katerega ne bi bilo mogoče najti izhoda, kar bi še posebej ogrozilo politiko cen in rentabilnost izvoza,“ je pripomnil Anton Polajnar. Na sestanku predsednikov skupnosti za cene republik in pokrajini so ugotovili, da ni potrebno razpravljati o reviziji dogovora o enotnih odkupnih cenah koruze, temveč naj bi poskrbeli predvsem za dosledno izvajanje tega dokumenta in spremljali odgovornost vseh podpisnikov tega dogovora.

Ko so novinarji vprašali, zakaj je odkup koruze počasnejši, medtem ko imajo pridelovalci še veliko

koruze, je Anton Polajnar poudaril, da je na to vprašanje težko natančno odgovoriti, da pa imajo pridelovalci verjetno svoj račun. Dejal je, da na nekatera vprašanja pridelovalcev še nismo odgovorili. Gre za vprašanja iz sistema kreditiranja proizvodnje, cen nafte in drugih goriv, za cene umetnih gnojil in drugega reprodukcijskega materiala, kar vse vpliva na končno ceno koruze.

Anton Polajnar je dodal, da bi morali zagotoviti tudi izpolnjevanje drugih delov dogovora, ki podpisnike zavezujejo, da morajo sprejeti gospodarske in druge ukrepe za oskrbo urga in oskrbo kmetijstva z reprodukcijskim materialom in opremo. V razpravo o uresničevanju dogovora bi morali vključiti tudi pridelovalce, ki nečjejo prodati koruze.

Kot nam je povedal Anton Polajnar, so na dvodnevem sestanku predsednikov zvezne ter republiških in pokrajinskih skupnosti za cene obravnavali veliko vprašanj, največjo pozornost pa so posvetili razmerju med cenami v kmetijstvu in živilski industriji. Razpravljali so o problemih, ki povzročajo razlike v cenah med posameznimi pridelki, katere vplivajo na položaj v kmetijstvu. Ocenili so, da bi morali okrepiti vlogo kmetijskih pridelovalcev, ki so vključeni v združenja, da bi tudi ti lahko odločali o razmerju med cenami in ukrepih v kmetijstvu.

Postopnost kot način zavlačevanja

Prihodnji mesec bo izvršni odbor skupščine Titovega sklada za štipendiranje mladih delavcev in delavskih otrok posvetil eno ali dvodnevno razpravo samo vprašanju ali je pomembnejše spreminjanje in dopolnjevanje statuta in splošnih aktov sklada ali pa družbenega dogovora, s katerim je bil sklad ustanovljen pred desetimi leti, ko je društveni dogovor še imel takšno funkcijo po tedaj sprejetem 23. ustavnem amandmaju.

Vprašanje je zastavljeno zato, ker so v organih Titovega sklada že pred dvema letoma opozorili na dejstvo, da je izgradnja samoupravnih institucij z novimi ustanovi postavljena že povsem drugače. Titov sklad je namreč nastal z vrha navzdol: najprej jugoslovanski, potem pa po republikah in pokrajinah in še deluje na temelju preglasovanja iz izvršnih odborih in skupščin, medtem ko bi bilo pravilno, če bi deloval iz združenega dela oziroma člansiva in po delegatski metodi odločanja čez delegacije in z uporabo koncenzusa v svoji skupščini.

Če bi zdaj po dveh letih razpravljanja o takem preoblikovanju sklada dali prednost spremembam statuta in splošnih aktov, potem je namreč vprašanje, ali ne opuščamo spreminjanja organizacije iz samoupravno konceptijskih razlogov, kar bi bila v bistvu težnja, da ostane Titov sklad organizacijsko nespremenjen, bi se pa vsebina tega sklada naravno spreminjala za oddaljevanjem njegove temeljne organiziranosti od samoupravnih zasnov. Na to kažejo že dalj časa znane ambicije izvršnega odbora ali vsaj vplivnih v njem, da bi razširili štipendiranje tudi čez dežele neuvrčenih in osvobodilna gibanja.

PISMO IZ BEOGRADA

da bi razširili štipendiranje tudi s financiranjem ustvarjalnosti, spremenili sklad v fondacijo po zgledu na znane fondacije v svetu, namesto da bi ugled in pomen Titovega štipendiranja poglabljali z izgrajevanjem samoupravne institucije, ki ne bi bila v nobenem pogledu kopija starih oblik organiziranja.

Če je bilo povsem normalno, da pobudo delavcev iz rudnikov bakra Majdanpek in rudniško topilniškega bazena Bor (nuj bi omogočili najbolj talentiranim in sposobnim mladim delavcem in delavskim otrokom primerno hiter in nemoten razvoj, da bi to potegnili za seboj delavnosti množice mladih delavcev in bodočih delavcev) v začetku čim bolj populariziramo, da bi dobili potrebni odziv, pa je vprašanje ali ni bila boljša daljša in zanesljivejša iniciativna pot od takojšnjega oblikovanja sklada tako, da je idejo oklenil v preveč zastarele oblike organiziranja prav v času presnavljanja vse družbe v novo ustavno ureditev?

Ne moremo dvomiti v to, da bo razprava o preoblikovanju sedanjega Titovega sklada Jugoslavije v samoupravno institucijo najprimernejše vsebine privedla do doslednejšega uresničevanja osnovne ideje o štipendiranju najboljših med najboljšimi pod Titovo zastavo, kakor ne moremo dvomiti v to, da bo uspešno tudi ostalo presnavljanje v naši družbi, vendar nam ta situacija razkriva marsikaj iz našega ravnanja, ki ne izvira pogosto iz slabih namer, kolikor izvira iz starih ravnanj. Želja, da bi gradili čez realne možnosti, kot je prisotna v izvršnem odboru Titovega sklada Jugoslavije, je pravzaprav izraz naše spušne navajenosti, da gradimo (investiramo) čez materialne in družbene možnosti in če pri tem naletimo na zahteve, da je treba radikalno menjati način delovanja, potem se v doslej pooblaščenih krogih tega otepajo natančno na isti način, kot so se v izvršnem odboru Titovega sklada Jugoslavije: k velikim spremembam moramo iti postopno, od posameznosti ne pa od celote. Saj menda vsi vemo, kolikokrat so nam v raznih organizacijah in tudi družbenopolitičnih skupnostih ponudili spremembe tega ali onega splošnega ali drugega akta, zakona itd. namesto celotnih družbeno-ekonomskih odnosov, ki bi pomenili odločanje delovnih ljudi samih o tem, kar je še vedno v odločanju po starem v rokah nekdo pooblaščenih in na pooblaščenem delovanju navajenih. Vsakdo, kdor je kdajkoli kakorkoli postal močnejši od drugih, se je že pridobilne moči le stežka odreka in postopke razlaščenja zavlačuje, kar najdaje je to mogoče.

Viktor Širec

Kongresi komunistične partije Slovenije — Zveze komunistov Slovenije

Na tem mestu bomo v nekaj nadaljevanjih objavili kratke pregledne dosedanjih slovenskih partijskih kongresov.

VIII. KONGRES ZVEZE KOMUNISTOV SLOVENIJE

LJUBLJANA: 3.—5. APRILA 1978

V obdobju med VII. in VIII. kongresom Zveze komunistov Slovenije, v katerem se je članstvo v zvezi komunistov povečalo od blizu 70.000 na več kot 100.000, je bil naš notranji pa tudi mednarodni razvoj zelo dinamičen, a hkrati tudi sila zapleten. V svetu smo bili priča poskusom številnih narodov, da bi si tudi s podporo napredne mednarodne javnosti priborili gospodarsko in politično neodvisnost.

Na gospodarskem področju je bilo za to obdobje značilno skokovito naraščanje cen energije in surovin, s katerimi sicer v veliki meri razpolagajo nerazvite dežele, vendar z dvigom cen svojih dobrin niso ničesar pridobile, saj so dražje surovine in energije same silno drago plačevale v uvoženi opremi, tehnologiji in hrani.

Jugoslavija si je skupaj z drugimi neuvrčenimi državami tudi v tem obdobju prizadevala okrepiti sodelovanje na svetu na enakopravnih temeljih. Neuvrščeni so opozarjali na usodne posledice takšnih tokov ne la za nadaljnji napredek, marveč zlasti za svetovni mir in enakopravno sožitje.

Izkušnje samoupravnega razvoja v Jugoslaviji so utrjevale zavest ljudi, da morajo povezati boj za nove družbene odnose z varovanjem pridobitev socialistične revolucije. Neenakomeren gospodarski razvoj iz začetka sedemdesetih let, ki je npr. v Sloveniji spodbujal le trgovino, bančništvo, turizem, zavarovalništvo ipd., se je začel umirjati. Pospeševali smo razvoj energetske, prometne, kemične in elektrotehniške industrije, niso pa bili odpravljani viri gospodarske nestabilnosti in inflacije. Spoznanja o nujni povezanosti znanosti in združenega dela so

se iz politike silno počasi selila v prakso. Velika nesorazmerja med proizvodnjo in porabo so močno poslabšala akumulativnost gospodarstva.

Najizrazitejši ton našemu družbenopolitičnemu in samoupravnemu življenju so dajala prizadevanja za dosledno in razumljivo izvajanje leta 1974 sprejetih ustav in 1976. leta sprejetega zakona o združenem delu. V uveljavljanju delegatskega sistema smo se spopadli z vsemi »otroškimi boleznimi«, zlasti pa s pojavom formalnega potrjevanja vnaprej pripravljenih predlogov strokovnih in izvršilnih teles. To je resda po eni strani omogočala slaba, ponekod pa povsem ničla povezanost delegatov in delegacij s samoupravljalci v temeljnih celicah, je pa bilo hkrati posledica še nezadostnega znanja in samozavesti delovnih ljudi oziroma krajanov in v najstajajoči praznini se je jela nevarno bohotiti administrativna, da ne rečemo birokratska logika.

Takšni pojavi so slabili delo delegatskih skupščin družbenopolitičnih skupnosti, ki so bile pogosto odvisne od svojih izvršilnih teles namesto obratno. Tudi vključevanje delegatskih skupščin samoupravnih interesnih skupnosti v delo skupščinskih zborov glede zadev, o katerih bi morale enakopravno sodočelati, mnogokrat ni potekalo na način, ki je bil v takšnih primerih določen.

V organih in organizacijah zveze komunistov je bilo uresničevanje delegatskega sistema tako rekoč v središču pozornosti. Kar pa zadeva učinkovitost izvajanja sprejetih stališč o delu komunistov v delegatskem sistemu, na mestu njihovega dela in življenja, ta vtis velike aktiv-

nosti močno zbledi.

Skupščina Socialistične federativne republike Jugoslavije je 25. novembra 1976 sprejela zakon o združenem delu. Ta zakon, ki smo ga zaradi njegove kompleksnosti označili »malo ustavo«, je pomenil širok ustavnopravni okvir za uveljavljanje takšnih samoupravnih družbeno-ekonomskih odnosov, ki svoobodno združenim delavcem omogoča popolno odločanje o celotni družbeni reprodukciji od samoupravnega načrtovanja proizvodnje in razvoja do načina pridobivanja, usmerjanja in delitve z delom ustvarjalnega dohodka.

Da bi delavcem oziroma občanom zagotovili možnost uresničevanja samoupravnih pravic v skladu z ustavo in zakonom o združenem delu, se je zveza komunistov vztrajno zavzemala za dosledno samoupravni način planiranja ter za razumljivo in pravočasno obveščanje o ključnih vprašanjih razvoja temeljnih organizacij združenega dela, krajevnih in samoupravnih interesnih skupnosti ter družbe v celoti. Toda obveščanje je večinoma postajalo gora nepreglednega papirja, samoupravni načrti pa lepljenke neuskaljenih želja. Eno in drugo ni moglo zagotoviti omenjenih problemov.

Zveza komunistov je zato odločno zahtevala, da je treba med delavci iz temeljnih organizacij uveljaviti takšne odnose, da se bo dohodek, dosežen v katerikoli obliki samoupravnega združenega dela in sredstev, vedno vračal delavcem v temeljnih organizacijah združenega dela. S tem so nastajale razmere, ki spodbujajo ustvarjalnost vedno večjega kroga delovnih ljudi. V družbeni praksi pa se je utrjeva-

la njihova zavest o pomenu socialistične solidarnosti — od znotraj organizacij združenega dela, prek oblik družbenega dogovarjanja in sporazumevanja za zadovoljevanje skupnih potreb, do demokratičnega izvajanja o samoprispevkih v krajevnih skupnostih in občinah.

Osmi kongres slovenskih komunistov je namenil posebno pozornost vprašanju nadaljnje razvoja samoupravne socialistične demokracije in vlogi organiziranih socialističnih sil v uresničevanju njenih načel. Teoretsko-politična podlaga za oblikovanje teh stališč je bila Kardeljeva razprava »Smeri razvoja političnega sistema socialističnega samoupravljanja«, kjer opozarja, da v naši družbi človek odloča o svoji usodi sam, vendar v stalni in tesni samoupravni in politični povezanosti z drugimi ljudmi in temeljnih celicah in celotni družbeni skupnosti.

Kongres je vnovič zahteval, da organizacije, organi in člani zveze komunistov razvijajo takšne metode dela, ki bodo najbolj ustrezale potrebam živih, konkretne družbene prakse in na demokratičnih načelih zagotavljale večji vpliv in vlogo ZK. Zlasti kritično so delegati na kongresu ocenili delovanje komunistov v socialistični zvezi, kjer bi se morali pojavljati z jasnimi idejnopoličnimi stališči ZK in se z argumentom, pogumom in trdnim idejnim prepričanjem bojevati za njihovo potrjevanje tudi v delovanju demokratične frontovske organizacije.

Novoizvoljeni centralni komite ZKS je na prvi seji vnovič izvolil za predsednika Franceta Popita, predsedstvo CK ZKS pa je za svojega sekretarja izbralo Franca Setinca.

Obveznosti se ne izpolnjujejo

Izvršni odbor splošnega združenja energetike Slovenije se je sestel v Lendavi in razpravjal o sanacijskem programu INA Nafta. Člani izvršilnega odbora so sicer podprli sanacijski načrt lendavske rafinerije, toda tudi tokrat gre samo za kritje izgub in ne za trajnejšo rešitev. Za pokritje lanske izgube naj bi prispeval republiški sklad skupnih rezerv nad 33 milijonov dinarjev, preostali del pa naj bi solidarnostno prispevali Naftini Tozdi.

Trajnejše reševanje poretih problemov se torej še vedno ni začelo, čeprav je izvršni odbor opozoril tudi na prepočasno uresničevanje dogovorjenih obveznosti, ki sta jih pri sanaciji INA Nafta prevzela izvršni svet SRS in sabor Hrvatske. Trajnejšo rešitev pa vidijo, in to je zapisano tudi v sanacijskem programu, v zmanjšanju obveznosti do jugoslovanskega naftovoda za kakšnih 60 odstotkov, obveznosti do opreme za novo rafinerijo, ki je že 80-odstotno izdobljena in je v skladišču v Lendavi ter zagotoviti obratnih sredstev za normalno poslovanje delovne organizacije. Kolektiv INA Nafta sam ne bo mogel odplačevati vseh obveznosti, ki so nastale z ukinitvijo gradnje nove rafinerije, te pa sedaj bremenijo predvsem njih. Sedanja rafinerija s kapaciteto 650 tisoč ton bi bila rentabilna, če bi delala s polno kapaciteto in če ne bi mogla odplačevati velikih obveznosti do naftovoda.

Izvršni odbor splošnega združenja za energetiko SRS je sprejel na seji še poročilo o preskrbljenosti Slovenije z energijo v prvih štirih mesecih letošnjega leta in nekatere napovedi o energetski bilanci do konca letošnjega leta. Jani D.

VOLITVE — pomembno politično dejanje

Letošnje skupščinske volitve so v celoti razgibale družbenopolitično življenje v murskosoboški občini, saj je bilo v priprave in izvedbo volitev, ki so potekale 11. oziroma 14. marca, vključenih veliko delovnih ljudi in občanov.

Lo je eden izmed najpomembnejših poudarkov s skupne seje OK SZDL in OS ZSS v Murski Soboti, ko so obravnavali poročila o pripravah in izvedbi volitev 1982.

Oh tako ugodni oceni nedavnih volitev pa so na skupni seji OK SZDL in OS ZSS opozorili tudi na določene pomanjkljivosti, predvsem glede nekaterih primerov kompliciranosti volilnega postopka in nepotrebnega formalizma, pri čemer so se zavzeli za poenostavitve, brez bojazni za vsebino samega volilnega procesa. In kot so poudarili v razpravi — bo treba v posameznih TOZD in krajevnih skupnostih vendarle analizirati konkretne primere odsotnosti z volišč, da bi postopoma odpravljali tudi določeno pasivnost ljudi, saj mora biti v ospredju kontinuiranost dela z delegati tudi v prihodnje.

V tem smislu so se tudi dogovorili za oblike družbenopolitičnega usposabljanja članov delegacij v mandatsnem obdobju 1982—1986. Že jeseni se bo začelo poglobljeno izobraževanje vodij delegacij. Milan Jerše

OB TEDNU SOLIDARNOSTI

Človek za človeka

— 3. junija od 17. do 19. ure solidarnostna akcija zbiranja oblačil in papirja.

Tednu solidarnosti, ki poteka od 1. do 7. junija, tudi v Pomurju vsako leto dajemo posebno obeležje, s tem pa tudi dokazujemo, da socialistična solidarnost kot neodtujljiva vrednota našega samoupravnega socialističnega sistema postaja stvarnost. V tem času opozorimo na dosežene uspehe in probleme, hkrati pa izvajamo raznorazne akcije in aktivnosti. V letošnjem letu želimo dati posebno pozornost večji družbeni in osebni odgovornosti za učinkovitejšo obvladovanje nesreč, zlasti tistih, ki so posledica slabih preventivnih ukrepov, malomarnosti in neodgovorne ravnanja. Nadalje naj bi v letošnjem letu večjo skrb namenili preventivnemu delovanju, zaščiti in samozaščiti ter krepitvi večje varnostne in samozaščitne zavesti delovnih ljudi in občanov. Tokrat namenjamo tudi posebno pozornost še bolj organiziranemu delovanju za urejanje življenjskih razmer starejših ter mčnostim njihovega aktivnega vključevanja v razreševanje problemov v okoljih, kjer živijo in delajo. Teden solidarnosti je torej priložnost, da v vseh krajevnih skupnostih razvijemo konkretne oblike aktivnosti.

V vseh štirih pomurskih obci-

nah dajemo v tednu solidarnosti posebno skrb vseslovenski akciji zbiranja oblačil in papirja, ki bo potekala 3. junija od 17. do 19. ure. Zato občinske organizacije Rdečega križa Murska Soboti, Lendava, Ljutomer in Gornja Radgona, akcija bo namreč potekala v vseh občinskih središčih, prosijo delovne ljudi in občane, da do 15. ure darujejo obleke. Ki jih več ne potrebujejo, in papir. Vse odbrane uporabne in neuporabne predmete je potrebno zvezati v svežnje in jih postaviti pred vhodna vrata ali na drugem vidnem mestu, ker bodo v času akcije svežnje odvažali posebni kombiji. V solidarnostno akcijo so se aktivno vključili posebni poštarji, ki so v mestu Murska Soboti raznosili okrog dva tisoč obvestil. Tako kot prejšnja leta pa Rdeči križ računa tudi na solidarnostno pomoč TOZD, ki naj bi dali na razpolago avtomobile s šoferji za prevoz darovanega blaga.

Delovni ljudje in občani pomurskih občinskih središč sodelujejo v tej solidarnostni akciji zbiranja oblek in papirja po svojih močeh! S tem boste pomagali družinam in posameznikom, ki so take pomoči potrebni, saj tako izkažete socialistično solidarnost, ki postaja v naši samoupravni družbi stvarnost. F. Maučec

Od drobljenja k združevanju

Obisk Andreja Marince pri kmetovalcu in novem članu centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije Martinu Kuzmi v Skakovcih se je začel in končal s sproščenim razgovorom o delu in življenju na Kuzmovi kmetiji ter nasploh o pogojih za kmetovanje na območju temeljne zadrugne organizacije Cankova. Tovarš Marinc je namreč v šali najprej vprašal, če je potrebna pomoč pri delu. Ko so ga seznanjali z dejavnostjo cankovske „zadrugne“ in z rezultati, ki jih dosegajo na Kuzmovi kmetiji, pa se je še posebej zanimal, kako je z združevanjem zemlje, saj je, kot je dejal, le na večjih in zaokroženih parcelah možno dosegati še večji pridelok in hkrati pocenitev stroškov proizvodnje. Žal pa poizkus pred nekaj leti, da bi na tamkaj-

šnjem območju izvedli komasacijo zemljišč, ni uspel. „Bilo nas je premalo za to akcijo,“ je pristavil Martin Kuzma, „mislim pa, da bi bila komasacija vse-kakor zelo koristna.“ Iz dejavnosti TZO Cankova pa velja zapisati, da beležijo dobre rezultate pri živinoreji in da imajo dokaj obetaven program tudi za razvoj sadjarstva oziroma drevničarstva. Tako letno vzgojijo 150 tisoč brezvirusnih sadnih sadik, ki jih tudi izvažajo. Hvale vredno je tudi pridelovanje sladkorne pese, saj so med redkimi območji, kjer so presegli plan setve za to industrijsko poljščino.

Iz Skakovca je delegacija vodila pot v največje vzreja-lišče pitanih prašičev v Sloveniji, to je v farmo Kmetijskega gospodarstva Rakičan v Nemščaku. Predstavnik sozda ABC Pomurka

so gostom predstavili kombinat in jih seznanili z razvojnimi načrti ter problemi, ki jih spremljajo. Pri vsem tem jih najbolj tare neso-razmerje med cenami, ki veljajo na eni strani za re-promaterial, na drugi strani pa za cene kmetijskih proizvodov, oziroma za prehrambene izdelke. V tem je tudi eden izmed osnovnih vzrokov za precejšnjo izgubo v Mesni industriji, pa tudi mlekarji se že bojijo, da ne bi zašli med zgubare. Tudi z vlaganjem z drugih območij v pomursko kmetijstvo in finančno pomočjo za odpravo izgub v klavnici niso zadovoljni. In še marsikaj bi kazalo spre-meniti v odnosu do kmetijstva, so menili.

Andrej Marinc pa je v svoji razpravi dejal, da ga kritične pripombe sicer ne motijo, vendar je treba

videti tudi številne pozitivne rezultate, ki jih dosegajo Pomurje. „Kmetijstvo je za to pokrajino vsekakor izredno pomembno, vendar pa samo s to panogo ne bi bilo takšnega napredka... Mislim tudi, da v naši republiki le napredujemo tudi v kmetijstvu, da se je okrepila splošna družbena skrb zanj. Res pa je, da bomo morali denar, kar ga je na voljo, združevati, ga usmerjati tja in k tistim pridelovalcem, ki bodo najprej in najceneje pridelali več hrane. Pomembno je tudi, da pospešeno podružbljamo vso kmetijsko proizvodnjo ne glede na lastništvo... Zdej moramo narediti korak naprej — proizvodnjo koncentrirati v večje proizvodne anote. Na razdrobljenih površinah bo pridelovanje hrane vedno tako drago, da ga ne bomo mogli pokriti s še tako visokimi cenami.“

Samoupravljanje ni samovolja

Člani medobčinskega sveta ZKS za Pomurje so se predzadnjo sredo — 19. maja — sešli na volilni seji v Murski Soboti. Udeležila sta se je tudi predsednik slovenskih komunistov Andrej Marinc in član CK ZKS ter republiškega izvršnega sveta za kmetijstvo Milan Knežević.

Iz poročila o delovanju sveta v minulih štirih letih in ocene idejnopoličnih razmer v regiji, ki jo je podal sekretar sveta in član predsedstva ter CK ZKS Geza Bačič, se je dalo razbrati, da ni tehtnejših razlogov za vznemirjenje, da pa jih prav tako ni za samozadovoljstvo.

Argumentov za prvo trditev je več: očitna solidarnost tukajšnjega prebivalstva, saj gre iz žepa domala slehernega do 5 odstotkov sredstev od bruto osebnega dohodka, v regiji beležimo najmanj izostankov z dela in bolniških v naši republiki. Že v drugo smo uspešno izvedli občinske in regijske referendume za izgradnjo bolnice (kirurškega bloka) v Murski Soboti in šol. Nazadnje ni zanemarljiva odstotkovno najvišja udeležba na spomladanskih volitvah — nad 98 odstotkov — in dejstvo, da sta občini Gornja Radgona in Murska Soboti, izjemši nekaj krajev, izšli iz kluba manjrazvitosti.

Argumenti za drugo trditev pa so med drugim naslednji: kronični zgubarji —

med največjimi sta Ina-Nafta Lendava, ki nosi tri četrtine vseh izgub v regiji, in soboška Mesna industrija. Kočljivo je v zaposlitveni politiki, dasiravno smo se v regiji približali tako imenovani polni oziroma 30-odstotni zaposlenosti. Tudi pri združevanju dela in sredstev, dohodkovnih odnosih in naložbenih tokovih se zatika.

Ob vsem zapisanem dajmo, da imamo v Pomurju nekaj zglednih izvoznikov, med njimi na prvem mestu Muro, turniško Plavniko, za tem pa še Radensko, sozda ABC Pomurka, Avtoradgona in druge. Uveljavljajo se perspektivni programi Krke, Iskre, Toka, Liva in še bi lahko dodajali.

V regiji vlada — kot je bilo rečeno — dokaj ugodno družbenopolitično vzdušje, kar je plod zavze-tejšega dela zveze komunistov in drugih subjektivnih sil z ljudmi. Sposobni smo presegati pojave lokalizmov in regionalizmov. Ob gospodarskem se krepi tudi siceršnje sodelovanje z drugimi regijami, kakor tudi s sosednjo Madžarsko.

V bogati in tvorni razpravi so člani medobčinskega sveta ZKS za Pomurje dopolnili podano poročilo in oceno, besedo pa je povzel tudi tovarš Marinc.

Hrabri dejstvo, da ste predvsem obrnjeni k sebi, h konkretnim problemom, za katere tudi nosite vso odgovornost, je najprej naglasil predsednik sloven-

skih komunistov. Mobiliziranje lastnih sil, to je formula, ki velja za vso našo družbo in njej se bo morala prilagajati sleherni družbeni celica. Težiti je treba h kvalitetnejšemu gospodarjenju, pri čemer je še posebej nujen kreativni napor komunistov. Delavci bodo terjali nove programe, drugačno poslovno politiko, da bi iz tega potenciala iztisnili kar največ. Temu je treba dati vso politično podporo, saj gre za progresivne pritisk delavcev. Prav to vso našo družbo sili k racionalnejšemu obnašanju. Važno je, da komunisti ugotovimo, da je vsakršno zapiranje v tozde ali občine škodljiv pojav.

Mislim, da bi imeli v zdajšnjih protislovjih še dosti težje razmere, če ne bi imeli socialističnega samoupravljanja, je v nadaljevanju poudaril tovarš Marinc. Zato je treba toliko bolj odločno presegati in obračunavati z ozkim, skupinsko-lastniškim ravnanjem in vedenjem. Graditi moramo na družbeni lastnini.

Podana je bila ocena, da je kmetijstvo za Pomurje breme. Menim, da danes že prevladuje spoznanje, da bo moral vsakdo izdajati sredstva za proizvodnjo hrane. Agrarni potenciali so dolgoročna, komparativna prednost, ki je doslej nismo dovolj izkoristili. Je pa obnem osnova za uspešnejše vključevanje v mednarodno delitev dela. Andrej Marinc se je za tem dotaknil vode-

nja in organizacije dela v združenem delu in podjetju, da morajo z družbenimi sredstvi nesporno upravljati delavci, organizirani na samoupravni in delegatski način.

Pri uresničevanju določenih odločitev bo nujno več reda in discipline. Treba je iti v spopad z demagogijo, da je samoupravljanje neke vrste samovolja. V srednje-ročne plane velja vnesti nekaj novih kvalit, posebej glede odnosa do kmetijstva, malega gospodarstva in turizma. Morali se bomo pač uokviriti v materialne možnosti, kajti pri tem se bo tudi najbolj pokazala naša politična trdnost in enotnost.

Mislim, da se bo za razmere v lendavskem gospodarstvu, zlasti v INA-Nafti, našla perspektiva. Kar pa zadeva širše razmere, bomo morali — če ne bo šlo drugače — iti tudi v ukinitje določene proizvodnje in proizvodnih programov, je ob koncu razprave poudaril predsednik slovenskih komunistov.

Člani medobčinskega sveta ZKS za Pomurje so po razpravi, iz katere bodo šle smernice za prihodnje delovanje komunistov v vse organizacije in organe ZK v regiji, opravili še volitve sekretarja sveta. To dolžnost bo — kot v preteklem mandatsnem obdobju — tudi v naslednjih dveh letih opravljal Geza Bačič.

Joža Graj
Branko Žunec

Uspel drugi Teden srednješolcev

Od 19. do 25. maja je potekal že drugi Teden srednješolcev zapovrstje. svojstvena manifestacija prikaza dela in aktivnosti mladih iz srednjih šol Pomurja, nad katero je prevzela pokroviteljstvo občinska konferenca zveze socialistične mladine v Murski Soboti. Številna predavanja in

razgovori, razne prireditve kulturnega in zabavnega značaja, športna srečanja in še kaj — vse to je k sodelovanju pritegnilo res veliko mladink in mladincev. Tako je bilo že na uvodnem srečanju marksiističnih krožkov s srednjih šol Pomurja, kjer je bilo v ospredju predavanje in razgovor na temo: Biti malomeščan ali

ne? Prav tako v prostorih srednješolskega centra tehnično-pedagoške usmeritve v Murski Soboti so organizirali srečanje klubov OZN iz celotnega Pomurja. Vse navzoče je pozdravila profesorica Irena Pavlič, mentorica kluba OZN na srednješolskem centru, ki je zlasti spregovorila o vlogi mladih v tej po-

membni humanitarni organizaciji. Še posebej glede mednarodnega sodelovanja. Zatem je skrbno izbral kulturni program, v katerem so sodelovali recitatorji, pevci in glasbeniki srednješolskega centra. Mladi so s poudarjenostjo prisluhnili tudi strokovnemu predavanju o problemih ostarelih občanov, ki ga je imel upravnik Doma oskrbovancev Rakičan Janko Hakl. Zatem so si ogledali projekcijo filma o varstvu človekovega okolja. V sredo so srednješolci tudi pisali naloge. Najboljšim prispevkom so ob tej priložnosti tudi prisodili priznanja. Odprta pa je bila tudi zanimiva razstava ročnih izdelkov stanovalcev rakičanskega doma oskrbovancev.

V okviru letošnjega Teden srednješolcev pa sodi tudi „Vesno-besede, zvoka in giba“ v sobotskem gradu, kjer so se predstavili s svojimi nastopi mladi pesniki, literati, kantavtorji, pevci, vokalisti in plesne skupine, k kor tretja premiera dramske skupine „ML“ kluba mladih. Razen tega so se zvrstila tudi številna športna tekmovanja, v katerih so se pomerili fantje in dekleta in glasbene končne rezultate pa zaključna kulturna prireditve je bila na srednješolskem centru v Murski Soboti. Milan Jerše

SREČANJE POMURSKIH KLUBOV OZN — V okviru Teden srednješolcev je bilo v prostorih srednješolskega centra v Murski Soboti tudi zanimivo srečanje klubov OZN iz celotnega Pomurja. Ob tej priložnosti so imeli tudi predavanje, ogled filma o varstvu okolja in pester kulturni program. Tekst in foto: M. Jerše.

Velik pomen „Festivala dela“

Pred kratkim je bil na Reki 15. jubilejni »Festival dela« jugoslovanske mladine, ki so se ga udeležili tudi mladi iz murskosoboške občine. Ti že vrsto let dosegajo nadvse spodbudne rezultate na raznih področjih proizvodnega dela. Tako je bilo tudi letos, ko je 16-članska ekipa, ki je zastopala občinsko konferenco zveze socialistične mladine iz Murske Soboti, zabeležila zavidljiv uspeh. Z vrstniki iz ostalih socialističnih republik in pokrajin so se pomerili v poznavanju številnih proizvodnih poklicev, pri čemer so drugo mesto zasedli v disciplini tesarjev, pripadajo pa jim je tudi več četrtih in šestih mest. Tudi v ekipnem delu tekmovanja le-

tošnjega »Festivala dela« so se dobro odrezali.

Tokratno tekmovanje je potekalo v znamenju pomembnih jubilejev, in sicer 90-letnice rojstva tovarša Tita in kongresov vseh družbenopolitičnih organizacij, kakor tudi v počastitev letošnjega meseca mladosti in samega dneva mladosti. Vsekar pa je »Festival dela« tudi tokrat potrdil svojo vlogo in namen — to se pravi, da se mladi iz vseh predelov Jugoslavije zberejo, izmenjavajo svoje izkušnje z delovnega področja ter še bolj krepijo bratstvo in enotnost naših narodov in narodnosti.

To so nam v pogovoru potrdili tudi vodja murskosoboške ekipe Drago Forjan, mladi delavec TOZD Ženski plašči tovarne oblačil in perila Mura, Janez Žohar iz Doliča, dijak 3. letnika srednješolskega centra gradbene smeri, ki je na omenjenem tekmovanju zasedel četrto mesto, Jasna Glavina iz Murskega Središča, ki je tekmovala v poklicu prodajalca, Andrej Sterniša iz Gornje Radgone med avtomehaniki in Jože Jud iz Sotine v kovinarski stroki. Kot so nam povedali, so spoznali nove prijatelje iz raznih krajev naše domovine, hkrati pa pridobili bogate delovne izkušnje. S tem so se njihova pričakovanja gotovo izpolnila. Milan Jerše

Vestnikov vlak 82' ali v treh nadaljevanjih o Koroški

Nepreklicno v soboto, 5. junija ob 6. uri zjutraj iz Murske Sobotice. Kaj je Koroška?

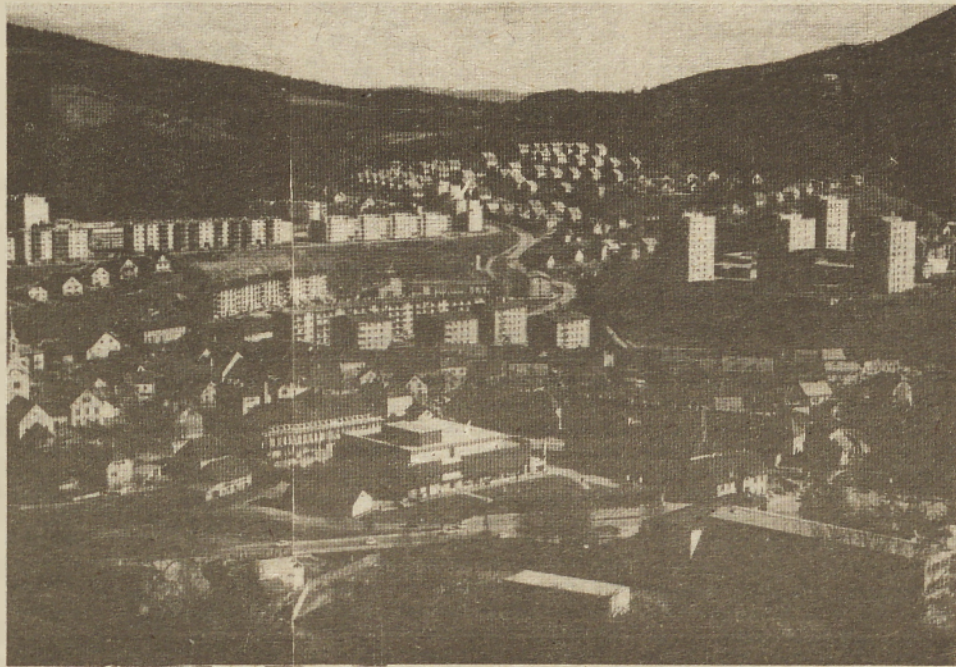
„NAŠ KRUH JE ŽELEZO ...“

Območje občine Ravne na Koroškem je danes razdeljeno na štiri krajevne skupnosti v katerih živi blizu 30 tisoč ljudi in se je v povojnih letih podvojilo. Poleg železarn Ravne in Rudnika svinca in topilnice Mežica sta v občini zastopani še kovinsko-predelovalna in tekstilna industrija.

Nagli razvoj industrije in rudarstva po osvoboditvi je močno spremenil nekdanjo agrarno-rudarsko strukturo Mežiške doline. Nekdanji trg Guštanj se je leta 1952 preimenoval v mesto Ravne na Koroškem, kjer so se aktrati s krepitvijo industrije oblikovale osrednje funkcije: občina, gimnazija, študijska knjižnica, delavski muzej, urbanistični biro, koroški zdravstveni dom, koroške lekarne, enota ekonomskega centra iz Maribora, delavska univerza itd.

Hkrati z razvojem železarstva in rudarstva se je pojavil nov problem — onesnaženost ozračja in vode. Z montažo čistilnih naprav za odplake Rudnikov svinca in topilnice Mežica je postala Meža spet čistejša. Zrak je postal spet čistejši, ko so namestili filtrirne naprave.

V ravenski železarni so pričeli z obnovo in razširitvijo takoj po vojni. Leta 1955 je bila postavljena nova 10-tonska električna obločna peč. Prizorišče največjih gradenj pa je bila v letih po 1961. Zrasla je nova topilnica, valjarna itd.

Panorama Raven na Koroškem

Proti koncu prejšnjega desetletja so v železarni pričeli uvajati najmodnejšo računalniško opremo, s čimer dosegajo velike prihranke. V sklopu železarn deluje tudi nekdanja tovarna rezalnega orodja v Prevaljah.

V Mežici so v letih 1949—52 obnavljali stare rove in rudniške naprave. Napačna ocena zaloga svinčeve rude po vojni je imela težke posledice. Medtem ko

VOZNI RED VESTNIKOVEGA VLAKA

RAVNE NA KOROŠKEM — 5. 6. 1982

	Odhod iz M. Sobotice	Prihod v M. Sobotico
MURSKA SOBOTA	6.00	21.25
BELTINCI	6.06	
VERZEJ	6.14	
LJUTOMER	6.22	
LJUTOMER — MESTO	6.26	
ORMOŽ	7.01	
PTUJ	7.34	
RAVNE NA KOROŠKEM	9.45	17.40

so drugi podobni rudniki v Jugoslaviji dobili novo mehanizacijo, je Mežica ni dobila. Najnovejša raziskava so pokazale, da ima rudnik ugodne perspektive za nadaljnji razvoj.

Teh nekaj besed smo posvetili samo dvema največjima delovnim organizacijama v občini, čeprav bi lahko govorili tudi o lesno-predelovalni industriji in še o mnogih drugih dejavnostih. Kaj pomeni za občino Ravne les, naj pove podatek, da je 70 odst. površine celotne občine pod gozdom.

Mežiška dolina je precej odmaknjena od večjih kulturnih centrov. Prav ta odmaknjenost je narekovala svojstveno kulturno podobo, ki je več ali manj črpala snov

in oblike kulturne dejavnosti od ljudi, ki tu živijo.

Tako živi in dela plesna folklor, godbe na pihala, odrske uprizoritve, najbolj množični pa so seveda pevski zbori, saj se pač naš koroški človek ne more samemu sebi odreči. Mnogi zbori so nenadkriljivi po svoji izvirnosti. Leta 1953 so ustanovili tudi delavski muzej, ki varuje kulturno dediščino pokrajine.

Še zdaleč nismo povedali vsega. Nekoliko tudi z namenom, da vam omogočimo ustvariti si svojo podobo o krajih in ljudeh, o katerih znameniti rojak Franc Sušnik pravi: „Naš kruh je železo. Naš kruh je les. Naš kruh je ruda. Kruh tudi za gosta z juga in brata!“

Del Mežice, s Peco v ozadju

K REORGANIZACIJI ZAPOSLOVANJA

SAMI, PO LASTNI ZAMISLI

Verjetno se bo še kdo spomnil konca lanskega oktobra, ko sta socialistična zveza in sindikat v Lendavi pripravila regijski posvet o novi, samoupravni organiziranosti regionalne skupnosti za zaposlovanje in še posebej njene strokovne službe. Skupni jezik — resnici na ljubo — tedaj ni bil dosežen in tudi iz republiške zveze skupnosti za zaposlovanje, kamor so po posvetu posredovali dognanja in zadrege, doslej še ni prišel odgovor, ali kakršnakoli usmeritev, še manj določen koncept. Tako so si lahko kvečjemu pomagali z usmeritvijo, da naj bi bile strokovne službe teh skupnosti povezane v okvir za okrožene gospodarske celote, se pravi regije in seve primerno

prilagojene že izpeljanim združitvam vseh samoupravnih interesnih skupnosti, posebej za gospodarske in posebej za družbene dejavnosti, s prvim aprilom letos. Zdaj je najnovejši predlog pred nami, mnenja vseh štirih občin tudi in velja si ga vsaj v splošnem ogledati. Še prej pa spomnimo na dvoje smotrov, ki ju ima ponujena zadnja različica. Najprej, da se vse tovrstne storitve še bolj približajo uporabnikom in na drugi strani pospešeno razvijanje dejavnosti same.

Svetovanje zaposlitve in posredovanje dela, tehnično-administrativna dela za štipendije in poklicno usmerjanje ter rehabilitacija invalidov so dela in naloge, ki naj bi jih

opravljala skupnost za zaposlovanje v vsaki občini. Skupno za vse štiri občine pa naslednja: analitika-statistika in operativna evidenca, računovodsko-finančna opravila, splošno-pravna opravila in koordinacija za zaposlovanje doma in v tujini, poklicno usmerjanje, štipendiranje in rehabilitacija invalidov.

Vseh delavcev, ki se bodo ukvarjali s posameznimi področji, bo 27, od tega v Gornji Radgoni, Lendavi in Ljutomeru po trije, v Murski Soboti šest in za vse občine 12, organizacijsko pa naj bi bili povezani v enotno izvajalsko strokovno službo. Za štipendiranje, poklicno usmerjanje in rehabilitacijo invalidov je usklajevanje zajeto pri številu

zaposlenih v občini Murska Sobotica.

K predloženemu predlogu reorganizacije zaposlovanja v Pomurju so — kot že zapisano — dali svoja mnenja poleg občinskih organizacij socialistične zveze še sindikalni sveti in občinski izvršni sveti, ki se — kot se da razbrati iz mnenj — zavedajo dejstva, da imamo v Pomurju nekaj nad 1500 nezaposlenih, med njimi precej mladih, strokovno usposobljenih kadrov, kakor tudi občutljivosti in zahtevnosti problematike zaposlovanja sploh. Zato se bo treba z reorganizacijo resnično podvizati, če naj kmalu zaživi.

Vsakišno odlašanje bi namreč prej škodilo kot koristilo.

B. Žunec

mala anketa

O POSVETU ZA OTROKA

V preteklem tednu je bil v Murski Soboti tridnevni posvet vzgojnovarstvenih organizacij Slovenije, ki se ga je med štiristo prisotnimi udeleževalo tudi veliko število vzgojiteljic — domačink. Posvet smo v prejšnji številki Vestnika že zabeležili tako v sliki kot poročevalsko, tokrat pa smo pripravili anketo z udeleženkami, ki so sodelovale bodisi pri organizaciji tega številčnega in uspelega skupa in kot vzgojiteljicami, ki jim bo pridobljeno na plenarnih predavanjih in v delu po skupinah v pomoč pri nadaljnjem delu z otroki.

»Vloga staršev pri načrtovanju vzgojnega programa v vzgojnovarstvenih organizacijah je bila tema dela v skupini, s katero sem želela vzgojiteljicam s teoretičnega in praktičnega gledišča osvetliti ta problem. Vse češče se namreč soočamo s potrebo, da bi tudi starši sodelovali kot neposredni izvajalci vzgojnega programa oziroma kot načrtovalci; v praksi pa k temu ne znamo pristopiti. Mislim, da starši imajo pravico posegati v vsebino, obseg in oblike vzgojnega dela, saj so kot starši sozvožitelji, vzgojiteljice pa jih s svojim delom samo dopolnjujejo.«

je, prisotnost na posvetu pa se šteje v del strokovnega izobraževanja. Odziv je bil velik in prav tako zanimanje med vzgojiteljicami. Menim pa, da delim mnenje mnogih delegatk, da je bila organizacija posveta dobra, veliko po zaslugi delovnih organizacij, ki so nudile materialno pomoč, kot tudi sodelovanju družbenopolitičnih organizacij, ki so prav tako pokazale veliko razumevanja.«

»Kot predsednica organizacijskega odbora gostitelja, to je pomurske regije, bi poudarila, da nas je v začetku skrbelo predvsem množičnost, saj smo pričakovali več kot štiristo udeleženk. Poskrbeti je bilo potrebno za prenočišča, prostore za delo v skupinah in primerno dvorano za plenarni del posveta. Na dvorano kina Park namreč nismo mogli računati, ker jo prav zdaj obnavljajo. No, kljub vsemu nam je v sodelovanju s Kulturnim centrom uspelo rešiti tudi ta problem. Za plenarni del so nam odstopili galerijo, v kateri je pravkar zanimiva razstava Pannonie. Mislim, da ni potrebno posebej poudarjati, da je bilo takšno okolje za vse prisotne bogato kulturno doživetje. Za vse udeležence smo pripravili tudi krajše izlete, in sicer v vzgojnovarstvene zavode Janšev vrh, Lendava in v enoto na Pušči.«

sodelovala v tisti, ki je pomembna za moje delo — to je skupina, ki je obravnavala vlogo zdravstvene službe pri zdravstveni vzgoji staršev. S sklepi, ki smo jih v skupini sprejeli, smo prišli do podobnih mnenj: v glavnem se nanašajo na poglobljeno delo in iskanje novih metod pri delu s starši, večjo povezavo med zdravstveno službo in vrtci, predvsem v smislu preventive in tesnejšem sodelovanju strokovnjakov iz zdravstvenih služb z vzgojnovarstvenimi organizacijami.«

»Prav v čast si štejem, da je uspelo posvetovanje vzgojnovarstvenih organizacij Slovenije potekalo v mojem rojstnem kraju Murski Soboti in da je lahko toliko kolegic spoznalo lepote Pomurja. Pri tem pa ne mislim zanemariti strokovnosti IV. posveta, na katerem sem sodelovala v skupini na temo Starši kot izvajalci programa družbene predšolske vzgoje. Posebej pa se mi je zdela pomembna že sama izmenjava izkušenj med tolikimi vzgojiteljicami, saj smo prišle iz različnih območij in z različnimi delovnimi izkušnjami, ter izhodiščem, da nam primanjkuje strokovnosti pri delu s starši, saj smo v glavnem usposobljene le za delo z otroki.«

BRIGITA BAVČAR
Foto: ALBERT ABRAHAM

LENDAVA — Na seji izvršnega sveta skupščine občine Lendava so razpravljali o uresničevanju stališč in sklepov o razvoju gostinstva in turizma v občini ter o osnutku družbenega dogovora o pospeševanju drobnega gospodarstva v občini Lendava. Sprejeli so še osnutek dogovora o določitvi posebnih pogojev dela, posebne odgovornosti v organih, ki opravljajo inšpekcijsko nadzorstvo in osnutek sklepa o določitvi manjrazvitih krajevnih skupnosti v občini v letošnjem letu.

LENDAVA — Na seji predsedstva občinske organizacije RK so sprejeli obširen program dela za maj in junij letošnjega leta. Predsedstvo bo opravilo razgovore s predstavniki krajevnih konferenc SZDL in ZSMS o skupnih akcijah za varstvo okolja in higieno in ob akciji za skrb za starejše občane. V začetku junija bodo pripravili proslavo krvodajalcev in akcijo zbiranja oblačil obutve in posteljnine. Občinski RK v Lendavi bo še naprej tesno sodeloval s sosednjo občino Čakovec in sosednjo Madžarsko.

LENDAVA — Javna razprava o dokumentih za 11. kongres ZSMS se je v lendavski občini že začela minul teden v osnovnih organizacijah ZSMS v šolah. Nadaljevali jo bodo v delovnih organizacijah in krajevnih skupnostih, so sklenili na seji predsedstva občinske konference ZSMS. Dogovorili so se tudi o podelitvi priznanj občinske konference najboljšim posameznikom, mentorjem in organizacijam.

TRIMLINI — Vas spada sicer pod krajevno skupnost Lendava, vendar ima svoj razvojni program do leta 1985. V tem programu ima posebno mesto ureditev gasilsko-vaškega doma. Krajanji plačujejo krajevni samoprispevek in tako zbirajo sredstva, z gradnjo pa naj bi začeli v prihodnjem letu. Ureditev vaškega doma je nujna zato, da bi lahko aktivnejše delala mladina in gasilsko društvo kakor tudi druge organizacije. Krajanji želijo, da bi v letošnjem letu uredili tudi del ceste, ki jih povezuje z lendavsko industrijsko cono.

LENDAVA — Na 9. razstavi učencev s prilagojenim poukom iz vseh pomurskih šol v Lendavi razstavlja tokrat svoja likovna dela 10 učencev. Razstavo so organizirali v počastitev dneva mladosti in letošnjih pomembnih obletnic in kongresov. Razstava predstavlja enega izmed delov v programu šole za motene otroke in dokazuje velik napor pedagogov, posebej na področju likovnega ustvarjanja otrok.

Gornja Radgona — Dolgo pričakovana in zavlečena reorganizacija strokovnih služb SIS materialne dejavnosti občine Gornja Radgona se slednjič le počasi uresničuje. Na zadnji seji IS SO so že spregovorili o samoupravnem sporazumu o združitvi omenjenih služb.

Tega bodo v kar najkrajšem času obravnavale vse SIS in, kot so predlagali člani IS SO, bi naj prišlo do reorganizacije do 15. junija.

Precej zanimivo, če se spomnimo, kako dolgo niso mogli storiti niti koraka. Takole, mimogrede: videti je, da je včasih tudi krepka roka (beri: odločitve na primernih mestih in ukrepi) še kako dobro došla.

Gornja Radgona — Pred dnevi je bila volilna konferenca OK ZRVS Gornja Radgona, na kateri so za predsednika ponovno izvolili Jožeta Lebarja, ocenili dosežanje delo in sprejeli program za prihodnje obdobje.

V poročilu je bilo poudarjeno, da je organizacija v zadnjem obdobju dosegla lepe uspehe, saj so se rezervni oficirji vključili v vse pomembnejše aktivnosti v občini. Tudi v letošnji program so zapisali, da bodo veliko časa posvetili vojaškemu usposabljanju rezervnih starešin, idejno političnemu izobraževanju, pa tudi sodelovanja z drugimi organizacijami, krajevnimi skupnostmi in društvi ne bodo zanemarjali.

do tedna

Paračinski šolarji v Murški Soboti

Murska Sobotica je pretekli teden gostila tudi 45 učencev iz osnovne šole Djuro Jakšič iz Paračine, ki se je pobratila z osnovnošolskim vzgojnoizobraževalnim zavodom, to je z vsemi štirimi soboškim oemletkami. Paračinski šolarji so pripotovali že v četrtek zvečer. Dobrodošlico so jim pripravili pred OŠ Karel Destovnik-Kajuh. V petek so bili najprej gost učencev osnovne šole Edvard Kardelj, kjer so pripravili tudi skupno radijsko šolsko uro. Popoldne pa so sodelovali na skupni proslavi pri osnovni šoli Dane Šumenjak. V soboto so si mladi Paračinci ogledali razstavo v soboški galeriji in se s svojimi vrstniki gostitelji pomerili na športnem področju, popoldne pa so jih popeljali na izlet po Goričkem. V nedeljo jutraj pa so se od njih poslovili pred osnovno šolo Prekmurske brigade.

Za vse je bilo, kot so povedali, to nepozabno doživetje.

Uspela prireditve ob mesecu mladosti

V nedeljo smo bili v Gornji Radgoni spet priča uspešni pa tudi zabavni prireditvi, ki je leta poživlja sicer precej monotono družabno življenje v tem obsejnim mestu.

Za popestitev prireditev ob mesecu mladosti so v KS Gornja Radgona organizirali že tradicionalno nogometno tekmo „debeli — suhi“.

Ta prireditev, ki se je pričela z

DAN MLADOSTI V LENDAVSKI OBČINI

Priznanja občinske konference ZSMS

Ob dnevu mladosti je občinska konferenca ZSMS Lendava organizirala osrednjo občinsko proslavo v Črenšovcih. Po priložnostnem nagovoru sekretarke občinske konference ZSMS Lendava Ivanke Utrša, kulturnem programu učencev osnovne šole Črenšovci in mladih tamburašev, so podelili priznanja občinske konference ZSMS Lendava, ki so jih prejeli: Cvetka Hojnik, Angelca Varga, Bruno Pintarič, Vlado Žalik, Stanko Raščan, Bojan Rožman, Andrej Halas, Marija Seršen, osnovna organizacija ZSMS Renkovec in pionirski odred osnovne šole Drago Lugarič Lendava. Hkrati pa so izročili tudi priznanja zmagovalcem tekmovanja „Tito, revolucija, mir“.

S. S.

V. Paveo

mimohodom udeležencev po mestnih ulicah — nogometašev in nogometašice Gorenje Elrada in ženske ekipe domače KS ter predstavnikov delovnih organizacij in mladine — je tudi tokrat privabila na stadion bratstva in enotnosti okrog tisoč obiskovalcev. Ob obeh tekmah so jim priskrbeli zabavo in užitek še letalci aero kluba iz Murske Sobotice s krajšim programom.

Kljub temu, da sta obe tekmi zgolj zabavnega značaja, naj omenimo, da je tradicija obveljala tudi tokrat. Na koncu srečanja „stokilašev“ in „šibičarjev“ je mednarodni sodnik Aleksander Nikić iz Ljubljane ponovno razglasil za zmagovalce deluho. Med dekleti so bile za malenkost spretnejše članice ekipe krajevnih skupnosti.

Naj za konec še zapišemo, da je šel tudi tokrat ves izkupicek za humanitarne namene in sicer za razširitev športne dejavnosti v krajevni skupnosti. Zaradi zanimanja in odmevnosti pa je že skrajni čas, da dobi prireditev uradno obeležje. Drugo leto bo — kot so nam zagotovili — vrhunec prvega praznika KS Gornja Radgona.

V. Paveo

Nujnost takojšnjega ukrepanja

Brez dvoma drži ugotovitev, da so bila doslej glede problematike zdravstvenega varstva v murskosoboški občini že večkrat sprejeta konstruktivna stališča v različnih delegatskih in družbenopolitičnih skupnostih, vendar se niso dovolj dosledno izvajala tako v izvajalskih zdravstvenih organizacijah kot med uporabniki zdravstvenih storitev. Zato je bila povsem umestna zahteva delegatov vseh treh zborov skupščine občine v Murški Soboti za takojšnje ukrepanje, ker se je zdravstvo očitno znašlo v izjemno težavni situaciji. Lahko rečemo, da je bila razprava o problematiki zdravstvenega varstva v murskosoboški občini dokaj tvojna, saj so skušali najti najustreznejšo rešitev za sanira-

nje lanskoletnih 35 milijonov dinarjev izgube v občinski zdravstveni skupnosti, ki beleži v letošnjem prvem četrtletju že dodatnih 11 milijonov dinarjev primanjkljaja.

Ob naštevaju številnih primerov racionalnega in stabilizacijskega obnašanja v zdravstvenih delovnih organizacijah, zlasti pri trošenju družbenih sredstev, pa so v razpravi nakazali tudi celotno problematiko zdravstva, ki jo pogojuje navsezadnje tudi omejevanje finančnih sredstev. Tako so opozorili na marsikatero primere podvojenosti zdravstvenih storitev, na premajhno delitev dela med osnovnim in bolnišničnim zdravljenjem, kar mora biti, kot so poudarili, ena od prednostnih nalog. Razumljivo pa, da bodo

morali znatno več naporov narediti tudi uporabniki zdravstvenih storitev, predvsem pa v organizacijah združenega dela, kjer niso povsem kos naraščajočim primerom neupravičenega izostanka z dela.

Posebej zato, ker je bolniški stalež v lanskem letu nenormalno porasel, še posebej na račun nesreč izven delovnega časa. Spričo tega je bilo upravičeno sproženo vprašanje, doklej lahko traja t. im. lažna solidarnost do delavcev, ki neupravičeno izkoriščajo zaupanje svojih sodelavcev. Tudi glede prekomerne porabe zdravil, ki predstavljajo že 13,2 odotka stroškov občinske zdravstvene skupnosti, se bo treba nadvse resno zamisliti.

Milan Jerše

ZA REALEN STANDARD

bilo slišati na nedavnih sejah predsedstev občinskega sindikata in socialistične zveze ter komiteja občinske konference zveze komunistov. Nedvomno je zdravstvo v zadnjem obdobju doseglo določen pozitivni premik, tudi glede stabilizacijskega obnašanja, kar dokazuje veliko zavzetost zdravstvenih delavcev za saniranje nakopičenih izostankov, čeprav obstajajo tudi nekatere notranje rezerve. Zlasti je bila večkrat omenjena nujnost boljše delitve dela med osnovnimi zdravstvenimi službami, pa tudi padelek, ki je vzbujal dvom o utemeljenosti več kot 78,4 milijona dinarjev odliva sredstev iz murskosoboške občine na druga območja naše republike.

Predvsem pa so se povsod zavzeli za takšen zdravstveni standard, ki bo dejansko v okviru realnih možnosti, upoštevajoč enakomernost porazdelitev finančnih bremen med uporabniki in izvajalci zdravstvenih storitev. Potem tudi višja prispevna stopnja za potrebe

zdravstva, ki jo plačujejo delavci v združenem delu občine, ne bi smela biti vprašljiva. Seveda pa je treba imeti pred očmi dovoljeno rast skupne porabe, da ne bi prekoračili jasno začrtanih resolucijskih okvirjev. Doslej je anekse k samoupravnemu sporazumu podpisalo okrog 70 odstotkov organizacij združenega dela v murskosoboški občini, s čimer je že dana dokajšnja podpora za saniranje zdravstvenih izgub v letu 1981. Pri tem pa se moramo zavedati, da se na ta način v celoti še vedno ne razrešuje problematika zdravstva, za kar bo potrebno znatno več napora.

Pa tudi v združenem delu bodo morali vložiti veliko moči, da bi zajezili neprijetne izostanke z dela in naraščajoče število nesreč pri delu, ker se v mnogem povečuje bolniški stalež zaposlenih delavcev. Razumljivo je, da je treba upoštevati specifičnost delovnega procesa v posameznih organizacijah združenega dela, vendar pa so z

boljšo organizacijo zdravstvene službe, kot npr. v tovarni Mura, že dokaj omilili izostanke z dela, predvsem do 30 dni. Ob tem je zlasti zanimiv podatek, po katerem je odstotek odsotnosti z dela v murskosoboški občini celo najnižji v SRS, kar pa ne pomeni, da ne bi mogli v prihodnje še zmanjšati 10,6-odstotni porast odsotnosti z dela do 30 dni, kot so ga zabeležili v lanskem letu v primerjavi z letom 1980. Z deležem 30 odstotkov kmečkega prebivalstva — v SRS je poprečno 8,2 odstotka — pa je murskosoboška občina vsekakor v specifičnem položaju.

Ob vsem tem pa slej ali prej prevladuje enotno stališče za čimprejšnje širše reševanje problematike zdravstva v občini, pri čemer so družbenopolitične organizacije sprejele konkretne aktivnosti v letošnjih mesecih maja in junija, ko bi naj potekale široke javne razprave v organizacijah združenega dela in krajevnih skupnostih.

Milan Jerše

Skozi delegatska, ne porabniška očala

Če bi bil zdravnik, ki je pred 50 leti v svoje poročilo zapisal, da je tukajšnje prebivalstvo trdne konstitucije in zdravega razuma, navzoč na torkovem — 18. maja — zasedanju vseh treh zborov občinske skupščine v Murški Soboti, bi se skorajda gotovo zbegano prijel za glavo.

Kar dva uvodničarja, 13 razpravljalcev in ničkoliko delegatskih vprašanj, pomislekov in dvomov, kakor tudi številne predhodne, burne in zavzete obravnave na vseh mogočih ravneh, vse to izpričuje in potrjuje razsežnost in občutljivost, zlasti pa hudo kočljiv in občutljiv položaj, v kakršnem se je znašlo zdravstvo. Pa ne zgolj v občini Murska Sobotica, marveč vsem Pomurju in — da razširimo — v vsej naši republici.

Vendar pa se ne nameravamo poglabljati v vsebino proble-

matike, marveč nekoliko pokomentirati dogajanje na drugi skupščini. Z novimi, pomlajenimi delegatskimi močmi, v Murški Soboti. Uvodna prispodoba je tedaj vzeta bolj zaradi nazornosti, kakor pa teže same tematike, ki si vsekakor zasluži, da bi jo temeljito in vsestransko osvetlili in razkrili pred javnostjo.

Navzlic tu in tam opazni zameri na eni (izvajalski, to je predstavnikov pomurskega zdravstvenega centra) in drugi (uporabniški, to je vseh ostalih udeležencev razprave) strani, je tekla razprava v smeri odprtega, demokratičnega, samoupravnega dialoga. Da so jo često spremljali prizadeti podionci, je tudi samoumevno, saj imata obe strani v marsičem prav. Sicer pa ju ta čas še najbolj duži zagata, kako se otesti lanske izgube v

višini nekaj nad 35 milijonov dinarjev v občinski zdravstveni skupnosti in dejstvo, da se neugodna gibanja vztrajno nadaljujejo. Po tem, ko se je zanj odločila večina zaposlenih v organizacijah združenega dela in so ga pretresli v zdravstveni skupnosti, so odlok o dodatni prispevni stopnji v višini 0,90 odstotka iz dohodka po osnovi bruto osebnega dohodka za financiranje zdravstvene dejavnosti v tem letu sprejeli tudi delegati vseh treh skupščinskih zborov. Segli so skratka po kaj malo priljubljenem, a v naši praksi sila razširjenem sredstvu, ki bo dotok denarja resda zagotovilo, a razlogov za probleme zanesljivo ne bo odstranilo. Ti so namreč tako zelo zapleteni in soodvisni, da bi bilo verjetno v kaj takega tveganje z dolgoročnimi posledicami.

Branko Žunec

Priznanja mladim in mentorjem

Ob dnevu mladosti je bila v Murški Soboti slavnostna seja občinske konference zveze socialistične mladine, ki so se je razen delegatov iz osnovnih organizacij ZSMS udeležili tudi predstavniki družbenopolitičnega življenja mur-

skosoboške občine. Slavnostni govor je imel član predsedstva OK ZSMS Milan Fujs, ki je zlasti poudaril pomen praznovanja 25. maja in 90-letnice rojstva tovariša Tita, ki je večer vzornik in učitelj mlade generacije. Našel je tudi bogato

aktivnost mladih v letošnjem mesecu mladosti in težave, s katerimi se srečujejo pri svojem delu.

Na slavnostni seji OK ZSMS so podelili 10 priznanj mladinskih organizacij mladim družbenopolitičnim delavcem, ki jih je podelil predsednik OK ZSMS Stanko Kerčmar. Priznanja so prejeli: Dragomir Safran, Nevenka Biček in Dragomir Vogrntič s srednje družbenopolitnoekonomske šole, Biljani Savinovič iz TOZD Zdravstveni dom, Evgen Solar iz Andrejce, Oleg Reček iz Krupljinika, Marjan Čerpčak iz Albin Lesič iz Trdnave, Drago Franko iz Puconci in Milan Wagner iz Sebebovec. Med nagradjenci so tudi trije mentorji, in sicer Peter Obal z osnovne šole Črenšovci, Radomira Bošnjakovič-Jezerski s srednješolskega centra in Jožko no-pedagoške usmeritve in Jožko Guzman z osnovne šole Puconci. Za dolgoletno uspešno sodelovanje na področju SLO in DO pa je posebno priznanje OK ZSMS dobil starešina Isuf Jašar.

Priznanja pa so izročili tudi OK ZSMS na osnovnih šolah Črenšovci in Tišina ter v Vanča vasi in Plovcih, ki so se najbolj izkazale pri pripravi in izvedbi letošnjih pri-

Milan Jerše

NA KAPELI POSLEJ

OSNOVA ŠOLA 25. MAJ

Tristo učencev na Kapeli bo odslej obiskovalo osnovno šolo 25. maj. Tako so jo poimenovali ob 170-letnici obstoja na pone-deljkovi slavnosti.

Tako nosi ta, ena najstarejših osnovnih šol v gornjeradgonski občini, ime po dnevu mladosti, ki bo tudi praznik šole. Na minuli slavnosti so učenci pripravili prirčen kulturni program, in razstavo svoje dejavnosti.

Med številnimi gosti in družbenopolitičnimi delavci iz občine je bilo tudi 30 pedagogov iz osnovne šole Momčilo Živojinovič iz občine Mladenovac v SR Srbiji. Ti so namreč z kapelsko osnovno šolo ponovno podpisali listino o pobratenju in tako še utrdili že tako tesne prijateljske in delovne vezi.

Ob tej priložnosti so učenci OŠ 25. maj s Kapele izdali tudi priložnostno brošuro Klopotec.

DVA ZBOROVSKA KONCERTA

Konec prejšnjega tedna sta bili v galeriji kulturnega centra v Murski Soboti dve kvalitetni zborovski srečanja. V petek 21. maja so prepevali odrasli zbori in otroški soboške občine. V zadnjih nekaj letih je sicer zamrla večina takšnih skupin, obetajmo si, da bodo ponovno zaživele, česar nekaterim pevcem ni manjkalo, vendar ni se bodo ponovno sešli. Če se bodo govorice nekaterih pevcov o tem nresničile, da bodo na naslednjem srečanju slišali tudi te zore (Tijana, Bogojina, Pucanci).

Pa nekaj o nastopajočih. Mešani oktet KUD Ady Endre iz Motvarjevodjem Ladoslavom Györekovi, je v nekaj mesecih, kolikor deluje v programu, ki priloži komorni skupini (take so redke) poskrbel za odlično poizvedbo med tradicionalnimi sestavi. Razveselil je tudi mešani oktet KUD Rogasovi in zborovodja Stefan Rožman, ki je veliko pozornosti namenil ter lepo zvenel v srednjih dinamičnih odtenkih. Slišati smo tudi prijetno skladbo Zemlja prekmurska, Aleksandra Vlaša na besedilo Karoline Kolmanit, zapel pa jo je Prekmurski oktet. Ob njem izvedbi bi si mogoče želeli le tišjo klavirsko spremljavo.

Sidikalni pevski zbor Stefan Kovac iz Murske Sobotice (zborovodja Tijana Rožman) je mestoma ob zahtevnem in obsežnem sporedu z Naše pesni 82 v Mariboru pošlo intenzivnost. Oktet KUD Ludvik Rogan iz Tijane (vodja ga Ladoslav Györek) pa se je izkazal s prikopno priredbo narodne pesni Mrtva k utini pelala (iz Porabja) Radovana Gobca. Moški zbor iz Beltincev ima znan dober glasovni material, pozna pa se mu menjava zborovodje, raduje leto ga vodi Jože Grlec mlajši, ob tem pa obeta spet pomali dobro zborovsko telo. Tudi njegov solist je bil zadovoljivo kos zahtevni nalogi pri Ljubavih pesnih iz Rezijske.

Programsko je bila revija na dostojni ravni, saj je bilo slišati dogane in težnja skladbe tudi novejšega datuma (Rdeč zaton U. Vrabca), močete in madrigale, borbene pesmi, prikupne, največkrat tudi dovolj zahtevne prirejane narodne pesmi. Tak povzetek so naredili nastopajoči zborovodje ob pripombah profesorja Ivana Vrbaniča iz Maribora.

23. maja, pa je bila v istem prostoru medobčinska revija, ki so jo pripravili mladi pevci, ki so se izkazali v izvirnih izvedbah, tako da udeleženci republiške revije v Zagorju (Ljutomer in dr. iz Murske Sobotice) dostojno prikazali raven mladinskega zborovstva v Pomurju. Tokrat je nastopilo pet zborov in zborovodji: OŠ Radenci, zborovodja Vera Vajda, OŠ Turnišče, zborovodja Jože Kocet, zborovodja iz Ljutomerja Ladoslav Györek, Nastopili pa sta tudi zborovodja iz Kajuha — Anka Suhadolnik ter E. Kardelj — Helga Horvat, na koncu pa Dekliški pevski zbor Srednje šole dr. J. Vrbca iz Ljutomerja in Mirko Prelog, zborovodja.

Programski smo imeli soboški srednješolski; ob tem je bilo nekaj pripomb. Zborovodje so menili, da mora zbor, ki se pojavlja tudi v tujini, vedar najprej nastopiti pred domačim občinstvom.

A prireditelji k temu imajo s pomena zborovodij in prof. Branka Rajčiča, ki je za glasbeno vzgojo iz Maribora. Nastopi so bili zagotovo na ravni, izvedbeno in s programske plat. V sporedih ni bilo simfonističnosti, oglednosti in izbratosti. Ob Plesu kraja Matjaža Janeza (zbor Tijane in OŠ K. D. Kajuha) se zbor spopadla z velikimi zahtevami v vzgojo in dinamiki, Bilečanka Ubalda Vrabca je ted oreh zboru. Slišali smo tudi primerno izbrano in prikupno soliste (Radenci, Ljutomer, M. Soboti), temperamentno Bartokovo skladbo Lesenysufela (M. Soboti) in prvi pri nas, znano Ne ovi, ne seja (D. Kajuha) (Ljutomer).

Programski smo imeli soboški srednješolski; ob tem je bilo nekaj pripomb. Zborovodje so menili, da mora zbor, ki se pojavlja tudi v tujini, vedar najprej nastopiti pred domačim občinstvom.

GOSTOVANJE PEVCEV IZ KÖRMENDA

Pesem zbližuje narode

Sodelovanje, ki sta ga pred leti vzpostavila Zveza kulturnih organizacij občine Murska Soboti in oddelke za kulturo pri okraju Kormend, se vse bolj krepi in utrjuje prijateljske vezi. To je potrdilo tudi gostovanje odraslega mešanega in mladinskega dekliškega pevskega zbora iz Kormenda ob koncu minulega tedna v Murski Soboti oziroma v Prosenjakovcih.

Odrasli zbor se je v petek zvečer najprej predstavil na reviji zborov v soboškem kulturnem centru, v soboto pa je sodeloval na koncertu v Prosenjakovcih, kjer je prav tako nastopil kormendski dekliški zbor. Le-ta je dopolnjeval vrtil obisk komornemu pevskemu zboru srednješolskega centra iz Murske Sobotice, v nedeljo pa je kot gost sodeloval na medobčinski reviji mladinskih pevskih zborov v Murski Soboti. Oba zbora sta razen venčana madžarskih zborovskih pesmi zapela tudi nekaj slovenskih melodij.

»Drugi smo prišli nastopat v Jugoslavijo in izredno dobro se počutimo. Vsepovsod so nas zelo prijazno sprejeli in navezali smo tudi stike s pevskim zborom Stefan Kovac iz Murske Sobotice,« je povedal zborovodja odraslega mešanega pevskega zbora iz Kormenda Janos Farago. Vodja dekliškega zbora Ildiko Sabali pa je dejala:

»Zelo smo veseli, da se je začelo to sodelovanje med dvema sosedoma. Naš cilj je medsebojno spoznavanje življenja in kulture. Odslej, ko lahko naši učenci nastopajo tudi izven domovine, pojejo s še večjim veseljem. Zelo smo veseli, da se bosta zbora naslednje leto spet srečala na Revolucionarni serenadi v Kormendu in v Murski Soboti.«

Tako se je znova potrdilo tudi spoznanje, da pesem ne pozna meja, da povezuje in zbližuje narode. JOŽE GRAJ

Mladi so zapeli

Letošnja 35. občinska revija pionirskih in mladinskih zborov občine Ljutomer je bila posvečena nekaterim pomembnim obleticam in datumom. Revija je bila prva prireditel v sklopu letošnjega 26. občinskega praznika, posvečena 40-letnici pionirske organizacije in 90-letnice rojstva maršala Tita.

Zborovsko petje ima v občini Ljutomer že dokaj bogato tradicijo in letošnji festival je pokazal, da je zaledje dobrih hudočih pevcov bogato, saj je na reviji nastopilo 17 pionirskih, mladinskih in mladinskih zborov z več kot 800 nastopajočimi.

Pričelo se je ob 9. uri na Miklošičevem trgu s skupnimi pesmimi in otvoritvijo. Slavnostni govornik je bil Miha Balažič, sekretar OK ZSMS Ljutomer. Mladi pevci so nato odkorakali v Dom kulture, kjer se je pričel sam festival — Letošnji jubilejni je dokaj dobro uspel. D. L.

Revolucija v sliki

V klubu mladih v Murski Soboti so v začetku prejšnjega tedna odprli nadvse zanimivo razstavo likovnih in literarnih del mladih, ki sta jo ob sodelovanju občinske konference zveze socialistične mladine organizirala komisija za ohranjanje revolucionarnih tradicij in klub mladih. Na razpisne teme: 90-letnica rojstva tovariša Tita, 40-letnica zasedanja AVNOJ — Bihač 1942 in 40-letnica ustanovitve protifašistične mladine Jugoslavije, s katerimi so želeli predvsem obuditi spomin na zelo pomembne dogodke iz naše revolucionarne preteklosti, se je odzvalo kar 90 mladih, večinoma osnovnošolcev. Najuspešnejšim so tudi podelili knjižne nagrade in priznanja občinske konference ZSMS šestim najboljšim mladim likovnikom in sedmim literatom.

Po slovesni otvoritvi je mladim iz murskosoboške občine spregovorila znana borka NOB Hela Sreš, zlasti o svojih nepozabnih srečanjih s tovarišem Titom in o sodelovanju v narodnoosvobodilni borbi. Pripravili so tudi krajši kulturni program, v katerem so se predstavili pripadniki JLA in člani kluba mladih. Omenjena razstava, ki je odprta vsak dan razen ponedeljka od 13. do 20. ure, v soboto pa od 8. do 14. ure, bo na ogled vse do konca tega meseca. Milan Jerše

OBČINSKA LIKOVNA RAZSTAVA GORNJA RADGONA

Poizkus organizirane predstavitve likovnega snovanja

Konec meseca marea so v apaški Lini otvorili letošnjo občinsko likovno razstavo likovnikov — amaterjev iz Gornje Radgone in okolice. To je vnovičen poizkus organiziranja likovnikov, ki se s to dejavnostjo ukvarjajo zgolj ljubiteljsko; že pred leti pa so tvorno in organizirano delovali in se skupno predstavljali delavcem in občanom.

Zveza kulturnih organizacij občine Gornja Radgona je z organizacijo predstavitve likovnega ustvarjanja v občini — po Lini se bo razstava selila še v ostale večje delovne organizacije in krajevne skupnosti v občini — lotila nedvomno težke naloge. Vsekakor pa koristne tako za ustvarjalce kot tudi za vse občane. Kljub temu da se ponovno srečujejo z organizacijskimi težavami, upamo, da jih bodo uspeli premostiti in tako narediti velik korak v prihodnjem organiziranem nastopanju vseh likovnih ustvarjalcev, ki jih v tem obmejnem mestu ni malo.

Tokrat se s svojimi deli predstavljajo:

Branko Borko je realist, ki mu je učitelj narava sama in je zato razumljiv vsem. V olju, akrilu in pastelu so mu najljubši motivi morje s svojimi plažami in pokrajina ob Muri z majhnimi idiličnimi viničarskimi bajtami.

Peter Jančar se poleg slikarstva ukvarja tudi s kiparstvom. Tudi on je krajinar, motive iz narave pa slika z jubokolorom, oljem, sepijo in pastalom.

Franci Jaušovec je med vsem gornjeradgonskimi slikarji — amaterji najabstraktnější. Z oljem in akrilom na platno, včasih pa uporablja tudi les, razmišlja in svoje misli podaja s čopičem. Loteva pa se tudi dekorativne umetnosti in realizma.

Milan Kežman se poizkuša največ v kiparstvu, predvsem z lesorezom.

Otroci radi »rišejo«. Kako jih razveseli črta, navdušujejo se nad barvno ploskvijo, osrečuje jih risba, slika, podoba... Če jih opazujemo ob tem delu, opazimo, da so zbrani, zavzeti v likovnem ustvarjanju. To ni samo ročna spretnost, igra z barvami, splet podob in oblik; to je odraz otroškega življenja, upodobitev otroštva, odnosa staršev, učiteljev, sosedov, so-učencev in drugih.

To je odnos vseh nas do otrok!

Likovno ustvarjanje se je razširilo. Različni razpisi in domiselno omogočanje razstavljanja otroških likovnih del je spodbudilo najširši krog mladih, da so iskali in iščejo odbojen izraz za lepo, dobro, spodbudno ravnanje v vsakdanjem življenju. Za tisto drugačno — bolje bi bilo, da ga ne bi bilo — uporabljajo otroci temne barve in zdi se nam, da jih nanašajo pretrano. Njihov čustveni svet je vezan in dosledni registrator vseh plusov in minusov.

Tako je zapisal na zloženki (ki je izšla ob odprtju razstave otroške likovne ustvarjalnosti in likovnega sveta mladih v knjigi v galeriji soboškega kulturnega centra) Slavko Škoberne, pedagoški svetovalec organizacijske enote republiškega zavoda za šolstvo v Murski Soboti. Posnetek pa je nastal v likovni učilnici osnovne šole Edvarda Kardelja, kjer smo likovno pedagoginjo Alenko Nada in učence — mlade likovnike petega razreda — ujeli pri delu. Dani na sliki je vztrajno risal, ne meneč se za fotoreporterja in z barvami izražal svoje razpoloženje.

Foto: A. Abraham

Franci Jaušovec

Peter Jančar

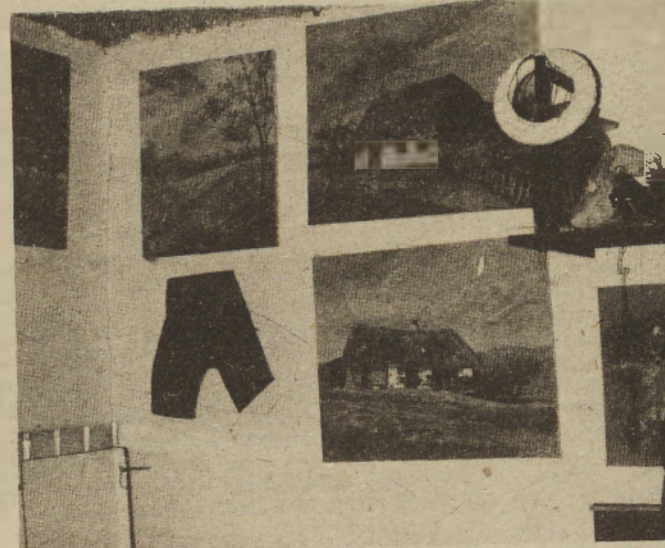
Marija Milkovič je ena izmed najstarejših še aktivnih slikark v občini. V zadnjem času največ posega v les, ki ga že (pirotopija).

Tone Rovšnik uporablja različne tehnike od olja, akvarela do pirotopije.

Marija Simonič Golnar obdeluje les z dletom. Največ-

predstavilo še v ostalih delovnih organizacijah in KS v občini Gornja Radgona. Vseh 22 eksponatov pa je že doslej vzbudilo med delavci precej pozornosti. Kako tudi ne bi? Saj jih je večina nastala prav v domačem okolju in so vsem lahko razumljivi.

V. Paveo

Del razstavljenih del

kulturni koledar

PETEK, 28. MAJA

LJUTOMER — V domu kulture gostuje ob 13. in 20. uri gledališka skupina mladih iz Vrbeja pri Žalcu. Predstavlja bo Molierove SMEŠNE PRECIOZE.

LENDAVA — V galeriji Lendava bo ob 18. uri otvoritev Pannonie 81, na kateri se s svojimi deli predstavlja 29 likovnih umetnikov s stičišča meja Avstrije, Madžarske in Slovenije.

SOBOTA, 29. MAJA

RADENCI — V kongresni dvorani hotela Radin bo ob 17. uri medobčinsko srečanje odraslih pevskih zborov iz Pomurja in občine Lenart. Prireditelj je v počastitev praznika krajevne skupnosti Radenci.

MURSKA SOBOTA — Pri osnovni šoli Daneta Šumenjaka se bo ob 14. uri pričela slovesnost v počastitev dneva mladosti. V programu sodelujejo malčki iz vrtec in šolarji prve osnovne šole, ki se bodo izrazili v v besedi in z gibom. Organizator prireditve je krajevna konference SZDL Park.

ČRENŠOVCI — Ob 1930 bo v prireditveni dvorani premiera igra HODL DE BODL ali DVE VEDRI VODE v kateri se predstavljajo domači ljubitelji gledališča KUD Tone Plej.

TURNIŠČE — Prav tako ob 1930 bo na turniškem odru uprizoritev ODDAJE V ŽIVO, s katero gostujejo člani slovenske skupine gledališkega društva Lendava. Avtor in režiser dela je Rajko Stupar.

VERŽEJ — V kinodvorani se bo ob 20. uri pričel OSTERČEV VEČER. Pela bo Zlata Ognjanovič, ob spremljavi članov obmejnega simfoničnega orkestra, nastopil pa bo tudi Ljutomerski oktet.

Razstave

MURSKA SOBOTA — V galeriji kulturnega centra je na ogled otroška likovna ustvarjalnost in likovni svet mladih v knjigi. Razstavo je organizirala organizacijska enota republiškega zavoda za šolstvo v Murski Soboti, sodeluje pa osemnajst osnovnih šol, vzgojnovarstveni zavod in soboški srednješolski center.

Do konca tega meseca so v študijski knjižnici soboškega kulturnega centra razstavljena literarna dela Edvarda Kocbeka, Primoža Kozaka in Miroslava Krelže.

LJUTOMER — V občinski matični knjižnici je ta teden na ogled razstava ob 90. letnici rojstva Josipa Broza Tita.

RADENCI — V avli hotela Radin so razstavljene zanimive lesene skulpture Slavka Ferkolja iz Predvora. V razstavnem salonu hotela Radin pa svoje akvarele razstavlja likovnik Milorad Maravič in Djordje Simić iz Kraljeva.

Knjige

USPEŠNICE TEGA TEDNA v prodajalni DOBRA KNJIGA so: Han Suyin MOJ DOM IMA DVOJE VRAT (izdala domača — Pomurska založba), roman Lionela Davisona UMOR V CHELSEA-JU so založila Mariborska Obzorja, mladinsko delo VRTOGLAVI ŠKRJANČEK Zlate Pirnat pa je publicirala Mladinska knjiga.

Mladim pobud očitno ne manjka

Izhajajoč iz ocene, da je bilo preteklo politno mandatno obdobje v znamenju večjega uveljavljanja osnovnih organizacij zveze socialistične mladine v vseh okoljih, pri čemer so bili najboljši rezultati doseženi v delovanju mladih nasolah, manj pa v združenem delu in najslabše v krajevnih skupnostih, bo temu vprašanju mladine iz murskoboške občine tudi v prihodnje namenila posebno pozornost. To namreč jasno kaže operativni načrt dela občinske konference ZSMS v Murski Soboti za obdobje do letošnjega septembra, ko bi naj uveljavili takšne oblike in metode dela, ki bodo omogočile uresničitev najširših interesov in sprotno reševanje njihovih problemov. To pa je brez dvoma načrtno urejanje družbeno-ekonomskega položaja mladih.

Pri čemer je že prej bilo namenjeno precej aktivnosti mladinske organizacije v murskosoboški občini.

Poleg že tradicionalnih aktivnosti v mesecu mladosti in ob tednu srednješolcev, bi naj s sprejemom pionirjev v mladinske vrste še posebej okrepili sodelovanje s pionirsko organizacijo. To velja tudi za srečanje mladih občine Paračin v Murski Soboti, ki bo letos v Paračinu, za sodelovanje mladih na 15. festivalu dela v Reki, kakor tudi za nastop dekliškega pevskega zbora iz Kormenda v Murski Soboti. Mesec junij bo v znamenju priprav mladinskih delovnih brigad pred odhodom na mladinske delovne akcije, kot sta zvezni MDA »Bjelina 82« in »Beograd 82« ter republiški akciji na Brkpih in v Suhi Krajini.

Začne pa se tudi republiška MDA »Goriško 82«. Hkrati bodo evidencialni mlade za Titove štipendije, zagotovili udeležbo na mladinski poletni politični šoli v Vikreah, mladi športniki pa bodo vrnili obisk na Madžarskem. V juliju bo potekalo sedemdnevno usposabljanje mladincev prostovoljcev TO v Vidonih, nekaj študentk prvih letnikov višjih in visolih šol pa bo na 14-dnevnem usposabljanju na Pokljuki. Analizo dela kluba mladih v šolskem letu 1981/82 in izdelavo programa za naslednje šolsko leto 1982/83 pa bi naj opravili v avgustu. V mesecu septembru pa bo pozornost mladih iz murskosoboške občine usmerjena v razprave o predlogih dokumentov za 11. kongres Zveze socialistične mladine Slovenije, v priprave in izvedbo volilno-programске

Razen tega pa je treba upoštevati še vrsto stalnih nalog, ki zadevajo usposabljanje vodstev osnovnih organizacij zveze socialistične mladine, kot so enodnevni posveti, seminarji, t. i. obiski v OO ZSMS, izdajanje glasila OK ZSMS ter sodelovanje z mladimi iz Celja, Domžal, Paračine in mladimi iz LR Madžarske, kar gotovo krepi prijateljske vezi med mladimi. Ne gre pa pozabiti tudi na razne programe področnih konferenc in ostalih organov OK ZSMS, ki predstavljajo sestavni del aktivnosti mladih murskosoboške občine v naslednjih mesecih.

Milan Jerše

PO SLEDEH NAPREDKA

Novatorstvo brez prave priložnosti

* kolikšni meri je v Pomurju že sklenjena relacija inovator (racionalizator) — razvojni oddelek ali služba v organizaciji združenega dela — občinska raziskovalna oziroma posebna raziskovalna skupnost? Pa povezanost vmesnih, veznih članov: komisija (odbor) za inovacije v organizaciji znotraj nje, ali, v družbenopolitičnih organizacijah, odbor za investicijsko-raziskovalno dejavnost pri medobčinski gospodarski zbornici za Pomurje? Pa povezanost vse teh z republiško raziskovalno skupnostjo? Kako je z normativno urejenostjo tega področja (pravilniki, samoupravni sporazumi, družbeni dogovori, zakoni in drugimi predpisi)? Kako je z izbiro raziskovalnih programov, družbenim nadzorom nad potekom raziskav in javnim vrednotenjem njihovih rezultatov? Ali znanje in ideje zgolj uvažamo ali tudi izvažamo? Zaradi večje nazornosti, razumljivosti in širine, sicer jako zahtevne in občutljive, razvojno gledano nesporno odločilne problematike, smo vprašanja nekoliko poenostavili. Kajpak bi se lahko še spraševali, vendar je smotrnejše, da se podrobneje zaustavimo pri nekaterih možnih rešitvah, napotilih in usmeritvah.

NOVATORJEM MESTO, KI
JIM GRE!

zveznega zakona o varstvu iz-
umov, tehničnih izboljšav in zna-
kov razlikovanja)

Lani so kar 165 pomurskim inovatorjem podelili priznanja, kar je z več plati zanimiva številka. Dalo bi se jo namreč prav lahko razlagati, kot da premorejo v pomurskem združenem delu ravno toliko, če ne še več ustvarjalnih, iskatelskih moči. Da skratka ne bi smeli podvomiti v množičnost, podružbljenost raziskovalne in inventivne dejavnosti v tem delu severovzhodne Slovenije. Toda, če približno — brez izmišljanj in natoleevanj — grenko resnico, da je moral marsikateri inovator po sodni poti iskati odškodnino za sicer že vpeljano in nemara celo koriščeno tehnično izboljšavo ali koristen predlog, če že ni enostavno od vsega dvignil rok in se sprizaniil z nastalim položajem, je slika bistveno drugačna. Gmotno vrednote in dosežkov teh ljudi, ki so žrtvovali obilo prostega časa, lastnih umskih in fizičnih sposobnosti, često tudi materialnih in denarnih sredstev, je z eno besedo porazno. Ob tem nam služi v podkrepitev tehten podatek, da je šlo lani, v letu, ki smo ga v Pomurju proglasili za leto inovacij, za to dejavnost kar 25 odstotkov manj denarja kot leto poprej.

Zdaj, ko je že peti mesec v veljavi zvezni zakon o varstvu izumov, tehničnih izboljšav in znakov razlikovanja, bo treba v tej smeri marsikaj spremeniti. Nenazadnje tudi odnos do ljudi, ki jih ponekod imenujejo posebnéžé, zanesenjake, celo čulake.

»Delavec v združenem delu, ki ima stvaren predlog za rešitev določenega tehničnega problema v zvezi s proizvodnjo temelje organizacije združenega dela, v katero je združen, ima pravico zahtevati strokovno preveritev utemeljenosti njegovega predlo-

Moralna pravica ustvarjalca
je, da je kot tako označen v prijavi
in v vseh listinah, ki se nanašajo
na patente, modele in vzorce . . .

Materialna pravica ustvarjalca do stvaritve obsega njegovo pravico, da svojo stvaritev izkorišča in razpolaga z njo ter da uveljavlja pravico do plačila in nagrade v primerih in na način, ki so določeni s tem zakonom in samoupravnimi splošnimi akti. (Iz

oddetke ali enote, so s tem na-
pravili velik korak. Obenem pa se
s tem cepi novatorstvo na poklic-
no in ljubiteljsko prizadevanje,
kar mora nekde povezovati; to
povezovanje oživljati in spodbu-
ljati. (Po Delu od 6. maja 1982)

SKUPNOSTI V NOVI „PRE- OBLEKI”

Kaj si lahko v regiji obeitamo od nove organiziranja občinskih in uveljavljanja posebnih raziskovalnih skupnosti, se da ta čas zgolj ugibati. Skoraj gotovo pa se bodo najlažje znašli v občini Lendava, kjer je — edina v Pomurju — skupščina te skupnosti dvodomna in sicer je v zboru izvajalcev vseh pet delegatov iz razvojnega oddelka delovne organizacije Gorenje-Varstroi.

Če se v teh skupnostih količjak zavedajo, da je gospodarska dejavnost kvas raziskovalna razvoja in spričo tega v središču družbene pozornosti, bodo morali dosti preudarnejše in obenem radodarnije usmerjati zbrana sredstva, saj ni nobena skrivnost, da jim samo od lani leži na žiro računih po nekaj milijonov neizkoriščenih dinarjev. Da bo slednjik — v splošnem rečeno — vendarle prišla do veljave svobodna menjava dela.

Kot vse samoupravne interesne skupnosti se je z vstopom v tretji delegatski mandat preoblikovala tudi raziskovalna skupnost. Njena skupščina bo imela poslej na mestu izvršnega odbora skupna delovna telesa — odbore. In sicer: za inovacije, planiranje, samoupravno delavsko kontrolo in splošno ljudsko obrambo. V čem naj bi bila poglavitna prednost in seveda tudi slabost nove organiziranosti? Mnenja so deljena in znana. Večja pmdružbenost odločanja na eni in nevarnost še boljše administriranja na drugi strani. Taka razcepjenost v spoznanjih in izkušnjah nas vodi k domnevi, da tudi z reorganizacijo obšinskih in vpeljavajo posebnih raziskovalnih skupnosti novatorskega gordijskega vozla ne bo moč zlahka odvozlati. Sploh pa je še najbolje, da počakamo, kaj bo prinesel čas, ki nam — to predobro vemo in občutimo — ni ravno naklonjen.

»Z razvojem samoupravnega združevanja dela in sredstev bomo dosegli, da bo raziskovalno delo bolj izražalo resnične družbene potrebe.« Izbiro raziskovalnih programov, društveni nadzor nad potekom raziskav in javno vrednotenje njihovih rezultatov bomo bolj približali delavcu v združenem delu in tako presegli razmere, ko so raziskave mnogokrat izraz eksistenčnih zakonitosti raziskovalnih organizacij.

Raziskovalne skupnosti bomo v naslednjem obdobju pospešeno razvijali kot učinkovit mehanizem družbe za usmerjanje sredstev za najpomembnejše raziskave in za bolj kritično in selektivno vrednotenje rezultatov. Zavzemali se bomo, da se bodo sredstva združevala le na podlagi sprejetih raziskovalnih programov, uskla-

jenih s samoupravnimi in družbenimi plani, saj uveljavljanje avtomatizmov na tem področju ni v skladu z načeli svobodne menjave dela in ponovno oživlju proračunsko miselnost. (Iz resolucije 9. kongresa ZKS)

IZHODI IN SLEPE ULICE

Na nekaj glavnih izhodov smo ob razgrnitih problemih verjetno uspeli opominiti in le kot stranske gre — po naši presoji — jemati normativno urejanje položaja razvojno-raziskovalne dejavnosti v združenem delu, kadrovsko politiko in določena organizacijska vprašanja. Kakopak tudi tega ne smemo zaobiti, zato navržimo le nekaj tez in izzivov. Cesto slišimo že prav razglašeno, okosteno krilatico, kako smo majhni, neznatni, kako bi prav zato morali najti skupen jezik in podobna umovanja. Naj se ne bere kot pulbo moraliziranje in sprenevedanje, če si drznemo pomisliti, da so nam taka, iz trte zvita „preudarjanja“ prej v škodo kot hasek. Geografsko se prav gotovo ne moremo meriti s katero od drugih regij v naši republiki, a to še zdaleč ne pomeni, da primerjave odpovedo, ko je posredni umski, kadrovski potencial. Upamok si trditi, da nam strokovnjakov, zlasti z visoko in višjo izobrazbo, ne manjka, res da je vprašljivo, ali so ti ljudje v zadostni meri izkoriščeni. Kakšna dela in naloge opravljajo? Ali jim pogoji in razmere v določenem delovnem in življenjskem okolju sploh dovoljujejo, da bi vsaj potrjevali, če že ne razvijali lastno ustvarjalnost?

Kakšne raziskovalne programe imamo, poleg denimo projekta sadjarstvo na Goričkem? Kje smo pri dolgoročnih, fundamentalnih raziskavah? Bi se dalo kaj več iztisniti iz dejstva, da se na področju inovacij v Pomurju čedalje bolj uveljavlja drobno gospodarstvo?

Preden bomo novatorjem postregli z zanimivim — posebej uokvirjenim — dognanjem, s katerim jim vsekakor ne kanimo vzeti volje in poguma, pogledjmo še dvoje vprašanj. Prvč, ali se bomo v naši regiji kaj kmalu približali zahtevi, da bi bilo treba na vsakih 500 zaposlenih vsaj enega, ki bi se posebej ukvarjal z novatorstvom in drugič, kako zdaj kaže — posebnih zadržkov ne bi smelo biti — z ustanovitvijo društva izumiteljev Pomurja?

»Od ideje do realizacije je dolga in teška pot. To misel bi ponazorili z naslednjim: ideja v glavi je vredna na primer en dinar; če to idejo razvijemo v laboratorijskem merilu, nas stane deset din; če tisto iz laboratorija prenesete v polindustrijsko, pilotno merilo je to že sto din; če pa slednjo prenesete v industrijo, nas stane že tisoč din. Se pravi, da je strošek od ideje v glavi znanstvenika do realizacije tisočkrat večji. Znanstveniki pa imajo veliko idej, vendar te pomenijo v zvezi z realizacijo kapljo v morje. Le s pametjo se tako da le malo narediti; vredna je lahko le en ali deset din ne pa sto ali tisoč«.

Prof. dr. Miha Japelj iz tovarne (dravil Krka)

Pripravil: BRANKO ŽUNEC

Realnejša podoba gospodarstva ob polletju!

Kot ugotavlja podružnica Službe družbenega knjigovodstva v Murski Soboti, je za prve tri mesece letošnjega leta značilna nekoliko počasnejša rast cen v primerjavi z lanskim obdobjem, vendar bi na konca leta 1982 presegla predvideno 15-odstotno rast. Prizadevanje večji izvoz so delno oteženi zaradi pomanjkanja določenih materialov domačem trgu in omejevanja uvoza, letos pa veljajo tudi za okoli 10 odstotkov povprečno višje minimalne amortizacijske stopnje, ki vpliva na porazdelitev dohodka, na njegovo počasnejšo rast ter na nižji obseg dinamiko akumulacije. Hkrati se močno povečuje izguba v pomurju gospodarstvu, ki pa bo pri nekaterih organizacijah združenega dela polletju oziroma devetmesečju predvidoma odpravljena, kot so oprema, gradbeništvu, gostinstvu, elektrogospodarstvu in vodno gospodarstvu. Mnogo spodbudnejše pa je prav gotovo dejstvo, po katerem je vrednost izvoz dosegel že 741 milijonov dinarjev, kar je 48 odstotkov več kot v lanskem obdobju in predstavlja celo 30 odstotkov letnega plana. Opažljivo da je uvoz manjši za 64 odstotkov, okrog 93,4 odstotka celotnega pa odpade na konvertibilno območje.

To je nekaj najbolj značilnih rezultatov poslovnega uspeha organizacij združenega dela s področja gospodarstva v pomurskih občinah za tromesečje letošnjega leta. Nad njimi ne bi smeli biti posebej zaskrbljeni, saj lahko pričakujemo realnejšo podobo regijskega gospodarjenja s skupnijo oziroma v jesenskem času, ker je namreč veliko takšnih organizacij, ki bodo v tem obdobju poravnale svoje stare obveznosti. Spodbija je nedvomno, da se je v primerjavi z enakim lanskim obdobjem poravnali celotni prihodek za 38 odstotkov — v murskosoboški občini celo za 45 odstotkov — vendar pa so porabljeni sredstva praskla celo za 45 odstotkov, kar je torej za 7 indeksnih točk hitreje, pri čemer zopet izstopa skosoboška občina s 56 odstotki. Nič čudnega, da je zaradi tega upadla ekonomičnost poslovanja za 5 odstotkov v primerjavi z lanskim letom, medtem ko se je dohodek povečal le za 18 odstotkov. Zado- pa se ne velja tudi s podatkom o rentabilnosti poslovanja, ki je v pre- treh mesecih letos dosegla borih 7 odstotkov, lansko leto pa je dosegla 8,1 odstotek. Ob tem bi lahko postavili izgubo v višini 368,9 milijard dinarjev, ki je relativno večja za 210 odstotkov, zneskovno pa za milijonov dinarjev. Največjo izgubo — skupno je 40 OZD v Pomurju — beležijo razen nafte in mesnopredelovalne industrije še Radenska TOZD Mineralna voda, ki je najverjetneje sezonskega značaja, in gradbenih organizacij.

Če bi stabilizacijsko obnašanje pomurskega združenega dela ocenjevali zgolj skozi finančne pokazatelje izvoznih in uvoznih rezultatov, potem bi bili lahko nedvomno navdse zadovoljni. Samo pokrivali izvoz izvoz iz izvozom je bilo v prvih letošnjih mesecih 197-odstotno, pri čemer stopajo industrijske organizacije združenega dela, saj odpade na 93,7 odstotka vsega izvoza in 91,7 odstotka uvoza. V izvozu najmočneje zastopana tovarna oblačil in perila Mura s svojimi izvozi tozdi, ki dosegajo že 38 odstotkov regijskega izvoza. Obenem pomursko gospodarstvo ustvarilo akumulacijo v vrednosti 444,7 milijonov dinarjev ali za 5 odstotkov več kot v enakem lanskem tromesečju. Dodajmo še to, da je bilo v tem obdobju vloženih 301 milijonov evrov lastnih in kreditnih sredstev v tekoče investicije, kar je sicer več kot lani, vendar pa le okrog 14 odstotkov lanskih obsega. Ob skrčenju investicij pa so se istočasno terjatve povečale za 55 odstotkov, obveznosti do dobaviteljev pa za 10 odstotkov, medtem ko se je vrednost zalog dvignila za 37 odstotkov. Predvsem na račun surovin, materiala, drobnega inventarja, embalaže in nedokončenih proizvodnje.

Milan Jeršić

ZAVOD ZA ČASOPISNO IN RADIJSKO DEJAVNOST
MURSKA SOBOTA

POSLOVNI REZULTAT ZA LETO 1981

CELOTNI PRIHODEK	30.264.376,90
PORABLJENA SREDSTVA	16.732.374,05
DOHODEK	13.532.002,85
OBVEZNOSTI IZ DOHODKA	2.056.494,25
ČISTI DOHODEK	11.475.508,60

RAZPOREDITEV ČISTEGA DOHODKA:

Del ČD za osebne dohodke	8.819.349,00
Del ČD za stan. potr. — vzajemnost	44.014,45
Del ČD za lastni sklad	297.538,66
Del ČD za stan. potr. — kadrov. stanov.	2.208,00
Del ČD za stanov. izgrad. po ZR	710.000,00
Del ČD za poslovní sklad	434.863,60
Del ČD za rezervni sklad	202.580,06
Del ČD za sklad skupne porabe	774.756,25
Del ČD za druge sklade	50.000,00

Nasveti za škropljenje

Škoda, ki jo rastlinske bolezni in škodljivci prizadenejo kmetijstvu, gre vsako leto v milijarde, natančno pa jo sploh ni mogoče oceniti. Že približna številka pove, kako pomembno je varstvo rastlin za gospodarstvo.

Hitro škropljenje je, da točno določeno količino zaščitnega sredstva, ki ga razredčimo z vodo, tj. škropiva, enakomerno porazdelimo po površini, ki jo škropimo. Na vsak kvadratni meter mora pasti enaka količina škropiva; odstopanje ne sme biti večje kot petnajst odstotkov. Če je škropiva premalo zaščitno sredstvo ne bo dalo željenega učinka, če ga bo preveč, povzroča škodo.

Da bomo delo dobro opravili, si najprej moramo urediti škropilnico. Vse šobe na škropilni letvi morajo biti enake, kar velja tudi za filtre v šobnih vložkih. V splošnem uporabljamo dve vrsti šob: šobe za škropljenje proti plevelom — s herbicidi — in šobe za škropljenje s pesticidi, naprimer proti krompirjevi plesni. Za prvi način škropljenja imajo ploski curek. Če delamo s temi šobami, jih zamaknemo od 5 do 10 stopinj od škropilne letve, da curki ne bodo udarjali drug ob drugega; tlak na manometru pa naravnomo od 2 do 6 barov. Za škropljenje s pesticidi in fungicidi proti boleznim in škodljivcem uporabljamo vrtnične šobe, ki dajejo curek v obliki votlega stožca, tlak pa naravnomo od 11 do 14 barov. Pri višjih tlakih namreč curek lahko poškoduje liste in tudi obraza šob je velika.

Če je škropilnica že stara, manometru ne smemo zaupati. Po določenem času, še zlasti če ni bilo v račniku predpisane pritiska zraka, se manometer kot temu pravimo pretegne. Ne smemo pa slepo verjeti niti novemu manometru. Prenekateri izdelovalci škropilnic vgrajujejo cenene manometre, ki niso zanesljivi. S časom se obrabijo tudi šobe, zato priteče skozi nje več škropiva kot je navedeno v tabeli, ki so priložene v navodilih za uporabo škropilnice.

Če je previdnosti bo dober gospodar pred vsako sezono škropilnico preizkusil. S tem bo preveril manometer in pretok škropiva skozi šobe. Škropilnico preskusimo takole: v sod za škropivo nalijemo vodo, in sicer do markantne točke na merilu za odčitavanje količine tekočine v sodu. V navodilih odčitamo, s kakšno hitrostjo moramo voziti prek parcele, da bo iztekla pri določenem tlaku in vrtni šob zahtevana količina škropiva. Ko smo se s tem seznanili, poženemo motor in vklopimo črpalko, pred tem pa prekopamo pretočno-regulirni ventil v položaj za mešanje, da se tekočina vrača nazaj v sod. Z ročico za dodajanje goriva naravnomo vrtljaje priključne, edi na število, ki ga priporoča proizvajalec škropilnice, če jih nimamo, naravnomo vrtljaje na približno od 300 do 350 vrtljajev na minuto. Če je traktor brez trakometra pomaknemo ročico za dodajanje goriva v položaj, ki ustreza dvema tretjinama poti možnega pomika ročice. Z vijakom za regulacijo naravnomo potreben tlak na manometru, pretaknemo traktor v ustrezno prestavo in odpremo ventil ter prevozimo 100 m poti. Takoj, ko ustavimo traktor, zapremo ventil in na merilu odčitamo, koliko vode smo porabili. Verjetno sedaj ne bo težko izračunati, koliko bi je porabili, če bi poškropili cel hektar. Za tiste, ki dvomijo v svoje znanje, kaj je dolžna širina škropilnice, naj ponovimo: tj. zmnožek med številom šob na škropilni letvi in razmikom med šobami.

Običajno so zaradi že omenjenih vzrokov razlike med količino dejanske porabe vode in količino, ki smo jo odčitali v tabeli. Če smo je porabili preveč, bomo na njivi nekoliko povečali hitrost vožnje, oziroma, če smo je porabili premalo, kar se poredkoma zgodi, pa jo bomo zmanjšali. Če pa nam čas dopušča, napravimo več poskusnih voženj, da natančno določimo potrebno hitrost vožnje.

Posamezne prehode škropilnice moramo povezati med seboj. Predna razporeditev razpršene tekočine ni namreč pri nobeni vrsti šob enakomerna, temveč pada od sredine proti robu. Zato so tudi šobe na škropilni letvi tako razporejene, da se robovi curkov prekrivajo in da na rastline pada enakomeren sloj škropiva.

Kakovost izvedbe škropljenja ima pomemben vpliv na pridelek. Na hektarski njivi znaša vrednost desetine pridelka, ki ga lahko napravimo s slabim škropljenjem, najmanj nabavno ceno tega stroja.

Krmljenje govedi v spomladanskem obdobju

Na gospodarstvih, kjer nimajo možnosti za pašo, naj bi pokladali zeleno krmo v hlevu. Zelena krma ima višjo hranilno vrednost in več beljakovin ter je živali pojedla več kot sena, zato je preja mleka ali mesa večja.

Govedo slabo prenaša hitre in velike spremembe pri krmljenju. Prehod na zeleno krmo izvedemo postopoma. S košnjo in pokladanjem manjših količin zelene krme začnemo zelo zgodaj, ko se nakosi še malo trave. Edino na ta način dosežemo postopen prehod na zeleno krmo in si zagotovimo dovolj zgoden pridelek drugega odkosa.

V prehodnem obdobju pokladajmo se krmo, ki so jo živali dobivale v zimskem obdobju, predvsem pokladajmo dovolj ena. Zelena krma dobro dopolnjuje tudi koruzna silaža. Na vsak način kaže preprečiti, da bi živali zaradi preveč hitrega prehoda na zeleno krmo dobile drisko.

Zelena krma, ki jo pokladamo živini, mora biti mlada in okusna. Staro travo živali nerade jedo, pa tudi njena hranilna vrednost je manjša. Zelo kvalitetna zelena krma so travno-slabo gnojene mešanice in sejane trave. Manj primerna pa je trava s slabo gnojenih, preveč vlažnih ali zelo zapletenih travnikov. Z gnojenjem, pogosto košnjo in kombinacijo različnih posevkov lahko dosežemo, da imamo vse leto na razpolago dovolj mlade trave.

Kravam, ki imajo veliko mleka, kaže poleg zelene krme pokladati tudi nekaj močnih krmil, kot na primer žito, pesne rezance ali močno krmo z nizko vsebnostjo beljakovin. Vsem govedom pa moramo pokladati rudnine. Največ potrebujejo živali natrija, ki ga vsebuje kuhinjska ali živalska sol. Glede na proizvodnost živali in vsebnost rudnin v krmi pa je potrebno tudi pokladanje rudninskih mešanic, ki vsebujejo fosfor, magnezij in druge rudnine.

Dognojevanje jarega žita

V naših rastnih razmerah je pri jarem žitu izkoristek dušika boljši, če dušično gnojilo uporabimo v dveh obrokih: ob setvi in ob kolenčenju. To velja za oves, jaro pšenico in krmni jari ječmen; izjema je le pivovarski ječmen, ki ga zaradi izboljšanja pivovarske vrednosti gnojimo z dušikom le ob setvi.

Ob setvi uporabimo pol do dve tretjini skupnega potrebne dušika, eno tretjino do polovico skupne količine dušika pa ob kolenčenju, ko je razraščanje žita v glavnem končano, začenja pa se hitra rast bili. Tedaj na nadzemnem delu rastlin že lahko otipljemo prvi dve kolenci.

Z dognojevanjem zmanjšamo nevarnost poleganja, povečamo pridelek in zvečamo vsebnost beljakovin v zrnju.

Dognojujemo z naslednjimi količinami KAN: pšenico s 150 — 175 kg/ha, ječmen in oves pa s 110 — 140 kg/ha, odvisno od tega, koliko dušika smo uporabili ob setvi in kako bujen je posevek.

Delo v nasadih krompirja

Predno se vrste krompirja strnejo, moramo nasade osuti in preventivno zaščititi pred plesnijo. Čeprav še ni vsaj v večjem delu Slovenije, nevarnosti hitrega širjenja plesni, je potrebno škropiti s kontaktnimi fungicidi, da dobro zaščitimo tudi najnižje liste. V nasadih je že nevarnost pojava primarnih žarišč, to je rastlin, ki so zrastle iz okuženih gomoljev. Zato s preventivnim škropljenjem ne odlašajmo.

V nasadih semenskega krompirja moramo začeti z izločanjem z virusi okuženih in sortno netipičnih grmov, da bomo pravočasno, to je do prvega pregleda, nasade primerno očistili.

Izločanje okuženih rastlin v nasadih semenskega krompirja

Pravočasno izločanje okuženih grmov je v semenarstvu ena od ključnih nalog.

Ko je nasad krompirja visok od 10 do 15 cm, se že lepo vidijo z virusi močno kuženi grmi. Dokler so rastline majhne, je učinek izločanja mnogo večji, saj moramo rastline odstraniti z njive, kar je kasneje težko fizično delo, istočasno pa smo pravočasno odstranili vire novih okužb. Izločamo v oblačnem vremenu ali v zgodnjih jutranjih urah, ker so znaki okužb v takih pogojih najlažje vidni. Izločamo tako, da odstranimo tudi matični gomolj. Pri tem si pomagamo zlasti, če je zemlja že malo zbita z vilastimi ali žličastimi klini. Izruvane okužene gomolje dajemo v plastične vreče. (npr. od gnojila), če imamo vreč dovolj, jih ko so polne, na koncu njive samo odložimo, saj s tem kasneje olajšamo nakladanje. Do prvega pregleda strokovne komisije morajo biti nujno pregledani vsi nasadi elite, če želimo, da bodo lahko potrjeni v original. Če moramo izločiti samo 2 odstotka grmov, pomeni, da moramo s hektara odnesti okoli 1000 grmov.

Preventivno škropljenje pred plesnijo v nasadih krompirja

Predno se vrste strnejo, moramo zaščititi nasade pred plesnijo s preventivnim škropljenjem s fungicidom, ki zaščiti površinsko.

Zaščita je potrebna, ker s kasnejšimi škropljenji le težko kompletno zaščitimo zasenčene liste. Za prvo preventivno škropljenje ne priporočamo uporabe ridomila plus.

Čeprav še ni nevarnosti večjega širjenja plesni, pa bomo ob skrbnem pregledu 15 — 20 cm visokih nasadov že našli žarišča s primarno okužbo, to je rastline, ki so zrastle iz okuženih gomoljev. Vsa primarna žarišča, ki jih odkrijemo, moramo odstraniti, okolico pa temeljito poškropiti. Preden se vrste strnejo, je potrebno nasade osuti, če tega že nismo naredili pred uporabo herbicidov.

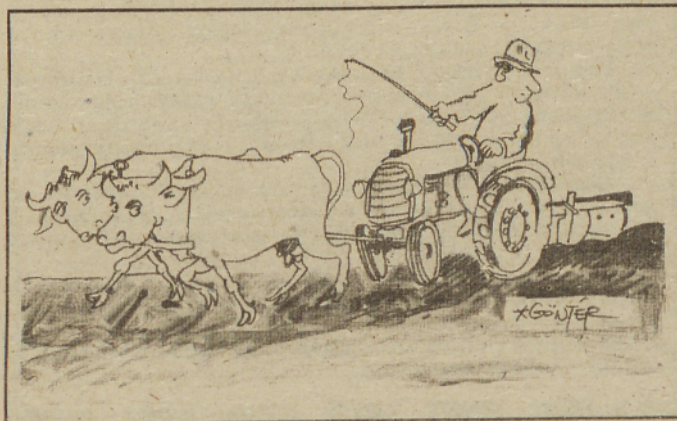
OBVESTILO PRIDELOVALCEM PŠENICE

Vse pridelovalce pšenice obveščamo, da se je zlasti v gostih posevkih začela pojavljati žitna pepelasta plesen.

Ob otoplitvi obstaja nadaljnja možnost hitrega širjenja te, pa tudi drugih glivičnih bolezni žit. Zato priporočamo pridelovalcem, da zlasti goste posevke, kjer se je začela pojavljati pepelasta žitna plesen, poškropijo z Bayletonom 25, in sicer 0,5 kg na hektar, če tega niso storili že pred dežjem.

Normalno pšenico škropimo proti plesni samo enkrat ob začetku klasične, toda rezultati poskusov kažejo, da je pri možnih okužbah bolj zanesljivo dvakratno škropljenje.

KMETIJSKI INŠTITUT SLOVENIJE LJUBLJANA

Kmetijstvo še vedno na repu

Splošno združenje kmetijstva, živilske industrije in prehrane je v minulih dneh organiziralo v vseh slovenskih regijah delovne posvete, katerih cilj je bil neposredno na terenu območij ugotoviti, kako poteka družbeno organizirana proizvodnja hrane, kako se kmetijske organizacije vključujejo v naša izvozna prizadevanja, kakšne so zagate pri investiranju v kmetijstvo in ne nazadnje, kako poteka pomladanska setev in v kakšnem razmahu so priprave na bližajočo se žetev. Tak posvet je bil tudi v Pomurju, v Murski Soboti, na njem pa so se zbrali številni predstavniki družbenega kmetijskega sektorja.

Predsednik kolegijskega poslovnega organa SOZD ABC Pomurka Gusti Grof je na začetku posveta poudaril, da se je proizvodnja hrane znašla v škripcih, saj so kmetijski deležni v glavnem politične podpore, ne pa tudi konkretnih ukrepov. Enako so menili tudi drugi razpravljalci. Ugotavljajo namreč, da s prikazom realnega stanja v kmetijstvu ne morejo prodreti; od kmetijstva menda družba še naprej pričakuje poceni hrano, kar pa je velika iluzija. Kmetijski proizvajalci so namreč že izkoristili vse notranje rezerve. Vsa njihova prizadevanja po zmanjševanju stroškov proizvodnje so bob ob steno, ko pa cene reprodukcijskega materiala, goriva in drugega stalno naraščajo, medtem ko so cene mesa še naprej „zamrznjene“. Vsaj uradno je tako, praksa pa kaže, da zadržuje morajo živino kupovati dražje od „dogovorjenih“ cen. Kalkulacije kažejo, da stane pitanje goveda za kilogram 84 dinarjev in potemtakem ga res nihče ni pripravljen dati za 56 dinarjev za kilogram, kolikor je dogovorjena cena v Sloveniji. Enako, morda še hujše, pa je s prašiči. Povsem razumljivo je, da kmetje (zdaj pa tudi že zadržuje) rajši prodajo organizacijam, ki plačajo dražje. Veliko živine tako potuje v predelovalno industrijo Hrvaške, domača mesna industrija ostaja brez surovin, kar seveda vpliva na gospodarnost poslovanja. Izgubo 250 novih milijonov prenašajo iz leta v leto, kar vnaša v kolektiv slabo razpoloženje, hkrati pa so seveda zaradi negativnih razlik delavci prizadeti tudi pri osebnih dohodkih. Ni jih malo, ki so kolektiv zapustili.

Kmetijcem pa niso naklonjene niti banke. Ni treba posebej poudarjati, da večje proizvodnje hrane ne bomo dosegli, če ne bomo v dejavnost stalno vlagali. V mislih imamo enostavno in razširjeno reprodukcijo. Medtem ko sozidu ABC Pomurka s posredovanjem

interne banke nekako uspeva tekoče finančno poslovanje, pa nastajajo hude težave pri investicijskih naložbah. Oba sektorja pomurskega kmetijstva rabita za investicije 560 milijonov novih dinarjev, vendar jih nimata kje vzeti. Domača pomurska temeljna banka, združena v Ljubljansko banko, ima letos na voljo za VSE pomurske investicije v združenem delu le 130 milijonov. Seveda bi bilo prav, da bi razvoj kmetijstva kreditirale tudi ostale temeljne banke iz Slovenije, vendar dejavnost konzorcija bank ni zaživel, to pa ima seveda posledico: denarja iz drugih, nekmetijskih območij, ki so največji porabniki pomurske hrane, ni. No, spodbudno pa je, da je nekaj sredstev namenila kmetijstvu našega območja Jugobanka.

Na posvetu v Murski Soboti je bilo tudi posebej poudarjeno, da je v raznih dokumentih zapisano, da ima proizvodnja hrane prednost pred drugimi dejavnostmi, vendar so hkrati razpravljali ugotavljali, da imajo prednost tudi mnoge druge panoge. Kmetijstvu bi bilo torej treba dati prioriteto, je menil eden izmed navzočih. Pa ne le v dokumentih, ampak dejansko obravnavati tak njegov položaj. To velja še posebej za pomursko kmetijstvo, ki stoddostno izpolnjuje vse proizvodne naloge, pa naj gre za sladkorno peso, koruzo, žito, govedorejsko in prašičerejsko proizvodnjo itd.

Na posvetu v Murski Soboti je bilo zelo živahno. Predstavniki Splošnega združenja kmetijstva, živilske industrije in prehrane Slovenije so si ugotovitve zapisali, zato upravičeno pričakujemo, da jih bodo vnesli tudi v zapisnik in jih posredovali naprej — izvršnemu svetu SRS. Iz razprave povzemamo izjavo enega izmed udeležencev, ki je menil, da diskusije pomurskih predstavnikov kmetijstva nemalokrat ne le, da ne upoštevajo pri spreminjanju stanja, ampak je niti ne vnesejo v zapisnik.

Stefan Sobočan

Mesarji iščejo poti iz izgub

V letu 1981 so v Mesni industriji z velikimi prizadevanji povečali produktivnost merjeno z fizičnimi kazalci produktivnosti za 11,5 odstotkov, produktivnost merjeno z dohodkom za 33 odstotkov in izvoz za 44 odstotkov. Hkrati so zmanjšali delež osebnih dohodkov v celotnem prihodku od 8,5 % na 6,2 odstotka. V strukturi prodaje so povečali delež v SR Sloveniji prodanega mesa pri svežem mesu od 74 % na 83 odstotkov pri izdelkih pa od 64 % na 74 odstotke.

Izplačani neto osebni dohodki so dosegli višino 9.108 dinarjev, kar je za 18,3 % nižje od gospodarskega povprečja v SR Sloveniji in za 7,5 % nižje od izplačanih osebnih dohodkov v občini M. Soboti, vendar pa v povprečju za 27,1 % višji kot leto poprej.

V letu 1981 so zabeležili 298.718 milijonov dinarjev disparitet cen in 107.249.000,00 dinarjev izgube, ki je za 2,3 % večja kot v letu 1980.

Analiza proizvodnje in prodaje je pokazala, da so se zmeraj v veliki meri preskrbovalci poštošniških območij s svežim mesom in da največje negativne razlike beležijo pri svinjskem mesu in drobovini.

Zaradi izgub so prisiljeni, da najemamo sanacijske kredite, posledica le-teh pa so obresti, ki so v l. 1981 znašale 53.697 milijonov dinarjev ali 50 odstotkov izgube.

Za leto 1982 so v soboški Mesni industriji zastavili zelo ambiciozen plan poslovanja. Predvidoma bodo v letu 1982 zaklali 146.014 prašičev in 26.079 goved.

Pogoji, med tem časom sprejetih družbeno dogovorjenih cen za

živino in meso, pa so taki, da bo s planom zastavljene naloge težko uresničiti.

Tekoče poslovno leto so mesarji začeli pod neurejenimi gospodarskimi pogoji in ustvarili pomembne izgube na račun disparitet.

Na zahtevo MI bodo poskušali izgubo iz l. 1981 pokriti z nepovratnimi sredstvi, ker je kritje izgub s sanacijskimi krediti le začasna rešitev, ki bi pomenila dodatno obremenitev poslovanja v letu 1982.

Družbenoekonomski in socialni položaj mesarjev v letu 1982 bo odvisen predvsem od poslovnega rezultata, zato bodo morali do sledno izvajati sanacijske ukrepe v vseh TOZD, zmanjšati klanje in proizvodnjo svežega mesa, povečati delež predelave, delovno silo zaposliti na storitvenih poslih in izvajati poslovno politiko v okviru katere je treba disparitete, ali del disparitet, prenesti na končne potrošnike. Pri nabavi živine se bodo prilagajali objektivno formiranim razmeram na trgu, količine nabave pa podredili tedenskemu optimumu. Pri prodaji mesa bodo dali prednost obmejnim in turističnim krajem, kjer dosega pri prodaji mesa 5 odstotkov višjo ceno. Prednost bodo imeli še kupci, ki z MI združujejo devize in tisti, ki bodo sklenili SaS o kritju disparitet z avansiranjem disparitet in tisti prodajalci svežega mesa s katerimi bo Mesna industrija dosegla sporazum o delitvi maloprodajne mreže in delno predplačilo nakupov.

B. H.

Z VADARČANI — O VADARCIH

Pri bodonski šoli levo (ali pa desno, odvisno iz katere smeri vodi pot) je cesta v Vadarce. Makedamska, široka in dobro vzdrževana se vije do vasi in skozi njo, vse do križišča, kjer sta trgovina in gostilna, domačije pa se razprostirajo tudi po bližnjih hribih. Okoli petsto prebivalcev živi v Vadarcih, vas pa je obkrožena s številnimi drugimi: meji na Domajince, Krasče, Motovilce, pa tudi Ropoča in Beznovci niso daleč. Nobena od poti ni asfaltirana, pa tudi ne kaže, da bi kaj kmalu bila, čeprav so domačini pripravljeno krepko prijeti za delo in pri svojih najboljših močeh pomagati. No, nekaj časa

SE VEDNO MED MANJ RAZVITIMI

»Siromašni nismo, bogati pa tudi ne.« je dejal predsednik vaškega odbora Ferdinand Žilavec, ki je obenem tudi vaški kurir in tako življenje in razmere v svoji vasi še posebej dobro pozna. Vadarci sodijo med nerazvita območja, močno pa se naslanjajo na Bodonce, pod katere krajevni urad sodijo in tvorijo krajevno skupnost Bodonci — Vadarci. Čeprav jih je kar nekaj zaposlenih v Murski Soboti: v največjem delovnem kolektivu Muri, pa v IMP Panonija. Blisku in drugod, tudi čez mejo na

Cesta v Vadarce iz smeri Bodonce je bila sredi dneva prazna, tabla na klanu pa zgovorna.

TRGOVINA IN GOSTILNA NA KRIŽIŠČU

Ceste resda niso asfaltirane, vendar je križišče sredi vasi prav široko in dovolj pregledno za vse, ki se ga poslužujejo na svoji poti. Največkrat le-ta vodi do vaške trgovine, v kateri nas je postregla Ida Dani, na posebno željo pa se je skozi stranska vrata prikazal še njen tati Jožef Dani, predsednik krajevne skupnosti Bodonci-Vadarci, sicer pa upokojeni trgovec. »Načrtov je veliko,« je poudaril, ko smo ga povprašali po razvoju vasi, »pa kaj ko zdaj niso časi za ureditve prevelikih želja. Tako je asfaltiranje ceste skozi vas zaenkrat neuresničljivo, čeprav so vaščani kar šest let plačevali za cesto, vendar je bolje kot je, zaenkrat niso mogli urediti. Tudi tako kmalu ne bomo,« je skorajda pribil, potem pa kar utihnil na to lemo. O drugem pa svetoval naj se pogovarjamo še s kom v vasi. In smo se: z naključno nakupovalko, ki se je zaustavila pred trgovino, pa s Potočnikovo Sidonijo, ki je pobirala perilo pred nevihto in drugimi, ki so prišli nasproti. Vtis je bil enoten: Vadarčani so prijetni ljudje, s katerimi se je prijetno pogovarjati in iz povedanega kar najbolj avtentično predstaviti vas v kateri živijo, obkroženi s številnimi drugimi vasi. V gostilno, kjer bi morda tudi zvedeli kaj novega, tokrat noga ni zavila, čeprav je bilo blizu poldneva. Morda pa tudi zato in ker so se oblaki grozeče zbirali v nevihto s pričakovanim dežjem, ki ga potem ni bilo.

Brigit Bavec
Foto: Štefan Celec

prav je sicer imel odgovor na vsako vprašanje. Tudi na tisto, koliko med stotimi Romi v vasi, jih je zaposlenih. »Trije med njimi bodo kmalu na poti v Libijo, dva pa pod okriljem soboškega Gradbeništva, tozda mariborskega Konstruktorja, že delata v Iraku. Veliko jih je tudi sezoncev,« je pripomnil. O sebi pa dejal, da je že sedemindvajset let gasilski poveljnik na vasi, v zadnjem času pa tudi delegat za kulturo.

Iz družine Žilavcovih so na fotografiji oče (in ded) Ferdinand, ki je predsednik vaškega odbora in kurir v Vadarcih, z ženo (in babico) ter malo vnучko. Sin in snaha sta bila v dopoldanskih urah na delu.

Avstrijskem, je med vaščani še največ kmetovalcev. Usmerjene kmetije jih ima kar veliko. Tako je v lasti Milana Vogrinčiča farma piščancev, Vlav Vilmož in njegov sin Boris vzrejata pitance in plemensko živino, predvsem govedo, trije pa so na vasi, ki imajo farmo bekonoj. Vzoren je v Vadarcih Fickov in Merklinov nasad višenj, kmalu bodo sladke tudi jagode.

Vaščani so gostoljubni, pri Žilavcovih je bila poleg gospodarja doma tudi vnučka z babico in s svojimi prvimi glasovi posegala v pogovor. Mikrofona in magnetofona ni bila najbolj vesela, zato ni postala sobesednica. Medtem, ko njen dedek ni imel predsodka pred mikrofonijo.

»Ni prvič, da so nas obiskali novinarji, kar nekaj jih poznam,« je dejal in pripomnil, da so bili pred časom pri hiši tudi taki, ki so zbirali material za knjigo. Kakšno, ni vedel povedati, če-

Sidonija Potočnik iz Vadarce 42 je hitela, da bi pred pomladnim nalivom pobrala suho perilo. Potem pa je pobitela še v hišo, da bi pripravila kosilo za številno družino.

še ne bodo, ker ostaja asfalt zaenkrat le želja, ki nekaj časa še ne bo mogla biti realizirana. Podobno je tudi s telefonom. Kljub bližnji telefonski centrali v Bodoncih, so Vadarčani brez priključkov in tako bodo trije naročniki med njimi morali še počakati, preden bodo lahko vzpostavili telefonsko zvezo s svetom. Doma so med njimi vzorni kmetje z nekaterimi usmerjenimi kmetijami, predvsem v zadnjem času pa podoba vasi spreminjajo tudi negovani nasadi ribeza, višenj in jagod. Čeprav med poljščinami še vedno prevladuje koruza za silažo, pa je v zadnjem času tudi veliko sladkorne pese in njiv posajenih s hrenom.

V Gornji Radgoni pričetek obnove starega mestnega jedra

Poslej lepši videz objektov ob meji, bogatejše mejne storitve in turistična ponudba

Dolgoletna prizadevanja za lepši videz starega mestnega jedra, predvsem Kerenčičeve ulice tik ob meji, obrodila sadove. Program prenove zajema do konca srednjeročnega obdobja 47 stanovanjskih enot, v prvi fazi pa s soinvestitorjem — ljubljanskim Kompasom — prenovo objekta na Kerenčičevi 9, ki bi naj z okrepčevalnico in delom menjalne službe pričel obratovati že do letošnjega občinskega praznika, 15. oktobra.

Stanovanjska samoupravna interesna skupnost Gornja Radgona se že od leta 1979 zavzema za lepši videz starega mestnega jedra. Pri tem jih je takrat podprla tudi skupščina občine in prišlo je do samoupravnega sporazuma z gornjeradgonskim združenim delom, ki odvaja 0,3 odstotka od osnove bruto dohodka namensko

za stanovanjsko prenovo, zraven pa še 50 odstotkov amortizacijskih sredstev iz stanovanjskega sklada. Tako so s pomočjo sredstev iz združenega dela uspeli zagotoviti program prenove, ki so ga vnesli v temelje srednjeročnega plana razvoja občine, ki zagotavlja načrtno izvajanje stanovanjske prenove in objektov s prirodopisnimi in krajevnimi značilnostmi.

Prvi korak pri uresničevanju programa je že storjen. Pričela so se obnavljanja dela na objektu št. 9 v Kerenčičevi ulici, in sicer v sodelovanju z Kompasom, ki bo prispeval 14 milijonov dinarjev — objekt bo vseboval okrepčevalnico in del menjalne službe (ta bo celotna v objektu št. 14, ki ga bodo prav tako renovirali in bo rabil izključno za potrebe Komasa in menjalne službe brž, ko bodo

razrešen komunikacijski vozlož razširjenega mejnega vstopa). Z otvoritvijo novih prostorov v Kerenčičevi ulici bodo zraven lepšega in verodostojnega starega mestnega jedra tik ob meji razrešene še širše družbene potrebe: sanitarno-tehnične razmere v najozjem mejnem pasu in vse ostale pomankljive funkcije mejne službe. Skupna sredstva Komasa in namenska sredstva združenega dela bodo prispevala še k ureditvi vseh dvorišnih prostorov v Kerenčičevi ulici, ki rabijo potrebam stanovalcev kot tudi poslovanju. Zato je za pričakovati, da se bodo v prenovo vključile še gostinske in trgovske organizacije, ki poslujejo v tem predelu.

Ker se sredstva za stanovanjsko prenovo zbirajo v dogovorjenih okvirih, z deli v prvi fazi pa so že tudi pričeli, ni bojazni, da začrtanega programa ne bi uresničili. Še posebej zato, ker so se v prizadevanja za lepši in funkcionalnejši stari mestni predel Gornje Radgone zavzeto vključili še pri IS SO in Zavodu za spomeniško varstvo Maribor.

V. Paveo

KS ČEPINCI IN DOLENCI

REFERENDUM USPEL

V KS Čepinci, v katero sodita še vai Markovci in Budinci, je bil v nedeljo referendum za uvedbo samoprispevka za asfaltiranje ceste Salovci—Markovci—Čepinci, ceste Dolenci—Budinci—Markovci ter za postavitev transformatorskih postaj.

Prav tako v nedeljo je bil referendum tudi v Dolencih, ki sicer spadajo v KS Salovci. S samoprispevkom zbrana sredstva bodo namenili za asfaltiranje ceste Budinci—Dolenci—Salovci. Tako bodo prihodnje leto na tem cestnem odseku delali brigadirji, z modernizacijo pa bodo končali v letu 1984.

Glasovalna mesta so bila v vseh štirih krajih odprta že ob 7. uri zjutraj. V Budincih so s glasovanjem končali najprej, in sicer že ob 10. uri dopoldne. Za uvedbo samoprispevka pa je glasovalo 94 odstotkov vseh volilnih upravičencev.

V Markovcih in Dolencih so z glasovanjem končali nekaj pred 13. uro in v obeh krajih se je 97 odstotkov glasovalcev izreklo za samoprispevek.

V Čepincih pa so z glasovanjem končali nekaj po 14. uri, kjer je 95 odstotkov volilcev glasovalo ZA.

Tako bodo od sedaj naprej v 5 letih v vseh štirih vaseh kmalu prispevali 7 odstotkov od katastrskega dohodka, zaposleni 1 odstotek od OD, lastniki avtomobilov in traktorjev posebej še 500 din, zaposleni v tujini pa tisoč dinarjev letno.

V vseh vaseh so bila glasovalna mesta lepo pripravljena in okrašena, za kar so poskrbeli mladi že na predvečer. Visok odstotek udeležbe volilcev in rezultati glasovanja pa pričajo, da je interes krajanov oddaljenem delu Goriškega za lepšo prihodnost zelo velik.

Posebno navdušenje je takoj po znanih rezultatih glasovanja zavladovalo v KS Čepinci, ki je še edina v murskosoboški občini, ki niti enega metra asfaltne prevleke, z uspehom referenduma v nedeljo pa je sedaj odprta zelena luč tudi za to pomembno pridobitev.

Ze letos bodo brigadirji MDA Goričko 82 urejali cesto Salovci—Markovci—Čepinci, kjer te dni že potekajo meritve, omenjeni cestni odsek pa bodo po predvidevanjih asfaltirali prihodnje leto.

DRAGO JAKIČ

Kobilščak

Stisnjen med Janžev vrh in Radenskih vrh leži majhen zaselek na skrajnem robu krajevnih skupnosti Kapela — Kobilščak. Le dvaindvajset hišnih števil, ki tvorijo to lepo vasico v nedrju radgonsko kapelskih gor, ki se počasi že prebujajo iz bremena preteklosti, ko so tod — kot tudi v okoljskih vaseh — vedrili in oblačili premožni lastniki vinogradov. Danes pa se potomci viničarjev sklanjajo nad stroji v razvijajoči se gornjeradgonski in radenski industriji.

Zatočišče partizanov in partizanske tehnike

Kruha v tem kraju, vsaj za domačine, ni bilo nikdar v izobilju. saj borne zaplate zemlje, obkrožene z vinogradi, niso vaščanom moglo nuditi dovolj in napolniti lačna kmečka usta. Posebej še v časih težke preizkušnje, v času upora proti okupatorju in njegovim pomagačem. Pa se je vendarle venomer našla skorjica kruha za partizane, ki so se v Kobilščaku radi ustavljali, pa tudi za več dni poiskali varno zavetišče.

Teh časov se starejši vaščani še prav dobro spominjajo, posebno še Janka Jurkoviča Jove, ki je marsikatero noč prebil pod njihovimi strehami. Zato so pa tudi kžaki pozaprla veliko število moških iz vasi. Od teh so se nekateri vrnili v svobodo iz bližnjega Vidma, nekaj pa jih ni dočakalo tega trenutka.

Panorama Kobilščaka

Vinska cesta — ponos vaščanov

Hrana, obleka in ognjišče pa ni bilo vse, kar so vaščani prispevali k revolucionarnemu odporu med NOB. Ob znanih uporih sta bila med drugo svetovno vojno v Kobilščaku še ilegalna partizanska tiskarna in radijski oddajnik.

Vinska cesta približala nekoč odročni kraj

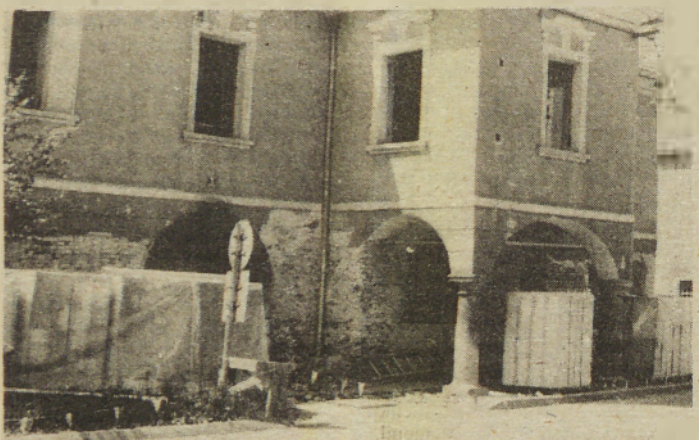
Preporod krajanom Kobilščaka je prinesla nedvomno pred leti zgrajena vinska cesta Janžev vrh—Kapela—Rožički vrh. Nekeve odročna vas brez prave cestne povezave se je tako povezala z območnim središčem Gornjo Radgono in Radenci. In krajanje so se vse bolj usmerjali v dolino, kjer jih večina dela še danes. Zato v Kobilščaku prav kmetov, ki jih v tem kraju tako in tako ni bilo veliko. Vinska di so namreč v največji meri last VG Kapela, domačini pa imajo zlahtno vinko trto zgolj za lastno zadovoljstvo in potrebo.

Na novo asfaltirano cesto, ki je bila zgrajena delno tudi s pomočjo samoprispevka vaščanov, so domačini silno ponosni, pa tudi občutljivi. Zavedajo se, kaj jim pomeni, in jo prav ljubosumno čuvajo. Bojijo se, da bi ne dožejala prehitro in se jezijo na kamionje in avtobuse, saj menijo, da cesta ne premore tolikšne nosilnosti. Pa tudi jarki ob cesti so višji in blato po deževju vse bolj prekriva asfalt.

Cesta — okno v svet za krajanje Kobilščaka — pa daje tudi možnost za razmah kmečkega turizma. Te možnosti še doslej v Kobilščaku niso izkoristili, kot so to storili v nekaterih okoljskih krajih. Res je, da so njihovi vinogradi majhni, toda tudi na teh zraste ponekod dovolj zlahtne kapljice, ki bi jo bilo mogoče v tem pristnem in domačem okolju ponuditi tudi nedeljskim izetnikom in zdraviškim gostom Radina, ki mnogokrat zama izšejo možnosti, da bi si na sprehodu skozi vas pogasili žejo in napolnili želodec.

Takšno je življenje v Kobilščaku. Ne preveč dinamično in še vedno precej zdravo v primerjavi z mestno dirko za časom. Pa se kmalu počasi in vztrajno vendarle razvija. To pričajo vodovod, že omenjena cesta in novo zgrajene hiše. In ta nezadržan napredek, za katerim vaščani borijo z vsemi močmi, je napoved njihovega še lepšega jutri.

V. Paveo

Hiša na Kerenčičevi 9 so že pričeli obnavljati.

Ne le skrb za socialno varnost . . .

Čeprav je od ustanovitve invalidske delavnice „Solidarnost“ v Murski Soboti (odprli so jo ob letošnjem občinskem prazniku), minilo šele nekaj več kot pol leta, pa lahko danes z upravičenostjo trdimo, da je z zaposlitvijo invalidnih oseb dosegla svoj osnovni namen. Družbene potrebe in zagnanost iniciativnega odbora so omogočile uvedbo dveh pomembnih gospodarskih dejavnosti: tiskarsko-grafične in domače obrti; medtem ko so zaradi prostorskih težav žel morali opustiti zamisel o opravljanju raznih montažnih del. Delovna organizacija v ustanavljanju trenutno zaposluje 42 delavcev; od tega je 29 invalidov oziroma okrog 69 odstotkov vseh zaposlenih.

MAJHEN, A VREDEN KOLEKTIV

Na dlani je dokajšnja uspešnost tega majhnega kolektiva, saj podatki iz letošnjih prvih treh mesecev jasno kažejo na ekonomičnost poslovanja, ne ubadajo se s problemi likvidnosti, pa tudi sami zagotavljajo sredstva za vse sklade. Po zaključnem računu so, denimo, že 400 tisoč dinarjev namenili za investicije, 100 tisoč dinarjev pa za stanovanjsko izgradnjo. Na osnovi amortizacije in odstopljenih sred-

stev za poslovni sklad pa bi naj letos izdvojili kar 2 milijona dinarjev za naložbe. Načrtujejo namreč nabavo nekaj nove opreme, zlasti strojev, in ureditev skladiščnih prostorov, ki so sedaj v delovnih prostorih. To pa razumljivo onemogoča tudi večje zaposlovanje ostalih invalidnih oseb iz murskosoboške občine. Morda pa bodo vendarle kmalu uspeli urediti še kako nujno skladišče na dvorišču, s čimer bi se v znatni meri izboljšali delovni pogoji zaposlenih.

„V šestih mesecih je uspešno končalo usposabljanje 22 invalidnih oseb, ki so že v delovnem razmerju, prav zdaj pa se za podobne poklice usposablja še sedem, pretežno mlajših ljudi. Vsem je zagotovljena socialna varnost, hkrati pa smo zanje poskrbeli tudi družbeno prehrano, pri čemer je vsakemu zagotovljen topli obrok. Prav tako smo se povezali z medicino dela in s centrom za socialno delo, ki nam gresta močno na roko, psihologinja s skupnosti za zaposlovanje pa redno spremlja usposabljanje invalidnih oseb,“ z zadovoljstvom ugotavlja direktor invalidske delavnice „Solidarnost“ Aleksander Krpič.

Jasno je, da so se v začetku pojavljale določene težave, ker večina novozaposlenih invalidnih oseb ni imela delovnih navad, zato

NOTRANJOST INVALIDSKE DELAVNICE — V bližini križišča z Lendavsko ulico na dvorišču za knjigarno Dobra knjiga na Titovi ulici, kjer so bili prej učni prostori srednje poklicne šole, je invalidska delavnica „Solidarnost“.

so jim morali poiskati najustreznejšo zaposlitev. Po treh mesecih usposabljanja so jim uredili tudi norme, ki so za 30 odstotkov nižje, ne v primerjavi s sorodnimi dejavnostmi, kar je ob njihovih telesnih hihah povsem razumljivo. Tako so znašale nagrade od 2 do 4 tisoč dinarjev, po sklepu sveta delovne organizacije v ustanavljanju pa je sklenjeno, da znaša najnižji osebni dohodek 5100 dinarjev, ki se ustrezno zvišuje glede na uspešnost posameznega delavca.

NENEHNA SKRB IZOBRAŽEVANJU

Spodbudno je gotovo tudi dejstvo, da so v invalidskih delavnicah že pred časom ustanovili svojo sindikalno organizacijo, v mladinsko organizacijo pa je vključenih 23 članov. Ti so se skupno odločili za akcijo pri ureditvi okolice delovnih prostorov, s čimer so kolektivni prihranili okrog 9 tisoč dinarjev, kar ni nikakor majhen znesek. Veliko pozorost pa namenjajo tudi družabnemu življenju zaposlenih — pred kratkim so obiskali Hišo cvetja v Beogradu — predvsem z željo, da bi utrdili pristne stike na

delovnem mestu in zunaj njega. Velja poudariti, da se ne povezujejo le z delovnimi organizacijami v murskosoboški občini, ampak tudi v regiji. Omenimo samo izdelavo raznih dobavnih za Radensko ali pa modne dodatke za tovarno Mura, s čimer so ti izdelki privlačnejši za marsikaterega kupca.

Nič manjšo skrb pa ne namenja jo v invalidski delavnici „Solidarnost“ v Murski Soboti tudi nenehno izobraževanju invalidnih oseb. Tako je bilo tudi ob sprejetju nekaterih samoupravnih aktov, ko so jim pojasnili, kako sploh nastane takšen dokument in kaj v bistvu pomeni za slehernega zaposlenega delavca. Zato je tudi nedavni referendum za sprejem samoupravnega sporazuma o združevanju dela in statuta — mimogrede povedano: predhodne razprave so potekale že od 28. aprila dalje — povsem uspel. Na ta način je omogočena izdelava še ostalih aktov, ki so potrebni za dokončno konstituiranje delovne organizacije, kar bi naj opravili še pred letošnjimi dopusti.

Milan Jerše

GOSTINCEM TRDA PREDE

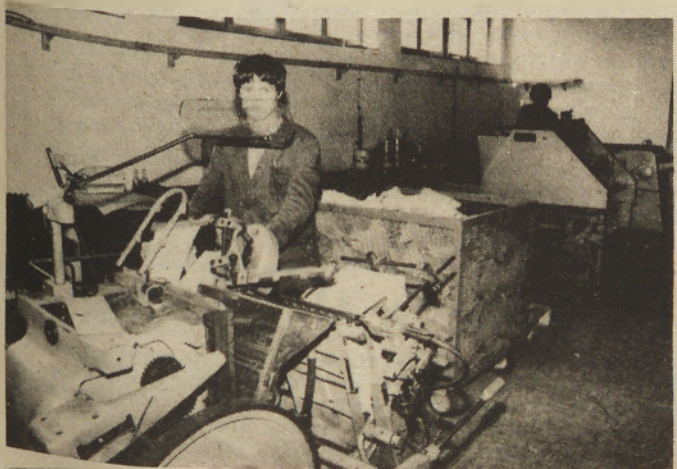
Pomurske temeljne organizacije združenega dela, ki se ukvarjajo z gostinsko-turistično dejavnostjo, razen Zvezde in Moravskih toplic, so prvo trimesečje sklenile z izgubo. Ko so sredi tedna v odboru za gostinstvo in turizem pri Medobčinski gospodarski zbornici za Pomurje v Murski Soboti analizirali vzroke, ki so vplivali na tako porazno stanje, so posebej poudarili, da niso vmes subjektivni, ampak objektivni vzroki: glede na stroške poslovanja prenizke cene gostinsko-turističnih storitev. Skupnosti za cene namreč ne spustijo z vaje tudi cen gostinskih storitev, zato so jih pač dovolile povečati v skladu z resolucijskimi odstotki, kar pa je po mnenju gostincev družbenega sektorja premalo. Gostinci se torej zavzemajo za višje cene, pri čemer poudarjajo, da cene gostinskih storitev ne vplivajo na standard delovnih ljudi. Z drugimi besedami: tistemu, ki pač nima denarja ali pa ne dovolj, gostinske storitve niso neobhodno potrebne kot na primer vsakdanja živila: kruh, sladkor, meso.

Če so v vseh temeljnih organizacijah iskali notranje rezerve in je poslovanje kljub temu negativno, potem kaže verjeti trditvam o objektivnih vzrokih za izgube. Od enega predstavnika gostinsko-turistične organizacije združenega dela smo slišali, da so si zelo prizadevali varčevati pri elektriki (odvili so nekaj žarnic oziroma privili žarnice z manjšo močjo), varčevali so pri ogrevanju prostorov; krožnikov niso gredli na posebnem grelcu, ampak v topli vodi. To je nekaj možnosti za varčevanje in s tem za zmanjševanje fiksnih stroškov. Vprašanje pa je seveda, ali je to pravi pri-

jem? Predstavniki podjetja je odkrito povedal, da je zaradi omenjenih in drugih varčevalnih ukrepov trpela kvaliteta storitev. Potemtakem se zdi, da je varčevanje in zniževanje stroškov sicer zaželeno, še več: stalno si je treba prizadevati za to, vendar ne za vsako ceno, sicer lahko dosežemo nasproten učinek, torej znižanje ravni storitev, česar pa si res ne smemo in ne moremo privoščiti, saj so gostinci stalno pod udarom, češ da bi imeli več gostov, ko bi bila ponudba kvalitetnejša, pestřejša in tudi gostinski oziroma turistični kader poslušal očitke, da ni priprazen.

Z nastopom lepega vremena, sezone dopustov . . . se tudi pomurskim gostincem obetajo lepši časi. Zdaj je priložnost, da negativni saldo iz prvih treh mesecev popravijo v pozitivnega. Akoravno pravijo, da je za slab doseženi uspeh vzrok v objektivnih okoliščinah, pa jim vsega le ne bi smeli verjeti, kajti notranje rezerve prav gotovo še so, če ne druge pa v ustrežnejši razporeditvi delovnega časa. Negospodarno je, da se v času, ko ni veliko gostov, natakariji dolgočasijo, ko pa je velik naval pa ekip ne okrepijo z novimi močmi. Ne nazadnje bi k boljšemu ekonomskemu in siceršnjemu uspehu veliko doprinesla tudi ustrezna reklama. Zdi se, da smo morebitni gostje premalo seznanjeni s tem, kaj ponujajo v posameznem gostinsko-turističnem objektu v določenem času. Nismo pa, vsaj v tem zapisu, pozabili tudi na ureditev okolice objekta. Tudi neurejenost velikokrat odvrne gosta.

Š. SOBOČAN

PRAVI PROIZVODNI PROCES — Če prvi pogled v delovne prostore nas prepriča, da tu ob dobri organizaciji dela poteka pravi proizvodni proces, kar velja posebej za oddelke tiskarsko-grafične stroke. Foto: A. Abraham.

KOMENTIRAMO

Letos nobenega kršitelja!

Na osnovi predhodnih ugotovitev in dodatnih obrazložitve posameznih organizacij združenega dela o izvajanju dogovora o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v letu 1981 je izvršni svet skupščine občine v Murski Soboti ugotovil, da tokrat ni nobenega kršitelja omenjenega dogovora. To pa je prav gotovo nadvse spodbudno dejstvo, ki kaže, da so se organizacije združenega dela v murskosoboški občini v tem obdobju obnašale dovolj stabilizacijsko, saj so zagotovile počasnejšo rast osebnih dohodkov od rasti dohodka.

Iz podatkov po zaključnih računih lahko resda ugotovimo, da je od skupno 79 organizacij in delovnih skupnosti s področja gospodarstva 46 organizacij izplačevalo osebne dohodke v nasprotju z določili dogovora, vendar nobena od delovnih organizacij kot celota ni kršila dogovora. Razen tega pa se kot prekoračitelj dogovora niso obravnavale tudi tiste organizacije, kjer so sredstva za bruto osebne dohodke sicer v povprečju zaostajala manj kot 5 odstotkov za rastjo dohodka, ker so zaradi novih zaposlitev močnejše zaostajali povprečni osebni dohodki po zaposlenem za rastjo dohodka. Tudi na področju družbenih dejavnosti so se držali določil dogovora, saj so v globalu dosegli nižjo stopnjo rasti sredstev za osebne dohodke in počasnejšo rast povprečnih osebnih dohodkov od stopnje rasti v gospodarstvu. Ob tem niso šteli za prekoračitelje tudi tiste organizacije, ki so zaradi novih zaposlitev v skladu z bilanco zaposlovanja povečali maso sredstev za osebne dohodke nad dovoljeno, povprečni osebni dohodki pa so naraščali počasneje kot v gospodarstvu.

Zanimivo je vsekakor dejstvo, da je po prvi oceni bilo med kršitelji dogovora o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v murskosoboški občini kar 6 organizacij združenega dela s področja gospodarstva, in sicer Agromur, delovna skupnost in TOZD Proizvodnja perutninskega mesa, Veterinarska postaja, Projektni biro, Platana TOZD ledava in Urarstvo, ter dve organizaciji s področja negospodarstva: Osnovni šoli v Gornjih Petrovcih in Rogoševcih. Toda po prenehanju rasti sredstev za osebne dohodke, predvsem za prekoračitev rasti sredstev za osebne dohodke, predvsem na račun novih zaposlitev, s čimer so odpadli kot dejanski kršitelji dogovora.

Podobno velja tudi za upoštevanje določil dogovora o izplačilu sredstev za namene skupne porabe. Tu so na določene višje rasti izplačil iz sklada skupne porabe vplivale zlasti izplačevanja odpravnih delavcem ob upokojitvi in jubilejnih nagrad, višji stroški za malice zaradi povečane števila zaposlenih, kar velja tudi za sredstva za regres za letni dopust, in podobno. V vseh teh primerih gre za opravilne razloge — kot lahko preberemo iz informacije o izvajanju dogovora o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v letu 1981 v občini Murska Soba. Ali bo tako tudi prihodnje leto, pa bo seveda odvisno od resnično stabilizacijskega obnašanja vsake organizacije združenega dela s področja gospodarstva in družbenih dejavnosti, ki se mora resnično zavedati svoje odgovornosti do razpolaganja z družbenimi sredstvi.

Milan Jerše

ODKUP STEKLENIC SPET AKTUALNEJŠI

Beležimo

Ob sprejetju uredbe o posebnih pogojih za promet jedilnega olja, piva, slatine, vina in brezalkoholnih pijač, ki jo je letošnjega februarja sprejel zvezni izvršni svet in v kateri je določeno, da morajo organizacije združenega dela, ki se ukvarjajo s prometom prej omenjenih izdelkov, na vsakem prodajnem mestu sprejemati od potrošnikov neposredovane in uporabne steklenice, je zadnje čase spet veliko govora o odkupu steklenic in steklene embalaže. Zlasti zato, ker jo v zdajšnjem obdobju stabilizacijskih prizadevanj vse bolj potrebujejo proizvajalci oziroma industrija. Brez dvoma pa je zamisel o kupoprodaji še skoraj zavrnjenih steklenic, ki bi naj pripomogla k čiščenju podstrešij, kleti in shramb, kjer imajo ljudje različno navlako, vredna spodbude.

LANI ZA 2,5 MILIJONA DINARJEV EMBALAŽE

Kot nam je povedal vodja komercialne TO Preskrba veletrgovine Potrošnik v Murski Soboti Jože Ružič, so se tudi v njihovi temeljni organizaciji lotili uresničevanja samoupravnega sporazuma o vračanju steklene in druge embalaže, ki je v veljavi že od 1. julija lanskega leta. „Tako nas najnovejša uredba ni presenetila, čeprav so določila uredbe nekoliko drugačna od določil sporazuma. Zato smo jih morali v določenem roku uskladiti. Sicer pa stekleno embalažo odkupujemo v štirih poslovnih enotah, in sicer v Jurku v Murski Soboti, samopostrebi v blagovnici Ravenka v Beltincih, Marketu na Cankovi in v Moščancih, medtem ko zamenjavo steklene embalaže opravljamo v sleherni naši poslovni enoti.“

Omeniti velja, da so na osnovi sporazuma trgovci dolžni potrošnike seznanjati z vrednostjo varčevanja za embalažo. To pa izvajajo s posebnimi izobešenimi ceniki, kar omogoča, da je vsak kupec lahko seznanjen z vrednostjo steklenic oziroma steklene embalaže. Zanimiv je vsekakor podatek, da so v šestih mesecih lanskega leta odkupili embalažo v vrednosti 2,5 milijona dinarjev. Tako odkupujejo steklenice in vinske steklenice ter steklenice za olje po deset dinarjev, za pivske steklenice odštevajo pet dinarjev, za litrske steklenice za brezalkoholne pijače 12 do 18 dinarjev, medtem ko ostale manjše steklenice odkupujejo po 5,50 oziroma 8 dinarjev za kos.

„ZNEBITI SE ODVEČNIH STEKLENIC!“

Pa pogledjmo, kakšno je dejansko stanje v trgovinah, ki odku-

POLNE ROKE DELA — Kaže, da imajo trgovci zares polne roke dela z odkupom odvečnih steklenic in steklene embalaže. To potrjuje tudi posnetek, ki je nastal v poslovni enoti Jurko v Murski Soboti.

Foto: M. JERŠE

pujejo steklenice. S tem namenom smo se odpravili v poslovno enoto Jurko v Murski Soboti. Njen poslovodja Janez Hadler nam je dejal, da so rezultati odkupa steklenic nadvse zadovoljivi, o čemer smo se lahko tudi sami prepričali. Trgovski lokal je namreč že postal pretesen za vso ogromno količino različnih steklenic in steklene embalaže, kar dokazuje, da bi v mestu in na podeželju našli še veliko odvrženih steklenic. „Samo v šestih mesecih preteklega leta smo odkupili

kaj menijo o odkupu steklenic potrošniki. „Mnogo steklenic je doma samo v napoto, zato je vsekakor dobrodošla pobuda, da lahko kje prodamo odvečne steklenice, kar je v času splošnega varčevanja še kako pomembno. In to ne le za lastnika steklenic, saj se dokaj pozna izplačilo, ampak tudi za samo proizvodnjo,“ pravi Jože Sapač, študent iz Murske Sobe. Srečali smo tudi Branika Merklija iz Černelavec, ki je ravnokar prinesel večjo količino steklenic. Med drugim je menil,

da je omenjena akcija odkupa zelo dobra, ker se na ta način lahko znebi odvečnih steklenic v kleti. Zadovoljen je tudi s ceno, je pa tudi v korist tistih, ki rabijo te steklenice. „Ko se bo zopet nabralo steklenic za dva ali več zabojev, jih bom prinesel prodaj,“ je še pristavil.

PROBLEM JE S PAKIRANJEM STEKLENIC

Očitno imajo trgovci glede odkupa steklenic in steklene embalaže polne roke dela. Posebej pa se pojavljajo problemi, ko nekateri prinašajo zelo umazane steklenice in take, ki so nenavadne oblike in velikosti, zaradi česar jih industrija težko uporabi. Ob tem pa ni nikakršne razlike v ceni med normalno odkupljenimi steklenicami in med čistimi, ki so jih ljudje nabrali na podstrešjih, v kletah ali celo na smetiščih! Kot smo zvedeli, jim poseben problem predstavlja tudi pakiranje raznih steklenic, ker ne dobijo pravočasno od dobaviteljev zadosti praznih zabojev oziroma kartonov. Zato jih že močno daje prostorska stiska.

Po drugi strani pa pri trgovinah in drugod ležijo številni papirnati kartoni, ki jim za zdaj primanjkujejo. Ni odveč poudarjati, da bi jim z njihovo pomočjo bilo lažje sortiranje steklenic, če bi že sama stranka prinesla te steklenice v kartonu. Hkrati pa bi bilo tudi delo trgovcev neprimeren enostavnejši in hitrejši. Navzlic težavam, kismo jih omenili, pa je dosežen osnovni namen sporazuma, po katerem bi naj zagotovili čimbolj nemoten in popoln proizvodni proces ter preskrbo potrošnikov z blagom, ki je embalirano v stekleni embalaži.

Milan Jerše

Nenavadne navade velikih ljudi

Britanski kralj Edward II., sin kraljice Viktorije ni prenesel ženketanja kovancev, zato v njegovo palačo nihče ni smel s kovanci niti v žepu. Strežajem je dal strog ukaz: če koga zalotite, da tega ne spoštuje, ga vrzite na cesto. Veliki italijanski tenor Enrico Caruso je bil strahovito praznovoren. Pred vsakim potovanjem z ladjo se je posvetoval z astrologi in na potovanje se nikoli ni odpravil v torek ali v petek. Eddie Rickenbacker je bil najuspešnejši ameriški pilot v prvi svetovni vojni: sestrelil je 36 nemških letal. Po vojni se je proslavil na avtomobilskih dirkah kot najboljši dirkač. Toda na vsako tekmovanje z avtomobilom se ga morali pripeljati s taksijem, ker ni imel voznškega dovoljenja. Cornelius Vanderbilt, ameriški magnat iz druge polovice prejšnjega stoletja, katerega bogastvo so takrat cenili na 100 milijonov dolarjev (danes 50-krat več), ni maral čekovnih knjižic, pa tudi denarja ni nikoli nosil s seboj. Če je hotel kaj plačati, je vzel kar naveden ovojni papir in nanj napisal: »Prinašalec tega papirja izplačajte toliko in toliko dolarjev.« Hans Christian Andersen, znameniti danski pisatelj otroških zgodb se je strašno bal, da ga bodo živega pokopali. O tem se mu je po dvakrat na teden tudi sanjalo.

V žepu je zato nosil vedno papir z napisom: »Če me najdete nezvestnega, nikar me takoj ne pokopljite. Skrbno naj me pregledajo drug za drugim vsaj trije zdravniki.« Kadar je potoval in je spal v hotelu, je na nočno omarico položil listič z napisom: »Samo izgleda tako, da sem mrtev.« No, leta 1875 pa mu vsi ti lističi niso pomagali: Andersen je bil resnično mrtev. Francoski pisatelj Alphonse Daudet se je najbolj bal požara, potresa ali povodnj. Bil je močno kratkoviden, zato nikoli ni legel spat brez očal na nosu, misleč, da bo tako hitreje pobegnil, če se zgodi... Florenz Ziegfeld, znameniti ameriški impresarij glasbenih revij nikoli ni pisal pisem. Vse je opravil s tele-

grami. Zašel je s tem tako daleč, da je na vajah, sedeč v loži, svoje pripombe o tem

kako naj igrajo, igralcem na odru posredoval tako, da jim je pošiljal — telegrame.

Ne zgodi se vsak dan...

Santo Bey de Semo, skrivnostna osebnost, ki je ni mogoče dati v nobeno kategorijo čudakov, se je rodil leta 1878 »nekje na Balkanu« in je vse do smrti leta 1950 imel tesne stike z voditelji sveta. Nekaj časa je celo nadzoroval vzgojo sedanje angleške kraljice in njene sestre. Dopisoval si je tako s francoskim premierom Clemenceaum kot z voditelji Tretjega rajha, sprejemali so ga šefi držav, govorili je v

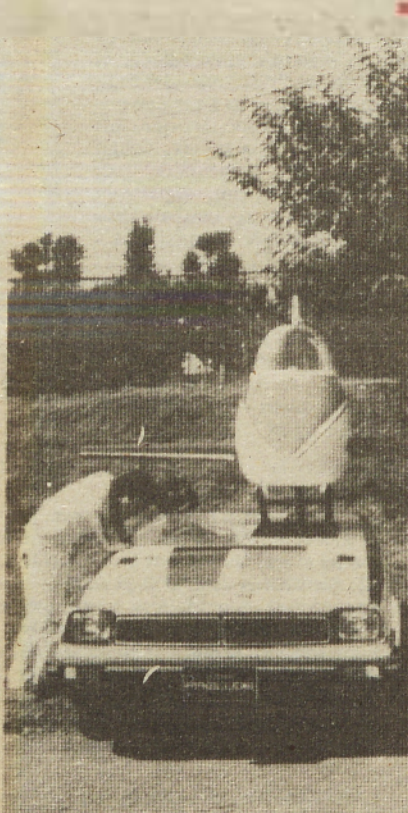
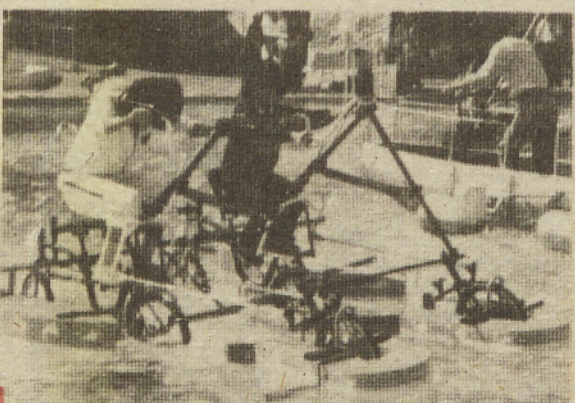
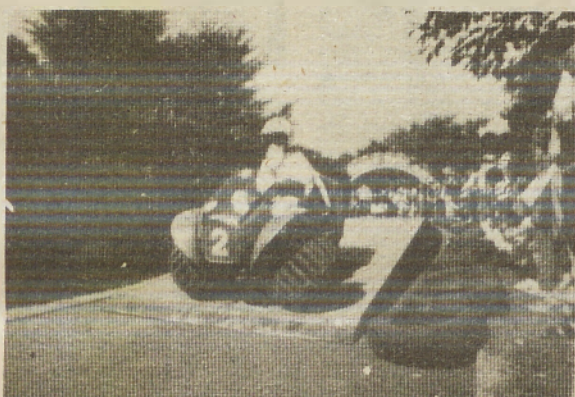
Društvu narodov. Predvsem je bil govornik in preživljal se je s predavanji, kajti tri ure je lahko modroval na katerokoli temo. Predaval je o nemških dolgovih, svetih mestih, očetu infinitezimalnega računa, bogu in logiki, zgodovini jabočnega zavička, spogledovanju v Turčiji.

V rokopisu »Kako rešiti svet«, ki je ostal za njim, je predlagal, naj bi v Parizu prepovedali ustanavljanje

avtomobilov, naj bi ustanovili antimilitaristično vojsko, da bi uničila vojskujoči se vojski, naj bi ustanovili planetarni parlament z ministrom za konec sveta, po raznih državah pa naj bi odprli hareme za letoviščarje.

Njegovi privrženci trdijo, da je Hitlerja pripravil do napada na Sovjetsko zvezo, »da bi se združil z Japonsko«, ta ideja pa je pogubila nacističnega voditelja.

Japonska avtomobilska industrija »Honda« je svet presenetila, ko je na posebni razstavi svojih patentov, izumov in konstrukcij prikazala čoln, s katerim se lahko vozite (zgoraj levo), kolo, s katerim se lahko vozite po vodi (spodaj levo) in avto, s katerim lahko poletite v zrak (desno). Od okoli 7 tisoč idej so izbrali 308 in po njih dali narediti prototipe, na razstavi pa so jih pokazali samo 160.

SAME SE BRANIJO

Nekatere rastline so po naravi odporne do različnih bolezni, nekatere pa ne. Razlog te različne odpornosti je v tem, da imajo rastline zelo različne kemične obrambne sisteme zoper ogrožajoče mikrobo. Mnoge kulturne rastline, od katerih ima človek veliko koristi, so neoporne, medtem ko

so nekoristne rastline večasih odporne tudi zoper najbolj trdovratne rastlinske bolezni. Znanstveniki zato poskušajo odkriti, kaj omogoča odpornim rastlinam, da se obranijo bolezenskih škodljivcev, da bi morebiti te lastnosti prenesli tudi na kulturne rastline.

obrambe pred napadajočimi bolezenskimi glivami. Na mestu, kjer poskuša glivica vdreti v rastlinsko celico, izredno hitro zraste posebna izrastlina, ki deluje kot ovira za prodor glivice v notranjost celice ter s tem prepreči okužbo rastline.

Kakšen je ves sistem obrambe, morajo raziskovalci odkriti. Vsekakor pa odkritje veliko obljublja. Morda bodo lepega dne glivične bolezni rastlin, ki večasih uničujejo precej pridelka, izginile po zaslugi vcepljene odpornosti rastlin samih.

Nedolgo tega so raziskovalci na Cornellski univerzi dokazali, da so nekatere rastline odporne tudi zoper različne glivične bolezni. Neka vrsta mutiranega ječmena in kolerabe imata poseben način

Zakaj so majhni?

Raziskovalec dr. Thomas Merimee je nekaj časa preživel v Centralni afriški republiki med enim od pigmejskih plemen, da bi razrešil staro uganko, zakaj so Pigmejci tako majhni. Uspešno mu je, da je male prebivalce tropskih gozdov pregovoril, da so mu v zameno za obleke, milo in mačete dovolili vzeti nekaj vzorcev njihove krvi. Merimee je vzorce globoko zamrznil in jih odpeljal s seboj v laboratorij na Floridi, kjer je s pomočjo švicarskih kolegov razkril skrivnost nizke telesne višine Pigmejcev.

Razlog pritlikave rasti pigmejskih plemen je v tem, da njihovi organizmi proizvajajo izjemoma malo snovi, ki je podobna insulinu, imenujejo pa jo faktor rasti I, s kratko IGF I. Zato i. hormon rasti so strokovnjaki vedeli že dlje časa, uspelo jim ga je celo umetno narediti, vendar pa je veljalo, da le pri posebnih okvarah v delovanju organizma lahko pride do pomanjkanja, nikakor pa niso računali, da bi šlo lahko za pravilo.

Za Pigmejce nizka rast ne pomeni napake, marveč prvo prednost, saj se taki, kot so, lažje gibljejo v gostem tropskem gozdu, za preživetje potrebujejo manj hrane, itd.

Z avtom z Mont Blanca

Francoski avtomobilski kaskader Chirouze si je vtupil v glavo, da bo z avtom spustil z najvišje gore Evrope, Mont Blanca. Posebej so mu podvig priredili avto peugeot 104, ki so ga potem z vrhim kaskaderjem in s helikopterjem ponesli na »strehu Evrope«. Štiri ure je trajala ta nenavadna vožnja v dolino. Voznik je spust preživel, avto pa si po končani vožnji ni več zaslužil svojega imena.

Nekoliko manj sreče kot Chirouze pa je imel meščan britanskega Liverpoola Tommy Quinn, ki si je zabil v glavo, da bo izvalil račke. Četrti 28 dni je nosil račke jajce v gatah in ga grel, toda na koncu je razočaran ugotovil, da iz njegovega valjenja ne bo nič.

Ko vas je pičil komar ste že kdaj pomislili, da je to »ona«, kajti komarji se hranijo samo s sokovi različnih trav.

X X X

Najvišja točka, kamor se je povzpela železniška proga je v južnoameriških Andih: 4880 metrov!

X X X

V vasi Phichai na Tajskem je v štirih dneh osem žensk rodilo dvojčke.

drugje smo prebrali

V ZDA je osem krajev z imenom Rim, deset z imenom Varšava, Berlin in Pariz. Nekemu kraju se pravi Beograd.

X X X

Odrasel slon popije vsak dan 50 do 100 litrov vode.

X X X

Prvi avtomobil s pogonom na prednja kolesa so leta 1881 izdelali Francozi.

stare koprive najbolj pečejo

»Eno pri tem drži: nihče se načeloma ne more povišati sam! Izjeme so bili le nekateri bivši cesarski kraljevi čugstiererji, ki so bili med prvo svetovno vojno, na dopust grede, kar v sosedovi koruzi našli na ovratnik nekaj zvezdic. Tudi med kraljevskimi glavami poznamo nekaj posameznikov, ki so se povišali sami, v spomin na to jim je preprosti narod, ki pogostokrat več misli kot ministri, nadel priimek »samozvanci«. Pri povišanju, ki je vendarle več ali manj nekakšno kolektivno delo, se je že nekaj udomačila praksa: če hočeš koga degradirati, ga najprej povišaj! Stoletna praksa je iz tega rodila modrosti kot so: kdor visoko leta, nizko pade... ali pa: mačka pade vedno na noge... pa tudi tisti prego-

Samozvanci, povišani, ponižani...

vor: kdor drugemu jamo koplje, sam vanjo pade, bi se dalo povezovati z različnimi povišanji, vendarle se tega premalo ob pravem času zavedamo. Kdor ni povišan, ne more biti degradiran, bi z nami vred napravili logični zaključek sveti Miklavž in še nekateri drugi svetniki, ki so jih prav tako degradirali.

V sodobnem svetu degradiranje najavimo zelo človeško in rečemo »odstopil je«, ali »odstopil bo«, še lepše pa se sliši, če rečemo, da je »prevzel novo službeno dolžnost«.

Toda vse to, kar smo zapisali, je pravzaprav posledica nekega poviševanja. In poviševanje samo? Če boš grdo govoril o tistih, ki naj bi pri tvojem povišanju imeli prste vmes, potem se ti ni treba bati, da boš kdaj degradiran. Pač pa bo iz tebe nekoč še kaj, če jim boš po-

skušal pomagati dokazovati, kako kamenje raste. Dobro je tudi, ne misliti z lastno glavo; lažja ti bo tako pot kvišku. Če imaš kolikor toliko irdo lobanjo in ti je že uspelo koga prepričati, kako bo nekoč Mura tekla od Središča proti Radgoni, potem si že kandidat za takšno ali drugačno povišanje. Saj tisto o Muri kasneje ni prav nič pomembno. To si velja zapomniti in pika.

Kar smo prebrali v našem predhodniku iz l. 1970 vam zna priti jako prav. Posebej tistim, ki se vztrajno vzpenjate po taki ali drugačni lestevici. Pamet v roke, tovariši! Zakaj se ne bi na vrh pripeljali z »liftom«? Kimate, dvigajte roke, jezik za zobe, lepo pridkani bodite in čakajte. Ni hudik, da tudi za vas ne bi našli kakšnega prostora »tam zgoraj«, gneči navkljub!

-brž-

za razvedrilo

PONOS IN UŽALJENOST

— Vilko, prečudovito vilo imaš, da o notranjosti in opremi sploh ne govorim. Si jo zgradil sam?
— Ne, delavce sem najel in to najboljše.
— Od kod pa toliko denarja? To je veliko stalo.
— Ne bom ti odgovoril, ker bi moral poznati naše načelo, da nima nihče pravice za vmešavanje v zadeve drugih.

POMLADNA UGOTOVITEV

— Pomisli, Marga, sinoči sem ugotovila, da naš šef še vedno nosi dolge spodnje hlače.

OKAJENČEVO VPRAŠANJE

— Natakara, rad bi šel ven iz bifeja, pa...
— Pojdite, saj je že čas. Močno ste »okajeni«!
— Saj bi šel, vendar ne vem, če pri vas vrata odpirate, ali jih je treba vzeti s tečajev...

OSAMLJENOST

— Zakaj ste, dragi sosed, vedno tako osamljeni, redko besedni in zamišljeni? Pojdite kam ven.
— Bi šel, vendar mi ni tam pogosto zastavljajo tako neumna vprašanja!

POSTALI BOMO MLADINCI

Spet je maj. Mesec mladosti in cvetja, mesec ljubezni in lepote. Vendar maj ni samo to. V maju sedmošolci stopijo v mladinske vrste. Letos bom tudi jaz med tistimi pionirji, ki bodo s ponosom stopili med člane ZSMS.

Postala bom mladinka! si vedno znova govorim in kar sijem od sreče. Zakaj tudi ne bi? Saj je to dan, ki ga nikoli ne pozabiš.

Le kako bo, ko bom mladinka? se znova in znova vprašujem. Že sedaj sem, da se bom potrudila, da bom dobra mladinka, taka kot je želel to. Tito. Pogumna, svobodna in ponosna. Takšno si jaz zamišljam. Dve leti je že minilo, odkar ni več med nami to. Tito. Vendar nam še vedno zvenijo v ušesih njegove mogočne besede, ko je govoril: „Narodu, ki ima tako mladino, se ni treba bati bodočnosti!“ Te besede sem si vtisnila v srce kot veliko vrednoto in takrat sem sklenila, da bom taka mladinka, da me bodo drugi veselili.

Cicibani, pionirji, mladinci. Prešli smo prvi dve poti, stopamo na tretjo. Ponosni smo, da bomo tudi mi mladinci. Izvrševali bomo naloge, ki nam jih je zadal že naš pokojni Tito. Delali bomo tako, kakor si je vedno želel.

Tovariš Tito nam je zgradil domovino, v kateri živimo v miru, bratstvu in enotnosti. Mi, Titova mladina, pa domovino hočemo le še polepšati, hočemo jo dograjevati in izpopolniti.

Zares bomo pokazali, da mladina vedno hoče skrbeti za mir in boljšo prihodnost. Vedno delamo z veseljem, radostjo in ljubeznijo do domovine in Tita.

Že od nekdaj so imeli mladinci pomembno vlogo v državi. Najbolj so se izkazali seveda med vojno in po njej. Med vojno so nekateri pristopili k partizanom, drugi so jim prenašali pošto, tretji pa so pomagali na kakšen drug način. Ustanovili so tudi SKOJ, v katerega so bili vključeni vsi zavedni mladinci. Mladinca sta bila tudi narodna heroja — sekretar SKOJ Ivo Ribar-Lola in bombaš Boško Buha, ki sta izgubila življenje v narodnoosvobodilnem boju. Po vojni so mladinci pomagali obnovljati Jugoslavijo, graditi ceste, železnice, ustanove in drugo. Mi v svobodni državi se ne bomo izmikali delu v mladinski organizaciji, pomagali bomo vsem, ki jim je pomoč potrebna, in izpolnjevali vse mladinske dolžnosti.

Postati mladinec, to ni kar tako, in ker imamo tako svetle zglede v preteklosti, se bomo tudi r' potrudili, da ne bomo izjeme. Obljubljamo, da bomo opravljali naše dolžnosti, seveda pa se bomo tudi borili, če bo potrebno.

Pred nami so nove obveznosti, nove dolžnosti. Ne dajmo, da bi se zrušilo to, za kar so se naši očetje borili že med narodnoosvobodilnim bojem. Moramo se boriti, seveda ne na fronti in s puško, boriti se moramo, da ustvarimo še mnogo tega, kar je potrebno za boljše življenje, za srečnejši jutrišnji dan, za graditev samoupravnega socializma.

Manica, Suzana, Mitja, Irena . . .
(bodoči mladinci)
OŠ Veržej

KRIŽEMKRAŽEM

po naših solah

UREJA JOŽE GRAJ

Prvi maj

Prvi maj je praznik dela,
praznik žuljavih je rok.
Zagoreli so kresovi,
zažareli na vso moč.
Oživel so cvetovi,
zadehteli so v noč.
Zaplapolale so zastave,
imeli smo proslave.
Prvi maj je praznik dela,
praznik žuljavih je rok.

Bojana Debelak, 4. b
OŠ Tišina

Slika doživetja

Glej,
kako sanjave so ptice,
kako dehtijo mi cvetice,
ko posedam blizu njih.

Glej,
kako zarja, ki budi se,
kako sonce, ki svetli se,
ko zazrem se vanj.

In glej,
hrepenijo tihe trave,
kadar gledam čez dobrave,
svetle pesmi se rode.

Leonida Donoša, 7. raz.
OŠ Camkova

Moja teta

Ko je bila moja teta stara pet let, je zbolela za paralizo in tako je postala invalid. Svoje otroštvo je preživela v zavodu za invalide v Kamniku.

Sedaj je pri nas in veliko mi pomaga pri učenju. Tudi jaz ji rada pomagam. Kadar gre na izlet, mi vedno nekaj prinese. Zato jo imam še rajši.

Zelim, da bi vsi otroci imeli tako dobro teto, kot jo imam jaz.

Suzana Prajner, 2. a
OŠ Stročja vas

Pomlad

Skozi okno sonce sije,
čeprav še zunaj veter vije.
Spet ptički prileteli so veseli
in pomladno pesmico zapeli.

In glej, rožice zacvetijo,
čebelnice pa veselo brenčijo.
Pomlad je lepi čas,
zato naj le ostane pri nas!

Brigita Sobočan, 6. d
OŠ Beltinci

Noč

Noč —
vsa mirna in tiha
v mrak je zavita.

Zvezde —
kraljice noči,
poglejte, na nebu vse se blešči.
Tihota — povsod si prisotna,
a proti jutru postaneš slabotna,
hrup te prekipi.
Potem pa povejte mi:
Ali je še kaj lepše od noči?
Ne, ni . . .

Dragica Granfol, 8. a
OŠ Bakovci

Cvetlična gredica

Doma imamo cvetlično gredico. Mama je vanjo posadila oziroma posejala razne cvetice. Sedaj okrog hiše prijetno diši. Razcveteli so se tulipani, jurjevke in narcise. Najlepši so tulipani, saj so vseh barv.

Ksenija Pukšič
OŠ Spodnja Sčavnica

FERDO
GODINA

ko so cvetele marelice

Ker je bilo po našem sklepanju mesto pri Bibi zame odločno najboljšo, se je naše načrtovanje kmalu izčrpalo. Helena je z lahkoto preskočila na svojo ljubezen, oziroma na sorodno predanost filozofsko seksualnim nagnjenjem z Matevžem, ki je še trajala. Celo poglobila se je z neko magično silo, s katero sta se ljubila in sta ob tem razvozlavala zamotana človekova psihološko seksualna vprašanja. Kar zanimivo, če ne bi bil Matevž zapleten v svoj tragični harem.

Vida pa je imela svoje težave s partijskim delom. O svoji ljubezni, ki je že odšla iz Ljubljane, je govorila samo, kadar sva bili sami. Partijsko delo zahteva vedno več, je rekla. Osebnih prepričanj med ljudmi naj bi že reševala partija: če kdo nima premoga, se zateče k partiji. Ljubljana se je močno razdelila: Največ za OF, nato so oprezne riti in končno bela garda.

Helena: Najbolj bedni so tisti, ki niso nikjer. Ti so obupani. Taka dekleta se družijo z Italijani. Ljudje, ki se za nekaj opredele, potrjujejo sebe, so srečni; tisti, ki ne spadajo nikamor, so nesrečni.

Vida: Biološko smo mladi, a življenje je kruto.
Helena: S tem, kar počnemo, se identificiramo.
Jaz tistega dne nisem bila razpoložena za njuno razpredanjo. Preganjala me je ena sama misel: beg v varno zatočišče, kjer bom lahko rodila.

Vida je še vedela povedati, da bi se naš obisk pri Loti skoraj slabo končal: s strogo partijsko kaznijo. Edino Majdina prisotnost nas je rešila. Brata, cekajevca je prepričala, da nas ni so kaznovali.

Helena je bila ogorčena: Je kaj bolje v inkubatorju? Naša dejanja so vratolomna. Delamo z navdušenjem, da nam še starci verjamejo. Jemljejo nam mladost. Za stvari, ki jih počnemo, moramo biti modrijani. Usodo mesta nosimo tudi mi na svojih ramah. Ne smemo nam vzeti smeha. Smeh je optimizem. Lahko da nas jutri ni več. Hudič naj vzame partijsko kazen.

Katje nista čakali, ker nista vedeli, kdaj se vrne. Samo da sem jih čutila v bližini, sem bila boljše volje. Neverjetna energija se je skrivala v teh dekletih, ki do včeraj niso delale drugega, kakor da so premetavale kemijske formule, delale poizkuse in se ljubile.

Zdaj so naenkrat zmožne najbolj vratolomnih dejanj. Katja se je vrnila in vrnila se je v mojo veliko radost z Bibo. Ker se je bala, da bi bilo z menoj kaj narobe, se ukrepala hitro. Biba je prišla nasmejana in po njenih očeh sem sklepala, da sta s Katjo vse uredili. Najrajši bi jo objela, a kaj, ko sem bila tako neokretna, da bi skoraj potrebovala njeno pomoč, da bi vstala.

„Vse je pripravljeno. Z Bibo greš.“

Kar jok me je dušil od veselja, ko sem slišala, da grem s Sibilo.

„Še nekaj,“ je dejala Katja. „Bibini mami smo rekly, da si najina znanka, da si doma onkraj nemškoitalijanske meje na Gorenjskem. Prišla si roditi v Ljubljano.“

„In kaj je rekla mama?“

Biba je zardela.

„Vse bo v redu,“ jo je prehitela Katja. Opravičevala je mamo, da je že priletna in prestrašena.

Torej le ni vse tako, kakor sem si želela. Spet samo začasi pristan. Kot pri teti Joži. Edina pri hiši, ki ve, kako je z menoj, je razen Bibe še njena sestra Vera, ki se veseli, da pridem. Z Bibo sva se odpravili. Že drugič sem se poslovila od tete Jože, ki ji nisem razlagala, kam odhajam, nje pa seveda ni zanimalo.

Biba je nosila mojo skromno prtljago po ustaljeni obveščevalski navadi kakih trideset korakov pred menoj, jaz pa sem počasi in okorno hodila do tramvajske postaje v Mostah za njo. Med vožnjo je stala ob meni, ne da bi si rekli kako besedo. Pred Figovcem sva prestopili na tramvaj proti Šiški. Ko je Biba izstopila, sem izstopila tudi jaz in nato spet ona trideset korakov spredaj in jaz počasi za njo. Prišli sva na Vodnikovo cesto, nato daleč, daleč po njej proti robu mesta.

Bolj malo sem med tisto potjo razmišljala o sebi. Zaposlovala me je Biba. Navdajal me je občutek zadovoljstva. Nisem vedela, kam bom prišla, a mesto ob Bibi se mi je zdelo najprimernejše od vseh, kar sem jih imela do sedaj. Biba hodi, hodi. Skrb in mehkoba, s katero me pelje na svoj dom, sta otroško vdani in obenem globoko razumevajoči. Zdi se mi, da se boji zame. Njena deklška postava, ki dobiva izrazite oblike, ne zaostaja za lepoto njenega obraza.

Poti noče biti konec; ozira se na levo in na desno, jaz pa počasi za njo. Gosposke enonadstropne hiše so bile vse bolj redke, pogostejše pa kmečke, z velikimi gospodarskimi poslopji, kar mi je dajalo upanje, da tu ne bo pomanjkanja. Vrtovi so se dotikali ceste in na gredah se je že košatila solata. Trava po sadovnjakih je ozelenela. Gosta, temno zelena je bila in nebeško je dišala. Sploh je duh po zemlji prepoil kraj, kamor sva hodili. Sadno drevje je brstelo. Nekatero je bilo v popkih, ki so nestrpno čakali, da se razpočijo in se razcvetijo. Šele tu sem zaznala, da je pomlad dahnila svojo moč zemlji in tudi ljudem, ki so ob hišah opravljali dela. Vojakov nissem opazila in tudi ne policije ali uniformirane bele garde. Prihajam torej res v kraj, ki bo primeren za mojo nalogo.

Bibi se je z neke ulice pridružilo dekle, ki je bilo starejše od nje. Prijazno sta se začeli pogovarjati in čudno se mi je zdelo, da Biba ob tem ni bila v zadregi. Čez čas sta celo obstali in me

počakali. Dekle, ki se je Bibi pridružila, je bila njena sestra Vera. Čakala je naju, da se spoznamo in dogovorimo, kako se bomo obnašale pred njuno materjo. Hodile smo vstric. Pogovarjali sta se, kako me bosta namestili v njuni deklški sobi. Odvzeli sta mi skrb, kako se bom materi predstavila, ker sta rekli, da bosta sami najbolje opravili. Z materjo sploh ni bilo nobenih težav. Na vrtu je obešala perilo, ko smo prišle. Hiša ni bila ne gosposka in ne kmečka, sicer enonadstropna, in enodružinska. V pritličju je bila veža in kuhinja ter majhna špecerijska trgovina z vhodom iz ulice. Po celi dolžini hiše je prvo nadstropje obkrožal lesen hodnik z rezljano ograjo.

Ko nas je mati zagledala, je nehala obešati. Prvi vtis je napravila name prijeten, ko mi je molče, s smehljajem ponudila roko.

Bibo in Vero je poslušala o izmišljeni Gorenjski, o porodu in porodničnici in je dobila kar vlažne oči. Smilila sem se ji, da ne morem doma pričakati poroda. Da ostanem pod njihovo streho, sploh ni bilo vprašanje. V njenem molku in smehljaju sem čutila razumevanje in dobroto, da sem se umirila. Prišla sem k ljudem, kjer se bom dobro počutila. Hčerki je le vprašala:

„Kako boste spale?“

„Jaz bom z ‚mami‘, Vera pa gre ta čas v tvojo sobo, če ti je prav,“ je rekla Biba.

Razdelitev je bila materi po volji in jo je sprejela, kakor da drugače ne more biti.

Šle smo v stanovanje, v prvo nadstropje. Po starih lesenih, škripajočih stopnicah sta dekleti stekli, midve z materjo pa sva stopali počasi; mati spredaj, za njo jaz. Ni me spraševala od kod sem in ne po svojcih. Obzirna in skromna je bila, opravičevala se je, da je hiša stara in ozirala se je nazaj, če ji lahko sledim. Bila je izreden človek in taka je ostala ves čas.

Že Katja me je opozorila, da je ta žena globoko verna, čeprav je tudi v tem široka in strpna. Vendar moram biti na to pozorna.

Po stanovanju sta Biba in Vera uprizorili pravo preseljevanje. Iz ene sobe v drugo sta prenašali posteljnino in preoblečili posteljo. Vera je odnašala svoje obleke, perilo in toaletne potrebščine. Opazila sem, da se vpadljivo šminka in da ima izrazito rdeče lakirane nohte.

Medtem sva midve z materjo ostali zunaj na lesenem hodniku, s katerega je bil razgled na domači vrt, majhen sadovnjak, vodnjak, star kozolec, ki je ostal iz časov, ko so pri hiši še kmetovali. Hvalila sem ta mir, skrbno obdelan vrt, negovan sadovnjak in sploh zdravo okolje, kjer živijo tako rekoč na deželi.

Mati me je rajši poslušala, kot da bi sama govorila, potem pa le pristavila:

(Nadaljevanje prihodnjic)

NAMIZNI TENIS — DRŽ. ČLANSKO PRVENSTVO

Štefan Kovač državni prvak v dvojicah

Na 36. državnem članskem prvenstvu, ki je bilo v Beogradu je nastopil tudi Sobočan Štefan Kovač, ki je sicer v JLA, drugi pa se preko republiškega prvenstva niso uspeli uvrstiti. Kovač je dosegel svoj največji uspeh v članski konkurenci, saj je osvojil naslov državnega prvaka v dvojicah skupaj z Urhom, med posamezniki se je prvič uvrstil med osmerico najboljših, med mešanimi dvojicami pa je skupaj s Čadežem osvojil 3. mesto.

Po zmagah v prvih krogih sta v polfinalu premagala reprezentančno dvojico Jurčič—Juhos 3:1 in v finalu presenetljivo lanska državna prva dvojica Kalinič—Mesaroš kar 3:0, pri čemer velja povedati, da je Kalinič skupaj s Šurbekom evropski prvak v dvojicah. Med posamezniki je Kovač po veliki borbi izgubil v četrtfinalu z državnim reprezentantom in lanskim državnim prvakom Mesarošem 2:3, ter izpustil priložnost za veliko zmago. Tretji velik uspeh na letošnjem državnem prvenstvu pa je Kovač dosegel v mešanih dvojicah skupaj s Čadežem, ko sta v polfinalu po veliki borbi izgubila z lanskima in letošnjima državnima prvakoma, dvojico Kalinič—Perkušin z 1:3. Uspehi Kovača na državnem prvenstvu so plod dobrih treningov v republiškem centru pod vodstvom kitajskega trenerja, viden je tudi velik napredek v njegovi igri ter velika priložnost, da si po prihodu iz JLA zagotovi stalni dres državne reprezentance.

M. U.

SRL

Remija Poleta in Polane

V nadaljevanju prvenstva v slovenski moški in ženski rokometni ligi sta pomurska ligaša Polet in Polana igrala neodločeno. Rokometaši Poleta so prinesli točko z gostovanja pri Minervi v Žalcu, kjer so igrali 19:19. Gole za Polet so dosegli: Titan 5, Benko 4, Merčnik 4, Belovič 2, Kreft 2, Bransberger in Jerebic po enega. Rokometašice Polane pa so doma igrane z Iskro 23:23. Strelke za Polano so bile: Hozjan 13, Kociper 4, Horvat 3, Toplak 2 in Virag enega. V naslednjem kolu igra Polet doma z Aero-Celjem, Polana pa gostuje v Ravnah.

NOGOMET

OLIMPIJA: VARDAR V BAKOVCIH

V okviru letne lige bosta nogometna prvoligaša Vardar iz Skopja in Olimpija iz Ljubljane odigrala tekmo v nedeljo, 30. maja 1982 ob 16.30 uri na igrišču v Bakovcih.

I. MNL M. SOBOTA

REZULTATI — 20. KOLO

Radgona : Bakovci 2:7
Dokležovje : Lipa 2:2
Rakičan : Veržej 1:6
Belinka : Rogašovci 5:1
Puconci : Tišina 2:0
Tešanovci : Čarda 4:1

Belinka	20	17	1	2	83:25	35
Tešanovci	20	11	3	6	56:42	25
Lipa	20	9	5	6	46:36	23
Bakovci	20	9	3	8	42:36	21
Rakičan	20	9	3	8	41:42	21
Radgona	20	8	3	9	40:53	21
Rogašovci	20	7	4	9	36:37	18
Čarda	20	7	4	9	40:44	18
Tišina	20	6	6	8	26:35	18
Veržej	20	7	3	10	43:48	17
Puconci	20	6	5	9	44:58	17
Dokležovje	20	8	12	24	65:8	8

II. MNL M. SOBOTA

Rezultati — 16. kolo

Bogojina : Apače 3:3
Salovci : Melinci 2:1
Grad : Romah 6:0
Ižakovci : Pušča 2:0
Gančani : Vrelec 3:0

Ižakovci	16	12	1	3	29:15	25
Salovci	16	9	6	1	38:17	24
Grad	16	7	4	5	45:37	18
Apače	16	6	6	4	35:29	18
Romah	16	7	4	5	43:41	18
Gančani	16	7	2	7	36:38	16
Bogojina	16	6	3	7	43:32	15
Pušča	16	4	4	8	24:34	12
Melinci	16	4	1	11	27:39	9
Vrelec	16	2	1	13	24:62	5

III. MNL M. SOBOTA

Rezultati — 16. kolo

Selo: Serdica 3:2
Bratanci: Križevci 6:1
Filovci: Cankova 4:3
Prosenjak.: Slaveči 4:0

Bratanci	14	10	1	3	35:23	21
Filovci	14	9	0	5	48:25	18
Selo	14	8	1	5	39:26	17
Prosenjak.	14	7	3	4	29:23	17
Tomejnik	14	6	2	6	44:24	14
Serdica	14	7	0	7	28:25	14
Cankova	15	4	5	6	40:33	13
Križevci	15	3	4	8	23:47	10
Slaveči	14	1	1	11	15:75	4

I. ONL LENDAVALA

Rezultati — 18. kolo

Dobrovnik: Črenšovci 3:2
Panonija: Petišovci 2:1
Nafta: Mladost 3:4
Turnišče: Borba 4:1
Nedelica: Hotiza preloženo

Dobrovnik	17	11	4	2	50:19	26
Turnišče	16	10	4	2	48:25	24
Črenšovci	17	8	5	4	41:28	21
Panonija	17	5	6	6	19:22	16
Olimpija	16	5	6	5	24:28	16
Hotiza	16	6	4	6	24:31	16
Nafta	16	6	3	7	37:45	15
Petišovci	16	5	3	8	38:42	13
Borba	16	4	5	7	22:29	13
Nedelica	15	5	0	10	26:33	10
Mladost	16	4	0	12	21:48	8

II. ONL LENDAVALA

Rezultati — 17. kolo

Renkovič: Polana 3:0
Mostje: Pince 4:1
Bistrica: Lakoš 2:1
Odranci: Zvezda 5:3
Bistrica 16 11 2 3 47:20 24
Lakoš 15 8 5 2 32:18 21
Kapca 14 9 2 3 44:29 20
Odranci 16 9 1 6 54:30 19
Mostje 14 7 4 3 47:22 18
Renkovič 14 6 2 6 30:25 14
Polana 15 5 4 6 35:32 14
Žitkovci 14 3 3 8 21:48 9
Pince 15 2 2 11 22:49 6
Zvezda 15 1 1 13 12:71 3

I. G.

JUDO — MEDNARODNO TEKMOVANJE ZA MEMORIAL ŠTEFANA KOVAČA

PREPRIČLJIVA ZMAGA SOBOČANOV

— VINKO APŠNER — BALKANSKI MLADINSKI PRVAK NAJBOLJŠI TEKMOVALEC

Prizadevni soboški judoisti so pripravili tradicionalno tekmovalje v judo za memorial Štefana Kovača z mednarodno udeležbo. Nastopilo je bilizu 200 mladih judoistov iz Jugoslavije in Ingolstadta iz ZR Nemčije. Največ uspeha so imeli domačini, ki so prepričljivo osvojili prvo mesto v skupni uvrstitvi. Domačin Vinko Apšner — balkanski mladinski prvak — je bil tudi ocenjen za najboljšega tekmovalca. Srečanja so vodili zvezni in republiški sodniki, med njimi Šarkanj. Kovač in Slak iz Murske Sobotice. Na slavnostni otvoritvi je v imenu pokrovitelja občinskega odbora ZZB NOV Murska Sobotica spregovoril predsednik Henrik Mežan ter izrazil zadovoljstvo, da se ta

borilni šport tako razvija in da tekmovalje nosi ime narodnega heroja Štefana Kovača.

Rezultati — pionirji — do 32 kg:
1. Alkatib (Gol), 2. Virag (Ljutomer), 3. Potočnik (Lju); do 35 kg: 1. Pajič (Vrba), 2. Duh (MS), 3. Lešnjak (Lju); do 38 kg: 1. Stojanac (Ruma), 2. Volfart (Zg), 3. Perš (MS); do 42 kg: 1. Sunek (Zg), 2. Trivunič (Vrba), 3. Prinčič (Lju) in Serbec (MS); do 46 kg: 1. Vrdjuka (MS), 2. Lebar (Lju); do 52 kg: 1. Trpkovič (Rakovica), 2. Turčinović (Ru); do 58 kg: 1. Todorov (Rak), 2. Viktorović (Ruma); do 62 kg: 1. Žiško (Zg), 2. Krajačič (Lendava), 3. Vidović (MS); do 68 kg: 1. Relić (Ruma), 2. Kevep (Zg), 3. Varga in Karakić (Len) in nad 68 kg: 1.

Uskoković (Rak), 2. Stanković (Ruma). **Mladinci — do 53 kg:** 1. Meničanin (MS), 2. Trpkovič (Ru); do 57 kg: 1. Mihalić (MS), 2. Bogosavljevič (Ru), 3. Horvat (MS); do 60 kg: 1. Viktorović (Ru), 2. Savara (Zg); do 65 kg: 1. Kavčič (MS), 2. Bogič (Zg); do 71 kg: 1. Magidč (Lju), 2. Ilić (Ru); do 78 kg: 1. Apšner (MS), 2. Kranjc (Lju), 3. Holige (Ing); do 86 kg: 1. Vidović (Vrba), 2. Brafina (MS), 3. Šemen (MS) in nad 86 kg: 1. Meh (SG), 2. Klemenž (Ing), 3. Bakan (MS) in Varga (Len).

Ekipni vrstni red: 1. Murska Sobotica 57 točk, 2. Ruma 38, 3. Rakovica 22, 4. Vrba 13, 5. Golovec Ljubljana 7 točk itd.

O. Š.

SNL

Zmagi Mure in Ljutomera

V nadaljevanju prvenstva v slovenski nogometni ligi je Mura v Ptuj premagala domače moštvo z rezultatom 3:2. Gole za Muro so dosegli: Fridrajh, Šavel in Gabor. Lendavska Nafta pa je z 0:3 izgubila s Stolum v Kamniku. V tekmovalju druge slovenske nogometne lige — vzhod in Ljutomer premagal Pragersko s 5:0. V naslednjem kolu igrajo: Mura: Maribor, Nafta: Ptuj in Ojstrica: Ljutomer.

— STRELSTVO

Prvo mesto strelcem Panonije

Občinska strelska zveza Murska Sobotica je pripravila tradicionalno nočno streljanje z malokalibrsko puško. Tekmovalja se je udeležilo 54 ekip s 162 strelci in strelkami. Največ uspeha so imeli strelci Panonije iz Murske Sobotice, ki so s 15 zadetki osvojili 253 krogov in zasedli prvo mesto pred SD Graničar Cankova 15 zadetkov in 245 krogov, SD ABC Pomurka 14 zadetkov in 272 krogov, SD Bodenci 14 zadetkov in 57 krogov ter KO ZRVS Rakičan 14 zadetkov in 51 krogov.

ROKOMETNI TURNIR

Zmagali veterani Poleta

Športno društvo Avtoradgona je pripravilo tradicionalni rokometni turnir, na katerem so sodelovale štiri ekipe. Rezultati: Avtoradgona I: Polet 12:11, Avtoradgona: KS Radgona 10:15, Avtoradgona I: KS Radgona 15:17, Polet: KS Radgona 10:7, Avtoradgona I: Avtoradgona II 16:13 in Avtoradgona II: Polet 10:17. Vrstni red: 1. Polet, 2. KS Radgona, 3. Avtoradgona; vsi imajo po 4 točke, in 4. Avtoradgona brez točke.

ŠAH

ZMAGA ŠTAJERCEV

V tradicionalnem dvoboju šahistov levega in desnega brega reke Mure, ki je bilo v G. Radgoni, so tokrat zmagali Štajerci z rezultatom 32,5 : 17,5 točke. Prekmurci so nastopili močno oslajeni.

PRED DRUŽINSKIM REKREACIJSKIM DNEVOM V BAKOVCIH

Pričakujejo številčno udeležbo

V okviru »ZELENEGA PROGRAMA« organizira RTV Ljubljana prvi družinski rekreacijski dan, ki bo 6. junija 1982 v Bakovcih. KS Bakovci se je že doslej uveljavila pri množičnem vključevanju krajanov v športno-rekreativne dejavnosti, društvo Partizan pa letos tudi praznuje 10-letnico uspešnega delovanja. Zato se je ljubljanska televizija odločila, da organizira v tej krajevni skupnosti prvi družinski rekreacijski dan.

V nedeljo, 6. junija bo torej v Bakovcih zelo živahno. Na približno 40 različnih igriščih se bo mogoče igrali na različne načine, ki ne bodo zahtevali no bene plači in bodo tako družini nudili možnost, da jih na izletu ali domačem dvorišču ponovijo.

I. MEDNARODNI TURNIR MLADINCEV V HOKEJU NA TRAVI

Jugoslavija druga

— VRATAR VIKTOR CIPOT NAJBOLJŠI JUGOSLOVAN

Na igrišču Mure v Murski Soboti je bil prvi mednarodni mladinski turnir v hokeju na travi, ki sta ga pripravili ZHNT Slovenije in HK Pomurje pod pokroviteljstvom občinske konference ZSMS Murska Sobotica. Na slavnostni otvoritvi je spregovoril predsednik mladih soboške občine Stanko Kerčmar in med drugim orisal pomen tovrstnega srečanja. Na tekmovalju so nastopile štiri ekipe — reprezentance: Italije, Čehoslovaške, Madžarske in Jugoslavije. Jugoslovanska reprezentanca je osvojila drugo mesto potem, ko je nesrečno izgubila z Italijo. V naši reprezentanci je nastopil tudi član HK Pomurje iz Murske Sobotice Viktor Cipot (vratar) in bil ocenjen za najboljšega igralca Jugoslavije.

Rezultati: Jugoslavija — Madžarska 5:0, Italija : Čehoslovaška 2:0, Čehoslovaška : Madžarska 2:0, Italija : Jugoslavija 1:0, Italija : Madžarska 5:0 in Jugoslavija : Čehoslovaška 3:1. Vrstni red : 1. Italija 6, 2. Jugoslavija 4, 3. Čehoslovaška 2 in 4. Madžarska brez točke.

— KOŠARKA — POLFINALE

TIŠINA IN M. SOBOTA DEVETA

V Zrečah je bil polfinalni košarkarski turnir Slovenije za mlajše pionirje, na katerem je sodelovala tudi ekipa OŠ Tišina. Rezultata: Tišina : Zreče 47:59 in Celje : Tišina 58:31. Najboljši strellec pri Tišini je bil Števanec s 34 koši. Tišina je tako zasedla deveto mesto.

V Mariboru je bil polfinalni košarkarski turnir za mlajše pionirke. Med tremi ekipami je sodelovala tudi ekipa OŠ E. Kardelja iz Murske Sobotice in zabeležila tale izida: Maribor : M. Sobotica 40:11 in Gabrovka : M. Sobotica 49:25. Tudi ekipa OŠ E. Kardelja je zasedla deveto mesto v SR Sloveniji.

KOLESARSTVO

Pomurci prvi v Barju

Športno društvo Barje pri Ljubljani je pripravilo kolesarsko dirko za nagrado Barja, na kateri je sodelovalo blizu 200 kolesarjev iz slovenskih in hrvaških klubov. Tekmovalja so se udeležili tudi mladi kolesarji Pomurja in se zopet lepo odrezali. To še posebej velja za Titana, ki je v konkurenci mlajših mladincev osvojil drugo mesto in s tem dokazal, da se počasi prebija v sam slovenski in jugoslovanski vrh. Da njegovi uspehi niso slučajni je dokazal tudi na nedeljski veliki mladinski dirki Zagreb—Kumrovec—Krapina, na kateri je sodelovalo nad 100 mladincev. V skupni konkurenci je zasedel enajsto mesto, v konkurenci mlajših mladincev pa odlično četrto mesto. Poleg njega so na dirki v Barju dosegli solidne uvrstitve tudi ostali mlajši mladinci. Berden je osvojil deveto, Bokan deseto in Čeh enajsto mesto. Ekipa mlajših mladincev v postavi Titan, Berden, Bokan in Čeh je v skupni uvrstitvi osvojila prvo mesto pred Astro, Savo in Rogom. Manj uspešni so bili pionirji, ki so z izjemo Soosa, ki je bil drugi, zaradi padca Miholiča zasedli nižje uvrstitve kot je bilo pričakovati.

Š. T.

RADENCI

ŠPORTNE IGRE KRAJEVNE SKUPNOSTI

V soboto, dne 29. maja 1982 ob 14.00 uri bodo v okviru dneva krajevne skupnosti Radenci na letnem kopališču v Radencih športne igre KS. Tekmovalje bo ekipno (6 tekmovalcev), v vsaki ekipi pa naj bi tekmovala po ena ženska. Prijave ekip je potrebno poslati do petka, 28. maja 1982 po ena ženska. Tekmovali bodo v vlečenju vrvi, slalomu ali vodenju žoge z nogo, štafetnem teku v vrečah, žaganju drv, prenosu steklenice in kozarcev na pladnju ter v pojedini špagetov po mornarsko. Zaželeno je, da se iger udeleži čimveč ekip.

KAJAKAŠTVO

DVE PRVI MESTI BD MURA

Na reki Savi pri Kranju je bila v nedeljo spust tekma kajak-kanu klubov iz Slovenije. Sodelovali so tudi člani broderskega društva Mura iz Kroga in dosegli zelo dobre uvrstitve. Tako sta Stefan Činc in Franc Titan v kategoriji C-2 člani osvojila 1. mesto, prvi pa je bil tudi Andrej Titan med mladinci K-1. V isti konkurenci je bil Milan Karas 3., Borut Borovič 5. in Drago Karas 6.

I. G.

NOVI PROGRAM — avtomatizacija stiskalnic

Polno leto je minilo, kar v Rogaševcih na Goriškem samostojno obratuje tovarna opreme in orodja, temeljna organizacija združenega dela LIV Postojna. Rezultati poslovanja prvega tromesečja letošnjega leta sicer niso najboljši, vendar ta dvainosemdesetletni delovni kolektiv načrtuje prav te dni novo investicijo.

»Imamo namreč programe, ki so na višjem nivoju, po naših ugotovitvah dolgoročnejši«, je dejal vodja konstrukcij in tehnologije Franc Sabotin.

Celotni prihodek je bil v prvem tromesečju 16 odstotkov od planiranega, prav toliko so znašala porabljena sredstva in čistega dohodka je bilo le za šestnajst odstotkov planiranega letnega.

Teh nekaj pokazateljev kaže, da je bilo sicer vloženo delo po planu, vendar pa

le-ta ni bil dosežen in je zato treba poiskati vzroke. Ti so predvsem v nenormalnem povišanju cen reprovromateriala in pa izpadu, ki ga je tovarna imela z mešalci pri izdobi pločevine. V številnih je izpad v prvih treh mesecih znašal 600 mešalcev, prav ta izdelek pa ima za proizvodnjo največji delež.

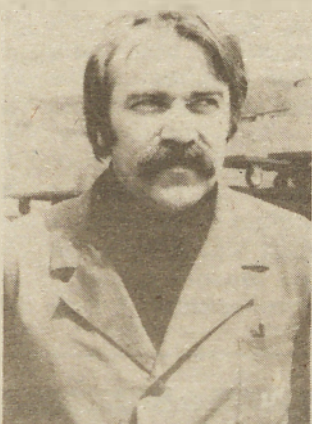
Kljub tem finančnim pokazateljem je inovacija — razširitev proizvodnih prostorov — pred izvedbo.

Sredstva bo prispevala sama delovna organizacija, nekaj je sovlagatelj, dobrodošli pa so predvsem krediti Ljubljanske — Temeljne pomurske banke.

Nova investicija je za nadaljni razvoj tovarne opreme in orodja velikega pomena. Program je tak, da bi bilo čim več vložene dela in čim manj materiala,

posebej pa je obravnavan tudi problem transporta.

Med matično tovarno v Postojni in tovarno opreme in orodja v Rogaševcih je dosti kilometrov, ti pa ob dragem gorivu in slabih cestah pomenijo veliko oviro v skupnem poslovanju. Uspešni korak pri reševanju omenjenega problema je prav novi program. To je program

Franc Sabotin — vodja konstrukcij in tehnologije rogaševske tovarne, ki je obenem v direktorjevi odsotnosti tudi njegov namestnik.

za avtomatizacijo stiskalnic — strojegradnja — stroji, ki so jih doslej morali uvažati, ker specializiranega proizvajalca v Jugoslaviji ni bilo, potrebe (kot se je izkazalo po analizah na trgu) pa prav gotovo so in kažejo, da je investicija še kako umestna.

B. Bavčar
Foto: Š. Celec

Delovni utrip Tovarne orodja in opreme Rogaševci, tozda LIV Postojna.

Pospešiti evidentiranje mladih

Člani predsedstva občinske konference zveze socialistične mladine v Murški Soboti so tokrat namenili pozornost več vprašanjem. Tako so obravnavali analizo gospodarskih gibanj in uresničevanje družbenega plana mursko-sobotske občine za obdobje 1981—1985 v letu 1981. V razpravi so se udeležili z ugotovitvami in stališči izvršnega sveta in jih v celoti podprli, pri čemer niso imeli kakršnih bistvenih pripomb. V nadaljevanju seje so se dogovorili

o sklicu svečane seje občinske konference zveze socialistične mladine, na kateri podeljujejo priznanja mladim družbenopolitičnim delavcem in mentorjem.

Hkrati so se dogovorili tudi o začetku evidentiranja za volilno konferenco OK ZSMS, ki bo predvidoma ob koncu letošnjega septembra. Na seji so izmenjali mnenja o evidentiranju novih članov predsedstva občinske konference ZSMS in njegovih organov,

o čemer bo tekla javna razprava v osnovnih organizacijah ZSMS ves poletni čas. Ob koncu seje pa so spregovorili še o naknadnem evidentiranju za enega izmed štirih kandidatov za delegata na 11. kongresu Zveze socialistične mladine Slovenije, ki bo jeseni v Novem mestu. Ob tem so sklenili, da morajo razprave o kongresnih dokumentih steči pospešeno ravno v naslednjih dneh.

M. J.

dopisniki so zabeležili

NEDELICA

Skrb za rojstno hišo heroja

Osnovna organizacija ZSMS Nedelica je ena manjših v lendavski občini, pri aktivnosti pa pogosto precej izstopa. Ustanovili so nogometni klub, uredili igrišče, veliko prostega časa pa namenja urejanju hiše narodnega heroja Štefana Kovača — Marka in okolici. O prihodnjih nalogah pa je predsednik Ignac Lutar povedal:

»Obnovili bomo hišo narodnega heroja Štefana Kovača — Marka in ji vrnil prejšnji videz, precej dela nas čaka pri urejanju okolice. Temeljito se bomo lotili zbiranja podatkov in fotografij pri vseh, ki so s Štefanom sodelovali ali se pogosto srečevali. Zbrano gradivo bomo razstavili v njegovi rojstni hiši. Pokrovitelj in oskrbnik je zdaj turniška Planika, vse pa kaže, da bomo morali ob finančni pomoči tega delovnega kolektiva mladi to prevzeti nase.

Dodal bi še to, da smo premalo aktivni na kulturnem področju, primerneje pa si bomo morali urediti prostor za sestanke in družabna srečanja. Š. Prša

Velika prizadevnost

V vasi Orehovci stoji nov gasilski dom, katerega so zgradili s samopriskrbovalci vaščanov in članov gasilskega društva. Pomoč pri izgradnji sta jim dala tudi Avtoradgona in SIS za požarno varnost. Toda večino izvajalskih del so napravili vaščani oz. člani gasilskega društva sami.

22. junija bodo praznovali 100. obletnico obstoja gasilskega društva. Dolgoletno aktivnost potrjujejo tudi diplome, ki že visijo v novem domu, in sicer od letnice 1906 dalje. Iz tega društva so se razvila gasilska društva v sosednjih vaseh Črešnjenci, Zbigovci in Šratovci. Lansko leto so ustanovili pionirsko desetino, s katero so že sodelovali na tekmovanjih in dosegli dober uspeh.

V načrtu imajo nabavo opreme, želijo pa tudi ustanoviti kulturno sekcijo in seveda pridobiti nove člane. S skupno močjo in prizadevnostjo bodo zgradili tudi garažo in sanitarije. V slogi je moč, pravijo ...

Rada V.

KUD „Ludvik Rogan“ na Tišini ima razvejane dejavnosti, zato si na območju krajevnih skupnosti precej obetajo tudi od recitacijske skupine, ki jo vodi Elza Zrinski. Med drugim so nastopili tudi na proslavi veletrgovine Potrošnik.

F. Kuhar

GENTEROVCI

Transformatorska postaja

V Genterovcih so s pomočjo Elektro M. Sobota postavili novo transformatorsko postajo. Krajanje so izkopali vse jame in pomagali tudi pri postavitvi električnih drogov.

Izkopali so tudi precej gramoza za popravilo njivskih poti, gasilci so s prostovoljnim delom uredili vse štiri vodnjake za gašenje, poleg tega pa nameravajo v letošnjem letu urediti še učilno razsvetljavo.

F. Feher

PROBLEMI S POTOKOM — V pomladnih dneh je včasih precej padavin, zato potoki hitro narastejo. Tako je tudi v Kobilju, kjer voda ob močnih nalivih prekopi čez strugo in odnaša rodovitno zemljo, v samem potoku pa se ob nizkem grmovju ustavljajo najrazličnejše naplavine.

Kdaj bodo začeli z regulacijo, še danes ne vedo. Tako je bilo v okolici Kobilja ob letošnjih nalivih.

K. Ščavničar

Naš dopisnik opozarja na stari grad v parku na Tšilni, ki iz leta v leto vse bolj propada. Tri družine, ki v njem stanujejo, se sicer trudijo, da bi ohranile, kar se ohraniti da, vendar bo moral pomagati še kdo drug.

E. K

MOSTJE — BANUTA

Dve avtobusni čakalnici

V krajevni skupnosti Mostje-Banuta se spet pripravljajo na delovno akcijo. V sorazmerno kratkem času hočejo zgraditi dve avtobusni čakalnici. Objubili so, da bodo z deli začeli v teh pomladnih dneh. Čakalnici bosta montažni, ostala dela pa bodo krajanje opravili prostovoljno.

J. Z.

LEDAVSKA ELMA

Obsežne naloge

Potem ko so v lendavski Elmi ustanovili komisijo za kulturno dejavnost, je leta v zadnjih dveh letih povzročila v TOZD preporočila.

Letošnji program je dokaj smelo zastavljen. Med že uspešnimi akcijami velja omeniti, da se bodo lotili urejanja tovarniških prostorov, pri čemer bodo v prvi vrsti negovali cvetje. Čaka jih športno tekmovanje, nakup leposlovnih in drugih knjig, pripravili bodo razstavo proizvodov TOZD in izdelkov svojih delavcev, ki se v prostem času ukvarjajo s hobijsom.

J. Zerdin

Zlatoporočnica

Pred kratkim sta zakonca Ivan in Marija BALAZIČ iz Stročje vasi štev. 8 praznovala 50. letnico skupnega življenja. Imata 5 otrok, 9 vnukov in 4 pravnuke. Kljub letom sta še oba zelo čista.

Zlatoporočno listino in darilo občinske skupščine Ljutomer jima je izročil predsednik skupščine Emil KUCHAR.

TEKST IN FOTO:
Marija TIVADAR

KAMOVCI

Ustanovili so gasilsko društvo

V Kamovcih so po številnih razpravah in dogovarjanjih z lendavsko OGZ ustanovili prostovoljno gasilsko društvo. V nedeljo sredi maja so prevzeli novo motorno brizgalno, cevi in delovne obleke.

Imajo pa še težave okrog lokacije za nov gasilski dom. Zdaj imajo 20 aktivnih članov, večinoma so vsi mladi, ki so obljubili, da bodo aktivno sodelovali tudi z ostalimi gasilskimi društvi v lendavski občini. Za poveljnika pa so izvolili Janeza Bojneca.

F. Feher

Leopold Zorjan iz Petanjec brez harmonike skoraj ne more, zato se je tudi letos udeležil srečanja harmonikarjev pred hišo RTV v Ljubljani. Naj dodamo še to, da vsak četrtek z ubranim igranjem razveseljuje tudi goste v Radenci. Od tam je tudi naš posnetek.

F. Kuhar

UNIOR zreče
kovaška industrija

UNIOR — kovaška industrija Zreče, odbor za kadrovske politike ponovno objavlja prosta dela in naloge:

„vodja kuhinje“

hotela Planja na Rogli.

Zahteva se višja ali srednja strokovna usposobljenost gostinske smeri z delovnimi izkušnjami na sorodnih delovnih nalogah.

Nudimo primerne osebne dohodke in v primeru priselitve tudi rešitev stanovanjskega problema.

Kandidati naj pisne vloge z dokazili o strokovni izobrazbi in navedbo dosedanjih delovnih izkušenj pošljejo na naslov: UNIOR — kovaška industrija Zreče v 15 dneh po objavi oglasa.

DISCO
„KRONA“

v restavraciji PARK v Lendavi vas pričakuje ob četrtek, petkih, sobotah in nedeljah ob 19. uri

lesnina Mizarstvo

TOZD TOVARNA POHIŠTVA LJUTOMER

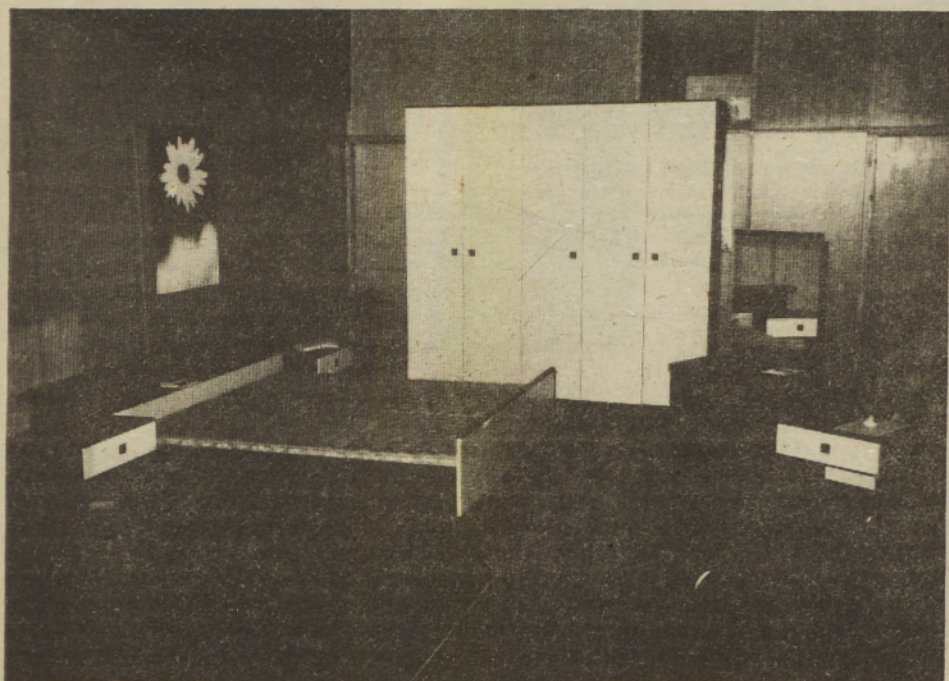

Nagrajen K-program Lesnine Tozd Mizarstvo Ljutomer.

Izbrani elementi K-programa omogočajo opremljanje dnevnih sob, jedilnic, spalnic, delovnih prostorov, knjižnic, otroških in mladinskih sob. Površine so furnirane s plemenitim trdim furnirjem in obdelane s kvalitetnimi laki. Kot posebnost programa je sestavljanje pregradnih sten za pregraditev večjih prostorov z elementi, ki so obojestransko obdelani in uporabni za različne namene.

**PROGRAM
KOMBINACIJE**

Spalnica MONI.

Izdelke Lesnine-Mizarstva Ljutomer lahko dobite v vseh trgovinah s pohištvom po Pomurju, še posebej pa v prodajalni Lesnine na Bakovski ulici v Murski Soboti.

V Lesnininem tozdu Mizarstvo težimo k temu, da bi bili naši proizvodi oblikovani najbolj originalno, vsebinsko in konstrukcijsko pa prilagojeni kar največjemu krogu potrošnikov. Vsi izdelki se oblikujejo in razvijajo v domači hiši. Eden prvih sadov takšnih prizadevanj je vsekakor K-pro-

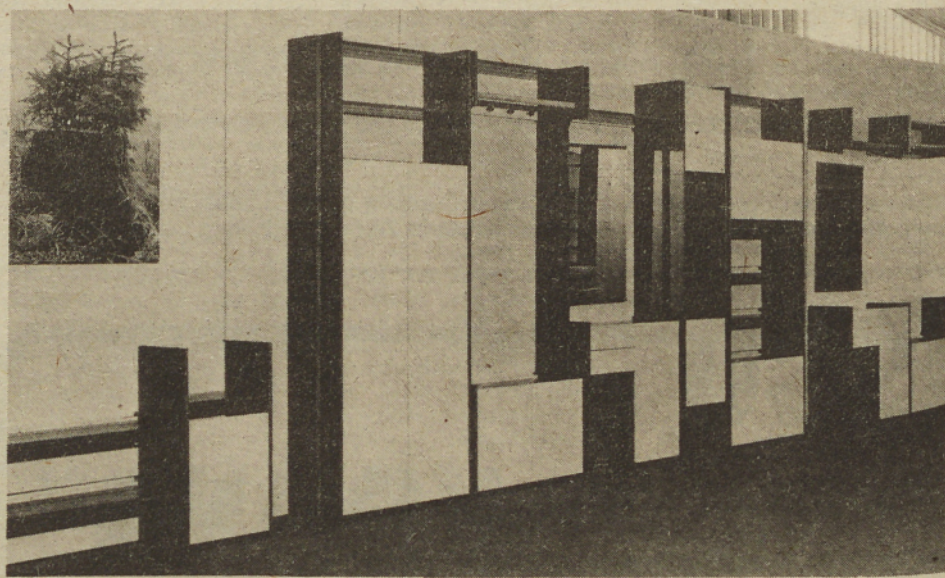
gram, ki so ga kupci zelo ugodno sprejeli. To dokazuje predvsem zlata medalja, ki jo je Mizarstvo prejelo za K-program na 14. sejmu stanovanjske opreme v Kranju oktobra lani. Medaljo podeljuje poslovno prireditveni center gorenjskega sejma, ki je s tem podal kompleksno oceno pohištva,

torej oceno oblike, uporabnosti in kvalitete. To priznanje je vsekakor velika vzpodbuda za bodoče delo za tako mlad kolektiv. Naslednjo potezo naj bi v istem slogu naredil program VARIANT, ki je oblikovno in konstrukcijsko dokaj specifičen in po našem mnenju zanimiv za vso jugoslovansko tržišče.

Zlata medalja in priznanje za K — PROGRAM, podeljena na 14. sejmu stanovanjske opreme v Kranju.

V kratkem na tržišču na voljo potrošnikom: predsobni program VARIANT in spalnica MONI.

Predsobni program VARIANT.

ISKRENE ČESTITKE OB PRAZNIKU LJUTOMERSKE OBČINE

Z UPRAVE ZA NOTRANJE ZADEVE V MURSKI SOBOTI

Zastrupitev s sladoledom

17. maja ob 8.30 se je zgodila prometna nesreča na magistralni cesti v Dolnjem Lakošu. Tod je namreč pred tovornjak, s katerim se je peljal Jože Baligač, stekel 4-letni otrok A. Z. iz Senovega. Voznik ni uspel pravočasno ustaviti vozila in je otroka zadel ter zbil po cesti, pri čemer se je hudo poškodoval. Preiskovalni sodnik je odredil izreden tehnični pregled tovornjaka, pri katerem je bilo ugotovljeno, da zavore ni bilo brezhibne.

Marjan Ploj iz Podgorja se je 18. maja ob 22. uri peljal s Sladkega vrha proti Podgorju. Pri Vratem vrhu je prehitel pešca in ga pri tesnem prehitevanju nekoliko zadel. Motorist je padel in se hudo poškodoval.

V Meleh se je 20. maja pripetila prometna nesreča. Voznik osebnega avta Franjo Ilić iz Hrstja-Mote se je peljal skozi vas proti Gornji Radgoni. V Meleh mu je z leve strani prišel na cesto otrok M. S., ki je nameraval čez cesto k materi. Ko je Ilić ugotovil možnost hude nesreče, jo je poskušal preprečiti: zvil je na levo, vendar se mu je prav v tem hipu iz nasprotni smeri blizal osebni avto. Da ne bi trčil z njim, je zapeljal v jarek. Ilić in sopotnik Branko Horvat iz Kroga sta se lažje poškodovala. Materialna škoda znaša 30.000 dinarjev.

Štefan Š. iz Vaneče se je 22. maja peljal iz Moštanec proti Murski Soboti. Pri Vaneči v nepreglednem ovinku je prehitel osební avto in spregledal nasproti vozeče vozilo, s katerim se je peljal Koloman Z. iz Stanjevec. Oba voznika sta se lažje poškodovala, gmoto škodo pa so ocenili na 100.000 dinarjev.

23. maja ob 10. uri se je iz Ljutomer proti Razkrižju peljal z osebnim avtom Anton Belec iz Robadja. V Veščici pri Razkrižju je zaradi neprimerne hitrosti zaneslo s ceste, zapeljal je po naspilu in naposled pristal v Ščavnici. Avto se je povsem uničil, saj so škodo ocenili na 300 tisočakov. Voznik in njegova družina (žena in trije otroci) pa so imeli pravzaprav veliko srečo, saj se noben ni hude poškodoval.

Pretekli teden pa ni minil tudi brez požarov. 17. maja ob 9. uri je izbruhnil ogenj na gospodarsko-stanovanjski zgradbi Karla Drvariča v Bodoncih. Škode je za 10.000 dinarjev, vzrok požara pa še ugotavljajo.

Te dni, in sicer 19. maja, okrog 13. ure, pa je gorelo tudi v Ričnovi grabi pri Ljutomeru. Materialna škoda je precejšnja, saj znaša kar 600 tisoč dinarjev. Zgorelo je namreč veliko ostrešje na stanovanjski in gospodarski stavbi in nekaj sto kilogramov se-

na. Vse kaže, da je do požara prišlo kmalu zatem, ko je lastniku 67-letnemu Vinku Belcu po prižganju cigarete padla iz rok tleča vžgalica, ki je vnela koruzno slamo, nakar se je ogenj hitro razširil. Oškodovanec je bil nemočen in požara sam ni mogel pogasiti, pač pa so to čez čas storili šele gasilci.

19. maja pa je gorelo v Motovitcih. Tega dne ob 13. uri je namreč izbruhnil požar na gospodarskem poslopju Filipa Gjergjeka. Gmota škoda znaša 250 tisoč dinarjev. Ogenj je povzročila strela, ki je sicer udarila v bližnje drevo, vendar je iskra preskočila tudi na Gjergjekovo poslopje in ga vžgala.

17. maja v jutranjih urah je prišlo do obsežnega onesnaženja vode v Ščavnici, kar ima hude posledice, saj je zaradi tega poginilo za 2 tona rib, škoda na ribjem zarodu pa znaša 400 tisoč dinarjev. Preiskovalni organi sumijo, da je do zastrupitve prišlo potem, ko so iz tovarne Konus v Ljutomeru izpustili odpadno industrijsko vodo. Sicer pa so inšpektorji vzeli vzorce vode in bodo laboratorijsko ugotovili dejanski vzrok. Zapišemo naj še to, da je onesnažena voda uničila ribe in njihov zarod (pravkar so se drstile) na območju 8 kilometrov vodotoka.

19. maja ob 13.50 sta se med

nevihto peljala s kolesi po magistralni cesti iz Murske Sobotice proti Tišini kolesarja Alojz Lazar in Janez Gomboc, oba iz Tropovec. V bližini odcepa ceste za Satahovec je v kolesarja udarila strela in ju vrgla po tleh, pri čemer sta se poškodovala. Prepeljali so ju v bolnico, od koder pa poročajo, da nista v življenjski nevarnosti.

Lovska družina Petišovci je pripravila lov na ptice roparice. Vlado Karakatič je med pohodom ob kanalu opazil pižmovko, nato pa ustrelil iz puške šibrance. Zgodila pa se je nesreča, saj so šibre zadele lovca Ivana Matjašca, ki je bil na drugi strani kanala za grmovjem. Zaradi posledic oziroma poškodb so ponesrečenca najprej nudili zdravniško pomoč v kirurškem, nato pa še na ošesnem oddelku bolnice v Murski Soboti.

Za konec našega poročanja pa še vest o zastrupitvi s sladoledom. Več kot 30 ljudi, predvsem otrok, se je z njim zastrupilo v slaščičarni na Hotizi. Inšpekcijski organi so vzeli vzorce sladoleada, da bi v laboratoriju ugotovili vzrok zastrupitve, hkrati pa so odredili, da slaščičarna začasno preneha poslovati.

Š. S.

krvodajalci

SREDNJEŠOLSKI CENTER M. SOBOTA — Marjan Kočila, Olga Horvat, Cvetka Zlatar, Majda Kocjan, Marija Drašković, Boris Gosak, Mauko Rastko, Zdenka Kikec, Borut Lipič, Milena Fariš, Slavica Poredoš, Bernarda Pelcar, Jože Kocon, vsi drugi; Diana Palfi, Jasna Milanović, Nada Šef, Tatjana Raduha, Violeta Bokan, Gabriela Antolin, Leonida Štraki, Jožica Horvat, Tanja Šveglj, Andrej Rogač, Franc Mesarič, Jože Hren, Igor Šendlinger, Bojan Petek, Iztok Jerebich, Darko Horvat, Robert Stojko, Borut Topličar, Željko Dukić, Rudi Omahen, Cvetka Omahen, Cvetka Komar, Marjana Tivadar, Helena Pintarič, Marija Balažic, Srečko Kerec, Danilo Drašković, Silva Eöry, Jožica Vuk, Renata Makovec, Judita Zver, Majda Camplin, Alenka Kranjc, Alfonz Hajdinjak, Maša Flegar, Aleša Novak, Lijana Kepe, Mira Mislata, Andrej Halas, Darinka Pozvek, Jelka Sever, Tatjana Lisec, Renta Kerčmar, Ksenija Jerebich, Stanislav Zver, Stanislav Raščan, Brigita Baša, Jože Gubič, Suzana Toha, Alojzija Ratkai, Biserka Ričnik, Ludvik Novak, Slavko Sobočan, Robert Belovič, Zdravko Pravič, Ema Hari, Borut Oslaj, Milko Podlešek, Ivanka Horvat, Dušan Gomboc, Bojan Jazelj, Andrej Grof, Angela Farkaš, Srečko Panič, Martin Horvat, Daniela Štamberger, Dušan Novak, Benjamin Makoli, Zoran Milošević, Marija Herpe, Štefan Ščavničar, Vlado Gomboc, Karmen Skalar, Terezija Balažek, vsi so kri dali prvič.

RAKIČAN — Marija Hari (7), Jože Rehn (3), Alojz Baligač (3), Aleksander Lipaj (3), Irena Žganjar (5), Jože Casar (2), Kristina Lipaj (1), Jože Copot (2), Helena Copot (2), Štefan Bohneč (7), Kristina Šadi (5), Vilh Lebar (7), Angela Vlaj (6), Jože Horvat (2), Anton Čontala (9), Jože Horvat (1), Alojz Casar (3), Hedvika Sovič (2), Jože Zavec (2), Štefan Zavec (1), Milorad Žinkovič (3), Štefan Martinec (1), Janez Madjar (1), Štefan Luk (1), Silva Šmidlechner (2).

KRVODAJALCI OD DRUGOD — Jože Berden (12), Vladimir Abakumov (24), Marica Meško (16), Miran Žilavac (13), vsi Občina M. Sobotica; Slavko Čerpnjak (5), Slovenija ceste, tozdr M. Sobotica; Jože Horvat (3), Jože Novak (13), Geza Prem (22), vsi Agroservis M. Sobotica; Ivan Balažic (9), Štefan Maučec (2), oba Planika Turnišče; Stanko Čerpnjak (17), Stanko Cigut (12), Jože Zavec (3), Silvo Dominko (4), Štefan Hartman (1), vsi TMI M. Sobotica; Ignac Raščan (9), »Sobotka« M. Sobotica; Anton Vrečič (41), Jekotehna M. Sobotica; Kristina Lasbahe (10) in Anton Lasbahe (7), oba iz Iljaševca; Štefan Šarkezi (3), Mura M. Sobotica; Marija Klar (34), Braconer; Rudi Kulič (4), Konstruktor, TOZD Gradbeništvo Pomurje M. Sobotica; Drago Vidonja (2), D. Slavec; Drago Sukič (3), Jože Kučan (2), oba Bliska M. Sobotica; Ladislav Abraham (45), Panonija M. Sobotica; Jožica Meolic (17), SO M. Sobotica; Rozalija Ostanek (18), Splošna bolnica M. Sobotica; Koloman Kocijan (13), Jože Žekš (10), TMI M. Sobotica; Oto Baranja (11), Dominik Zver (2), Vladimir Jambor (3), Franc Kuhar (38), Boris Škrjanec (48), Alojz Šmodiš (1), vsi IMP Panonija M. Sobotica; Jožefa Sagaj (6), Stane Durič (5), oba Mura M. Sobotica; Majda Kranjc (11), Ljubljanska banka M. Sobotica; Ana Gabor (7), Murski Črnci; Vinko Brumen (3), Črešnjec; Marjan Čuk (12), Silvester Čmager (11), oba Radenska Radenci; Karel Šušlec (5), Avtoradgona G. Radgona.

HVALA ZA SODELOVANJE!

Alkohol v prometu — družbeno zlo

V tem članku želim opisati, kakšno zlo povzroča alkohol v cestnem prometu, vendar moram povedati, da je alkoholiziranost udeležencev v prometu preširok problem, da bi ga lahko obdelal v tem kratkem prispevku. Ko obravnavamo uživanje alkohola, se ne moremo omejiti samo na varnost v cestnem prometu, ampak je treba stvar obravnavati širše in bolj kompleksno, saj se alkoholiziranost pojavlja v vseh oblikah življenja občanov. S splošnim obveščanjem, da je vsakdo, ki je pod vplivom alkohola, nevaren svoji okolici zaradi specifičnega obnašanja in odnosa do soljudi, je mogoče bistveno prispevati tudi k treznosti udeležencev v cestnem prometu. Udeležba v prometu pod vplivom alkohola, posebno vožnja z vozilom na motorni pogon, je eden izmed najaktualnejših problemov v sodobnem cestnem prometu. Način vožnje izkušnega voznika se poslabša, ko vozi pod vplivom alkohola, na stopnjo začetnika.

Automatično potekajoče reak-

cije postanejo še posebno počasne ali pa se popolnoma izgube; zaradi povečanega občutka zmogljivosti mislijo vozniki, da je njihova sposobnost nespremenjena ali celo večja, vendar so poleg psiholoških funkcij prizadele tudi sposobnosti čutil. Vse to nam daje osnovo za sklepanje, da gre velik odstotek nesreč pripisati vplivu alkohola na sposobnost vožnje in da je število nesreč, nastalih zaradi alkohola, verjetno precej večje, kot nam kažejo statistični podatki. Pri današnji gostoti prometa in hitrosti, predvsem pri mešanem prometu, karščen je v Pomurju, je tudi trezen voznik pogosto preobremenjen. Alkohol je bil v Pomurju kot vzrok prometnih nezgod več let na drugem mestu, v letu 1981 pa se je povzpel na prvo mesto. Lani so alkoholizirani vozniki v Pomurju povzročili 133 prometnih nesreč s smrtnim izidom in telesnimi poškodbami. Teh nesreč pa bi bilo po vsej verjetnosti več, če miličniki ne bi pri nadzoru cestnega prometa izločili še 1703 vinjenih voznikov.

Nekateri kazalci v tem letu kažejo, da se število teh nesreč še povečuje. Posebno zanimiva je odstopitev povzročiteljev prometnih nesreč z območja registracije vozila ali stalnega bivališča voznika. Ta podatek kaže, da se alkoholizirani vozniki ne odločajo za dolge vožnje, ampak se vozijo le v kraju svojega bivališča oz. na vsakodnevni relaciji.

Kdo ne sme med vožnjo uživati alkohola in kdo lahko ter kakšno količino lahko uživa, je natančno določeno v zakonu o temeljni varnosti cestnega prometa. V 152. členu zakona o temeljni varnosti cestnega prometa je določeno, da voznik ne sme voziti vozila v cestnem prometu, niti ga začeti voziti, če je pod vplivom alkohola. Štelo se bo, da je voznik pod vplivom alkohola, če se z analizo krvi ali urina, ali po kakšni drugi znanstveni metodi (alkoskop), s katerim se ugotavlja alkohol v organizmu, ugotovi, da ima voznik v krvi več kot 0,5 promile alkohola. Alkoholnih pi-

jač pa ne sme uživati in ne začeti voziti, če ima v organizmu kaj alkohola ali če kaže znake alkoholnih motenj. Voznik motornega vozila kategorije C ali D, dokler vozi vozilo te kategorije, nadalje voznik vozila, s katerim se opravlja javni prevoz, dokler opravlja tem vozilom javni prevoz in tisti voznik, ki mu je vožnja glavni poklic.

V postopku za prekršek je način dokazovanja alkoholiziranosti oz. pozitiven rezultat vrednoten kot dokaz samo, kadar preizkušanec ne oporeka rezultatu preizkusa. Tako normativna ureditev varuje občana pred morebitnimi napakami pri preizkusu. Kadar voznik oporeka vrednosti preizkusa na alkohol v izdihanem zraku, mora miličnik obvezno odrediti strokovni pregled. Za voznika, ki noče opraviti preizkusa na alkohol v izdihanem zraku, miličnik ne odreja in ne odreja voznika na strokovni pregled, pač pa ukrepa po določbah zakona o odklonitvi preizkusa alkoholiziranosti. Pri prometnih nesrečah, v katerih je kdo izgubil življenje ali je bil telesno poškodovan ali je nastala večja premoženjska škoda, miličnik odredi strokovni pregled, če sumi, da je udeleženec bil pod vplivom alkohola. Sum pa je podan, če je rezultat preizkusa v izdihanem zraku pozitiven.

Če želimo na tem področju izboljšati prometno varnost, potem bo morala glavno vlogo odigrati družbena samozaščita v krajevnih skupnostih, delovnih organizacijah in drugih ožjih krogih, v katerih delujejo občani. Kjer se med seboj poznajo in imajo možnost neposredno vplivati na medsebojne odnose v taki meri, da bo zagotovljena varnost vseh občanov na vseh področjih in tako tudi pri udeležbi v cestnem prometu.

Se dovolj zavedamo posledic alkoholizma?

DESET LET TERAPEVTSKE

Danes lahko preberete zadnjega od načrtovanih člankov o problematiki alkoholizma. Tako smo realizirali sklepe lanske skupščine zdravljenih alkoholikov in se pripravljali na letošnje jubilejno 10. skupščino terapevtske skupine zdravljenih alkoholikov.

10. skupščina bo 29. maja 1982 ob 9. uri v dvorani SGP Konstruktor — TOZD Gradbeništvo Pomurje v Murski Soboti. Razen zdravljenih alkoholikov in njihovih predstavnikov delovnih organizacij, družbenopolitičnih organizacij in novinarje. Upamo, da se bodo skupščine udeležili v čim večjem številu, saj se bomo pogovarjali o problematiki alkoholizma v delovnih organizacijah in ukrepih, ki naj bi jih izvajali za preprečevanje te hude socialne bolezni. V ta namen smo tudi pripravili povzetek predavanj:

1. Alkoholizem je v naših delovnih organizacijah velik problem, saj je več kot 20 %

SKUPINE

zaposlenih moških alkoholikov.

2. Pri iskanju notranjih rezerv v času gospodarske stabilizacije smo premalo pozornosti posvetili alkoholizmu.

3. Kdo je alkoholik? Večkratna vinjenost na delovnem mestu je zanesljiv znak alkoholizma, obstajajo še številni drugi kriteriji.

4. Naša družba je preveč strpna do popivanja in do alkoholnega obnašanja. Ljudje so premalo obveščeni o problematiki alkoholizma, pa tudi o možnosti in načinu zdravljenja.

5. Odgovornost vodilnih delavcev pri odpravljanju posledic alkoholizma in njihov dejanski odnos do pitja alkoholnih pijač. Na skupščini bomo omenili nekaj najbolj problematičnih delovnih organizacij v naši občini.

6. Alkoholizem v delovnih organizacijah je predvsem vprašanje reda in delovne discipline, pa tudi humanih samoupravnih so-

cialističnih odnosov v njej.

7. Vloga in pomen kadrovske in socialne službe v zvezi z alkoholizmom.

8. Disciplinski postopek proti alkoholiku in delo disciplinske komisije v zvezi z alkoholizmom.

9. Kako naj bi delovna organizacija ravnala z alkoholikom.

10. Splošni ukrepi proti alkoholizmu v delovni organizaciji.

Podrobnosti o problematiki alkoholizma lahko preberete v knjigi »Alkoholizem in združeno delo«, avtorja dr. sc. dr. med. Janeza Ruglja, ki je izšla v zbirki Priročniki pri Centru za samoupravno normativno dejavnost v Ljubljani, leta 1981 (cena 490.— din.).

Naše delo se bo nadaljevalo tudi po skupščini v dobro vseh naših zdravljencev, njihovih svojcev in prijateljev ter v korist naši družbi, ki jim tako zdravljene omogoča.

Pripravila dr. Zdenka Čebašek-Travnik

5. junija

1000 naročnikov z VESTNIKOM na izlet na KOROŠKO

ZGEP „Pomurski tisk“ TOZD tiskarna M. Sobotica, Lendavska 1

Zaradi rušitve

prodamo

montažno halo železne konstrukcije v izmeri 32 x 20 x 5 metrov. Montažno halo je možno uporabiti za proizvodne in skladiščne prostore.

Zainteresirani naj se javijo na gornji naslov ali telefonsko številko 069 22-210.

OSNOVNA ŠOLA KUZMA

RAZPISUJE

za nedoločen čas prosta dela in naloge

— učitelja telesne vzgoje, zemljepisa

Pogoji: končana izobrazba predpisane stroke in stopnje.

Rok prijave je 15 dni po objavi razpisa.

Začetek dela 1. 9. 1982.

**fruti
med**

— vaša nepogrešljiva
hrana. Hrana, ki je vzeta iz
narave in pripravljena brez
konzervansov
— višnja, mandarina,
jagoda, malina, borovnica,
marelica

— za sladice in
namaz
— za otroke in
odrasle

**POSKUŠITE!
NAVDUŠENI
BOSTE!**

hp medex
Ljubljana, jugoslavija

5. JUNJA

**1000 naročnikov z Vestnikom
na izlet na Koroško**

Na podlagi 34. člena zakona o upravljanju in razpolaganju s stavbnim zemljiščem (Ur. list SRS, št. 7/77), 8. in 9. člena zakona o prometu z nepremičninami (Ur. list SRS, št. 19/76) ter 17. člena odloka o upravljanju in oddaji stavbnega zemljišča v občini Gornja Radgona (Ur. objave, št. 21/78)

razpisuje

KRAJEVNA SKUPNOST NEGOVA

JAVNI NATEČAJ

za oddajo delno opremljenih stavbenih zemljišč za individualno gradnjo v k. o. Negova, in sicer

1. par. št. 1211/13 v izmeri 804 kv. m za izključno ceno 117.070,00 din
2. par. št. 1211/12 v izmeri 829 kv. m za izključno ceno 106.766,00 din
3. par. št. 1211/11 v izmeri 807 kv. m za izključno ceno 103.933,00 din
4. par. št. 1211/9 v izmeri 788 kv. m za izključno ceno 101.486,00 din
5. par. št. 1211/8 v izmeri 923 kv. m za izključno ceno 118.873,00 din
6. par. št. 1211/7 v izmeri 896 kv. m za izključno ceno 115.395,00 din
7. par. št. 1211/6 v izmeri 870 kv. m za izključno ceno 112.047,00 din
8. par. št. 1211/5 v izmeri 804 kv. m za izključno ceno 103.547,00 din

Izključna cena za kvadratni meter zemljišča znaša 37,60 din.
Stroški komunalne ureditve (vodovod, elektrika in gramozirana cesta) znašajo za vsak kvadratni meter 91,24 din.

POGOJI NATEČAJA:

1. Natečaja se lahko udeležijo vsi državljani SFRJ osebno ali po zastopniku s pismenim pooblastilom.
2. Natečaj je usten in bo 13. junija 1982 ob 9.00 uri v prostorih KS Negova. Interesenti morajo pismeno prijaviti udeležbo na natečaj najpozneje do 8. junija 1982 do 12.00 ure v prostorih KS Negova. Prijavi je potrebno priložiti potrdilo o vplačani varščini, ki znaša 10.000,00 din. Varščina se vplača na žiro račun Krajevne skupnosti Negova 51910-645-30507.
3. Najugodnejši ponudnik je tisti, ki ponudi najvišjo odškodnino za kvadratni meter delno opremljenega stavbnega zemljišča. Na natečaju uspešni ponudnik je dolžan plačati odškodnino delno opremljenega stavbenega zemljišča v roku 30 dni po podpisu pogodbe, s katero pridobi pravico uporabe stavbenega zemljišča. Če ni plačana v tem roku, se šteje, da ponudnik odstopa od pridobljenega stavbenega zemljišča.
4. Varščina zapade v korist žiro računa KS, če je najugodnejši ponudnik odstopil od ponudbe, ko je že uspel na javnem natečaju. Ponudnikom, ki na natečaju ne bi uspeli, se varščina vrne. Najugodnejšemu ponudniku se varščina poračuna.
5. Rok za pričetek gradnje je najpozneje v enem letu od pridobitve pravice uporabe, in je dolžan zgraditi objekt do III. gradbene faze najpozneje v petih letih od sklenitve kupoprodajne pogodbe. Če ni pričeto z gradnjo v roku enega leta od pridobitve pravice uporabe se šteje, da ponudnik odstopa od pridobljenega stavbenega zemljišča.
6. V izključni ceni ni zaračunan republiški in občinski prispevek za kmetijsko zemljiško skupnost; ki bremeni kupca.

Predsednik skupščine KS Vlado Rojko

SEKRETARIAT ZA OBČO
UPRAVO OBČINE MUR-
SKA SOBOTA

RAZPISUJE
JAVNO LICITACIJO

za prodajo osebnega avto-
mobila:

RENAULT — 4 TLS, leto
izdelave 1977, prevoženih
70.000 km, karamboliran za
izključno ceno 15.000.— di-
narjev

Kupec plača od izlicitira-
nega zneska tudi prometni
davek

ter

**več najdenih koles, ko-
les z motorjem in mope-
dov.**

Licitacija bo v soboto,
5. junija 1982, ob 8. uri na
dvorišču upravne zgradbe
skupščine občine, A. Kar-
doša 2, za avtomobil R 4,
za kolesa, kolesa z mo-
torjem in mopede pa ob
9. uri na grajskem dvorišču
v Rakičanu.

Vsak četrtek

VESTNIK

... odločili smo se za gradnjo
v stanovanjski zadrugi...

... kar močno smo pljunili v roke,
gradnja nam gre dobro od rok.

V stanovanjski zadrugi lažje
gradimo zaradi tovarištva in
medsebojne pomoči. Skratka,
zgradili bomo.

... so pa še druge prednosti:
prihranek časa pri urejanju
gradbene dokumentacije in
izvajanju gradbenih del, popust
pri nakupu gradbenega
materiala in seveda višji bančni
kredit.

Pri reševanju stanovanjskega
problema vam banka pomaga s
posojilom, ki si ga lahko
pridobite:

če namensko varčujete z
rednimi mesečnimi pologi ali z
enkratnim pologom, z vezavo
dinarskih sredstev ali dinarske
protivrednosti banki prodanih
konvertibilnih deviz,

s predhodnim varčevanjem in
vezavo privarčevanih sredstev.

Višina posojila je odvisna od
oblike varčevanja in varčevalne
dobe.

Vse podrobnejše informacije
boste dobili v vaši enoti temeljne
banke, združene v Ljubljansko
banko — združeno banko.

VARČUJE

VARČUJEM

ljubljska banka

Občinska kulturna skupnost Ljutomer razpisuje prosto delo
in naloge

KUSTOSA

— Zgodovinarja

za opravljanje del in nalog v Muzeju NOB, muzeju E. Kardelj
„Taborsko gibanje na Slovenskem“ in galeriji A. Trstenjak v
Ljutomeru.

Pogoj: končana visoka ali višja šola — smer umetnostna zgo-
dovina

Nastop dela po dogovoru, vendar najpozneje do 1. julija
1982.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili na zgornji naslov v
15 dneh po objavi razpisa.
Vse ostale informacije v tajništvu OKS Ljutomer, Ormoška ce-
sta 22.

ARCEOMURKA

NOVO novo

GALANTERIJA

na Titovi c. v M. Soboti

izredna ponudba

DARIL in SPOMINKOV

v prenovljeni prodajalni GALANTERIJ,
kjer boste z veseljem in ugodjem izbirali
za moške in ženske

NA VOLJO SO VAM DARILA
RAZNOVRSTNE PRAKTIČNOUPORABNE
IN OKRASNE VREDNOSTI TER
SPOMINKI TURISTIČNONARODOPIS-
NEGA IN OSEBNEGA ZNAČAJA:
kristalni in lončeni izdelki, nakit,
ženske torbice in dežniki ter nekatera
domača ročna dela itd.

Pa kaj bi nam verjeli in doma sedeli
sami si oglejte in naprej povejte!

GALANTERIJA
TOZD IZBIRA

Potrošnik

murska sobota

Radijski in televizijski spored od 28. maja do 3. junija

PETEK	SOBOTA	NEDELJA	PONEDELJEK	TOREK	SREDA	ČETRTEK
RADIO MURSKA SOBOTA 15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Ob koncu tedna, 17.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 18.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	RADIO MURSKA SOBOTA 15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Prijetno soboto vam želimo, 16.45 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 18.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	RADIO MURSKA SOBOTA 10.05 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 11.00 — Srečanje na pomurskem valu, 12.00 — Spored v madžarskem jeziku, 13.00 — Doma in onkraj meja, 13.30 — V nedeljo popoldne, 14.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. DEŽURSTVO: 9.00 do 13.00 (telefon: 21-232)	RADIO MURSKA SOBOTA 15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Spored slovenske narodno zabavne glasbe, 16.30 — Športna oddaja, 16.40 — Najbolj iskane plošče preteklega tedna, 17.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	RADIO MURSKA SOBOTA 15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Glasbena oddaja, 16.40 — Aktualna tema — Pomurski turizem, 18.00 — Sotočje, 18.45 — Prijetni glasbeni utrinki, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	RADIO MURSKA SOBOTA 15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Nekaj minut z..., 16.30 — Kihova radijska križanka, 17.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	RADIO MURSKA SOBOTA 15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Glasbena oddaja, 16.30 Kultura in mi — mi in kultura, 17.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.
TV LJUBLJANA 8.50 Tv v šoli: Tv koledar, Nemščina, Glagolica, 10.00 Poročila, 10.05 Tv v šoli: Zgodovina, Iz kockice, Risanka, Ne vprašajte mene, Hoja, Risanka, Izobraževalna reportaža, Zadnje minute (do 12.05), 15.30 Tv v šoli: Nemščina, Glagolica (do 16.30), 17.25 Poročila, 17.30 Mak ob progi, otroška serija Tv Skopje, 18.00 Čez tri gore: Gorenjci iz Naklega, 18.30 Obzorik, 18.45 O sadovnjakih, izobraževalna oddaja, 19.15 Risanka, 19.20 Ciklaj, 19.24 Tv in radio noč, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 Tv dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Včeraj... za jutri: Kres, dokumentarna serija, 20.40 Propagandna oddaja, 20.45 Ne prezrite, 21.00 Gospod Horn, 1. del ameriške nadaljevalne serije, 22.00 Poročila z 9. kongresa ZK Srbije, 22.15 Nočni kino: Fantje iste klase, ameriški film, 22.10 Poročila	TV LJUBLJANA 8.00 Poročila, 8.05 Cici-ban, dober dan: Mavrica pisana, 8.35 Mi smo mali muzikanti: Sodni proces, češka glasbena serija, 9.05 Mak ob progi, otroška serija Tv Skopje, 9.35 Deček s Solie, otroški film, 10.35 Novo vznemirja, poljudnoznanstvena serija, 11.35 Človeško telo, izobraževalna oddaja, 12.05 Ljudje in zemlja, ponovitve, 13.05 Poročila (do 13.10), 16.35 Poročila, 16.40 Deček Daku, bangladeški mladinski film, 17.45 Španija '82, 1. oddaja pred svetovnim nogometnim prvenstvom, 18.50 Naš kraj: Vita-nje, 19.05 Zlata ptica — Japonske pravljice: Kaj bi storil, če bi našel denar na cesti, 19.10 Risanka, 19.20 Ciklaj, 19.24 Tv in radio noč, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 Tv dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Bobo, ameriški film, 21.40 Zrcalo tedna, 21.55 Poročila z 9. kongresa ZK Srbije, 22.25 Jazz na ekranu: Rainbow, 22.45 Poročila	TV LJUBLJANA 9.10 POROČILA 9.15 ŽIV ZAV, otroška matineja, 10.10 Jack London: MARTIN EDEN, italijanska nadaljevalka, 11.10 TV KAZIPOT 11.30 NARODNA GLASBA 12.00 KMETIJSKA ODDAJA 13.00 POROČILA (do 13.05) 15.45 PRISLUH-NIMO TIŠINI, oddaja Tv Koper za slušno prizadeje, 16.20 POROČILA 16.25 OSEM FILMSKIH PRIČEVANJ — Srbija: TRENUTEK, igrani film, 18.00 ŠPORTNA POROČILA 18.10 REPORTAŽA Z MEDNARODNEGA BADMINTONSKEGA TEKMOVANJA ZA ZLATO PERESNO ŽOGICO 18.40 OPERA NARAVE: Venezuela, francoska dokumentarna serija, 19.10 RISANKA 19.15 CIK CAK 19.22 TV IN RADIO NOČ 19.24 ZRNO DO ZRNA 19.30 TV DNEVNIK 19.55 VREME 19.57 PROPAGANDNA ODDAJA 20.00 S. Zaninovič: VOJAKI, 1. del nadaljevalke Tv Beograd 21.00 ČLOVEK BREZ MEJA: Slani kruh, dokumentarna serija, 21.30 ŠPORTNI PREGLED 22.00 POROČILA ODDAJNIKI II. TV MREŽE: 15.45 BLESČEČE OČI, ameriški film, 17.30 NEDELJSKO POPOLDNE 18.55 RISANKE 19.30 TV DNEVNIK 20.00 VELIKANI JAZZA 20.45 VČERAJ, DANES, JUTRI 21.05 MLADOST KARLA MARXA 22.00 KRONIKA STERIJEVEGA POZORJA (do 22.45)	TV LJUBLJANA 10.00 TV V ŠOLI: Materinščina, Iz kockice, Risanka, Naši kraji, Darujte knjige, Risanka, Iz arhiva šolske Tv, Zadnje minute (do 12.05) 14.30 TV V ŠOLI — ponovitev (do 16.30) 17.00 POROČILA 17.05 NOVO VZNEMIRJA, angleška poljudnoznanstvena serija, 18.05 ZNANSTVENO TEHNIČNI FILM: Jedrsko zlije-nov ener-gijski vir 18.30 OBZORNIK 18.45 ZDRAVO, MLADI 19.15 RISANKA 19.20 CIK CAK 19.24 TV IN RADIO NOČ 19.26 ZRNO DO ZRNA 19.30 TV DNEVNIK 19.55 VREME 19.57 PROPAGANDNA ODDAJA 20.00 35 mm — FILM-SKA DELAVNICA 21.30 V ZNAMENJU Oddajniki II. TV mreže: 17.10 TV DNEVNIK V MADŽARŠČINI 17.30 TV DNEVNIK 17.45 ILUSTRIRANE ZGODBE 18.00 OTROČI POJO 18.15 IZOBRAŽEVALNA ODDAJA 18.45 ŠPORTNI GRAFIKON 19.30 TV DNEVNIK 20.00 ZNANOST 20.55 ZAGREBSKA PANORAMA 21.15 DOBER VEČER: Kičo Slabinac, ponovitev zabavno glasbene oddaje 22.05 GIBLJIVE SLIKE, oddaja o filmu 22.50 KRONIKA STERIJEVEGA POZORJA (do 23.35)	TV LJUBLJANA 10.00 TV V ŠOLI: Rastlinski laboratorij, Predeli in ljudje, Risanka, Kockica, Poklici gradbinec, Risanka, Telesna vzgoja, Zadnje minute (do 12.05) 14.30 TV V ŠOLI — ponovitev (do 16.35) 17.35 POROČILA 17.40 CICI-BAN, DOBER DAN: Ce ladja zbolí... 18.00 GUSARJI KAPITANA GAUCHA, otroška brazilski nadaljevalka, 18.30 OBZORNIK 18.45 NAŠA PESEM SKOZI PESEM 19.15 RISANKA 19.20 CIK CAK 19.24 TV IN RADIO NOČ 19.26 ZRNO DO ZRNA 19.30 TV DNEVNIK 19.55 VREME 19.57 PROPAGANDNA ODDAJA 20.00 AKTUALNO 20.40 PROPAGANDNA ODDAJA 20.45 I. Silone: FONTAMARA, italijanska nadaljevalka 21.40 V ZNAMENJU Oddajniki II. TV mreže: 17.10 TV DNEVNIK V MADŽARŠČINI 17.30 TV DNEVNIK 17.45 OTROŠKA ODDAJA 18.15 AKTUALNOSTI 18.45 NARODNA GLASBA 19.30 TV DNEVNIK 20.00 KULTURNA ODDAJA 20.45 ZAGREBSKA PANORAMA 21.05 I. Cankar: HLAPCI, predstava SNG Drama iz Ljubljane 22.00 KRONIKA STERIJEVEGA POZORJA (do 23.45)	TV LJUBLJANA 10.00 TV V ŠOLI: Kemija, Predeli in ljudje, Risanka, Zdrženi narodi, Zgodovina maratona, Risanka, Zgodba, Zadnje minute (do 12.35) 14.30 TV V ŠOLI — ponovitev (do 16.30) 17.05 POROČILA 17.10 M-LADI VIRTUOZI: Saksofon 17.30 MI SMO MALI MUZIKANTI: Rime, češkoslovaška glasbena serija 18.00 MOZAIK KRATKEGA FILMA: LJUBEZNI AZREILIVAC, jugoslovanski film 18.30 OBZORNIK 18.45 PO SLEDEH NAPREKA 19.15 RISANKA 19.20 CIK CAK 19.24 TV IN RADIO NOČ 19.26 ZRNO DO ZRNA 19.30 TV DNEVNIK 19.55 VREME 19.57 PROPAGANDNA ODDAJA 20.00 STUDIO 21.30 AKTUALNA ODDAJA 22.10 V ZNAME-NJU Oddajniki II. TV mreže: 17.10 TV DNEVNIK V MADŽARŠČINI 17.30 TV DNEVNIK 17.45 NE KLICITE ME ROBI, otroška oddaja 18.15 ZNANOST 18.45 ZABAVNO GLASBENA ODDAJA 19.30 TV DNEVNIK 20.00 TELE-SKOPIJA: Danilo Kiš 21.00 PO IZBIRI: STROGO NADZOROVANI VLAKI, češkoslovaški film 22.30 24 UR 22.35 KRONIKA STERIJEVEGA POZORJA (do 23.20)	
TV ZAGREB Oddajniki II. tv mreže: 17.10 Tv dnevnik v madžarščini, 17.30 Tv dnevnik, 17.45 Kolibri, otroška oddaja, 18.15 Beseda mladim, 18.45 Telesni '81, zabavno glasbena oddaja, 19.30 Tv dnevnik, 20.00 Glasba ob osmih, 20.30 Zagrebška panorama 21.05 Povečava, dokumentarni film, 21.55 Nočni kino: Ti in jaz, sovjetski film (do 23.25)	TV ZAGREB Oddajniki II. tv mreže: 17.00 Liga mladih lingvistov, posnetek prireditelje, 18.00 Človek in pol, humoristična serija, 19.00 Ljudska ustvarjalnost, 19.30 Tv dnevnik, 20.00 Koncert zabavne glasbe, 20.30 Poezija, 21.05 Poročila, 21.10 Čez Atlantik, feljton, 21.55 Športna sobota, 22.15 Dokumentarna oddaja (do 23.00).	TV ZAGREB Prvi program 9.45 Poročila, 10.00 Nedeljsko popoldne, 11.30 KUD Kočo Racin, 12.00 Kmetijska oddaja, 14.00 Jugoslavija, dober dan, 14.45 Za in proti, 15.15 Ikone, 15.45 Svetleče oči (film), 17.30 Od daleč in blizu, 18.55 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Manj strašna noč (dramska serija), 21.00 S kameru po svetu, 21.30 Športni pregled, 22.00 Dnevnik	TV ZAGREB Prvi program 17.40 Poročila, 17.45 Oddaja za otroke, 18.15 Tv koledar, 18.25 Kronika občin Osijek, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 V žarišču, 20.50 Sedem januarskih dni (film), 22.30 Dnevnik	TV ZAGREB Prvi program 17.40 Poročila, 17.45 Oddaja za otroke, 18.15 Tv koledar, 18.25 Kronika občin Osijek, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 V žarišču, 20.50 Sedem januarskih dni (film), 22.30 Dnevnik	TV ZAGREB Prvi program 17.10 Poročila, 17.15 Tv koledar, 17.25 Kronika občin Bjelovara, 18.15 Oramba in zaščita, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Zabavna sredi, 21.30 Majski operni večeri, 22.15 Dnevnik	TV ZAGREB Prvi program 17.40 Poročila, 17.45 Ne kličite me Robi, 18.15 Tv koledar, 18.25 Kronika občin Splita, 18.45 Glasbena oddaja, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Spekter, 21.20 Tv kiosk, 22.20 Poročila
TV AVSTRIJA Prvi program 8.50 do 12.05 Šolska TV, 15.30 do 16.30 Šolska TV, 17.40 Poročila, 17.45 Kolibri, otroška oddaja, 18.15 Beseda mladim, 18.45 Telesni '81, zabavno glasbena oddaja, 19.30 Tv dnevnik, 20.00 Glasba ob osmih, 20.30 Zagrebška panorama 21.05 Povečava, dokumentarni film, 21.55 Nočni kino: Ti in jaz, sovjetski film (do 23.25)	TV AVSTRIJA Prvi program 10.00 Poročila, 10.05 do 12.00 Šolska TV, 16.25 Zabavni koledar, 17.30 Poročila, 17.35 Tv koledar, 17.45 Izbrano, 18.15 Mali koncert, 18.30 Nekaj čisto osebno, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Ozek prehod (film), 21.20 Dnevnik, 21.35 Kronika IX. kongresa ZK Srbije, 22.05 Polnočna promenada.	TV AVSTRIJA Prvi program 9.45 Poročila, 10.00 Nedeljsko popoldne, 11.30 KUD Kočo Racin, 12.00 Kmetijska oddaja, 14.00 Jugoslavija, dober dan, 14.45 Za in proti, 15.15 Ikone, 15.45 Svetleče oči (film), 17.30 Od daleč in blizu, 18.55 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Manj strašna noč (dramska serija), 21.00 S kameru po svetu, 21.30 Športni pregled, 22.00 Dnevnik	TV AVSTRIJA Prvi program 17.40 Poročila, 17.45 Oddaja za otroke, 18.15 Tv koledar, 18.25 Kronika občin Osijek, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 V žarišču, 20.50 Sedem januarskih dni (film), 22.30 Dnevnik	TV AVSTRIJA Prvi program 17.40 Poročila, 17.45 Oddaja za otroke, 18.15 Tv koledar, 18.25 Kronika občin Osijek, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 V žarišču, 20.50 Sedem januarskih dni (film), 22.30 Dnevnik	TV AVSTRIJA Prvi program 17.10 Poročila, 17.15 Tv koledar, 17.25 Kronika občin Bjelovara, 18.15 Oramba in zaščita, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Zabavna sredi, 21.30 Majski operni večeri, 22.15 Dnevnik	TV AVSTRIJA Prvi program 17.40 Poročila, 17.45 Ne kličite me Robi, 18.15 Tv koledar, 18.25 Kronika občin Splita, 18.45 Glasbena oddaja, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Spekter, 21.20 Tv kiosk, 22.20 Poročila
TV MADŽARSKA 7.05 in 13.15 Šolska TV, 15.05 Tv festival Miškolc, 15.45 Prijatelj narave, 16.05 10 minut za ribiče, 16.25 Navzkrižno vprašanje, ugankarska igra, 16.55 Okno, reportaže, 18.30 Tv dnevnik, 19.00 Delta, znanstveni magazin, 19.25 25 letni madžarske televizije, 20.40 Umetnina tedna, 20.45 Družinski krog, 21.35 Tv dnevnik, 21.45 Razrešimo, naloge iz kemije.	TV MADŽARSKA 7.05 Za narodnosti, 7.20 Za otroke, 8.50 Tv repri-ze: Buddenbrookovi, Kviz, Haydn, 12.50 Za otroke, 14.15 Zgodovina nogometa, 14.40 Curro Jimenez, 15.55 Rehabilitacija, 17.10 Moda 82, 17.40 Zabavna glasba, 18.30 Tv dnevnik, 19.00 Mož in Laramieja, amer. film, 20.45 Bazar popevk, 21.15 Tv dnevnik, 21.25 Smrt je nastopila opolnoči, italijansko-nemški film.	TV MADŽARSKA 8.30 Za otroke, 9.55 Rokomet: Tatabanya—Hon-ved, 13.35 Ob dnevu otroka, 15.35 Nedeljska glasba, 16.40 Priporočamo naše sporede, 17.05 Budimpeštanski velesejem, prenos, 18.00 Teden: aktualnosti, reportaže, 19.00 Visoki plavalasec se vrača, filmska komedija, 20.25 Šport, 20.35 Družabna igra, 21.15 Nedokončan pogovor: Dezső Keresztury in njegov gost Antal Dorati.	Vaš oglas V VESTNIKU zaneshljiv uspeh	TV MADŽARSKA 8.05 in 14.25 Šolska TV, 15.30 Spreminjajoča se vas, 16.05 Naš vrt, naše dvorišče, 16.35 Šah mat, 16.55 Opetno prijateljstvo, skupni koncert češke in madžarske TV, 17.30 Kronika Južnega Alfolda, 18.30 Tv dnevnik, 19.00 Pravica do azila, špan-ski Tv film, 19.55 Studio 82, kulturni tednik televizije, 20.55 Iz oči v oči: Janos Peter, 22.40 Tv dnevnik.	TV MADŽARSKA 8.00 in 14.20 Šolska TV, 9.05 Tv repri-ze: Delta, Vi-soki plavalasec, Največji bager, 15.05 Mož z lasuljo v Liberiji, Tv film, 16.40 Zaščita živil, 17.20 Zakladi v smeteh, reportaža, 18.30 Tv dnevnik, 19.00 Pred sodbo: Storilec in žrtev, Tv film, 20.00 Živa ljudska pesem, 20.10 Forum: zaščita človekovega okolja, debata v študiju, 21.40 Tv dnevnik.	TV MADŽARSKA 8.05 Šolska TV, 15.05 Filmi za otroke, 15.40 Tv borza, 15.50 Madžarska zveza, reportaža, 16.35 Telešport, 17.00 Tv reporter: Mark Aarons in Sidneya, 17.20 Pedagoški forum: izkušnje petidnevnega delovnega tedna, 18.30 Tv dnevnik, 19.00 Kuhajmo: gost: Siegfried Rauch, 19.50 Umetnina tedna, 20.00 Ozadje vesti: pogledi, mnenja, 20.50 Rock: ansambel Ed-da, 21.35 Tv dnevnik.

5. junija VESTNIKOV IZLET

Vaš oglas v VESTNIKU
zanesejljv uspeh

5. junija VESTNIKOV IZLET

5. junija VESTNIKOV IZLET

tedenski koledar

PETEK, 28. maja — Vojislav
SOBOTA, 29. maja — Majda
NEDELJA, 30. maja — Ivana
PONEDELJEK, 31. maja — Angela
TOREK, 1. junija — Justin
SREDA, 2. junija — Evgenij
ČETRTEK, 3. junija — Karel

prodam

MOPED SLC in stroj za izdelavo betonske opeke prodam. Radomeršak 60. p. Ljutomer. In-175
FORD TAUNUS 17 M UGODNO PRODAM. Ogljed je možen od 6.00 do 14.00 ure pri Janezu Gnjaku. DO »Ljutomerčan«, Ljutomer. Kidričevo naselje 1. In-173
OJACEVALEC FENDER 60 W, HAL VIBRATOR, primeren za orgle ali ritem kitaro, akustično kitaro in mikrofon »paladium« prodam. Štefan Srša. Šelnica 40. Medžimurje. Le-150
ELEKTRIČNO KITARO JOLANA prodam za 4000 din ali zamenjam za akustično kitaro. Telefon 70-053 od 18. ure naprej. Le-152
KOLE ZA VINOGRAD prodam. Interesenti se naj oglašijo v Kapci 49. Le-151
OSEBNI AVTOMOBIL WARTBURG KARAVAN, generalno popravljen, prodam. Naslov v upravi lista. Le-154
PEVSKO OZVOČENJE FBT 100 W, in ojačevalec VERMONTA REGENT 120 W prodam. Marjan Colar, Vrhovljan 42. Martin na Muri, telefon 069 75-011 od 6.—14. ure. Le-153
DVE BREJI KRAVI, kontrola A, prodam. Košarovi 26. M-1886
MLIN HENGER S SAJBERJEM in sitami prodam. Pečarovci 86. M-1887
KRAVO, staro sedem let, dobra mlekarica, prodam. Miholič, Lemerje 79. p. Bodonci. M-1890
TAM 4500, KIPER, registriran, prodam. Cena 110.000 din. Elektromotor, 10 KV, prodam. Cena 7000 din. Lovrenčič, Križevci pri Ljutomeru. M-1891
GUMI VOZ PRODAM. Jože Mesarič. Poljska 34. Bakovci. M-1892
TRAKTOR (manjše izdelave) kupim. Tel. (062) 816 402 — v soboto. M-1111
OSTREŠJE in zidno opeko, rabljeno, prodam. Partizanska 38, Murska Sobota. M-1839
SOD ZA GNOJNICO, 1700 l, prodam. Informacije: gostilna Jerebic, Gančani. M-1842
WARTBURG KARAVAN POCENI PRODAM. Naslov v upravi lista. M-1843
TROŠILEC KRAN 30, skoraj nov, prodam. Sebeborci 21, p. Martjanci. M-1847
DVA MOPEDA TOMOS 15 SLC in APN 4 prodam. Gomilice 96. p. Turnišče. M-1848
MALI ŽITNI KOMBAJN MASSEY FERGUSON, v dobrem stanju, prodam. Moravci 73. p. Martjanci. M-1851
150 kv. m TERVOL PP 3 cm, 14 km betonskega železa, dolžine 6 m, profil 12 M/M, 2 km mreže 205 x 600 cm, format 15 x 15 cm, profil 5 m/m, rabljeni električni štedilnik »GORENJE«, televizor RIZ črno-beli, s stabilizatorjem, rabljeno samokolnico, rabljeni betonski mešalec in leseno montažno garažo 3 x 5 m z začasnó lokacijo, prodam. Cene po dogovoru. Šanko, Murska Sobota, Prešernova 25. M-1851
ŠKODO 110 L, ugodno prodam. Slavko Stefanec, Hrastje Mota 28. p. Radenci. M-1854
KOSILNICO GUTBROT, novejši tip, širina kose 1,40 m, ugodno prodam. Peskovci 37. M-1856

MOŠKO KOLO UGODNO PRODAM. Vrazova 14, Murska Sobota. M-1857
DESKE (bor, jelič), prodam. Vaneča 87. M-1858
FIAT 750 — po delih, prodam. Ogled: Bakovci, Prečna 18. M-1859
FORD 17 M, v voznom stanju, neregistriran, prodam. Branko Šavoren, Fikšinci 6, p. Rogošvci. M-1860
OTROŠKI ŠPORTNI VOZIČEK PRODAM. Jožica Lončarič, Prešernova 17, Ljutomer. IN-171
PARCELO ZA VIKEND UGODNO PRODAM NA »KASTELU« na Vaneči. Informacije: telefon 22-166. M-1861
PRIKOLICO ZA PREVOZ ŽIVINE (2000 kg), prodam. Ogljed v soboto in nedeljo. Vilko Vajda, Kuršinci 60, p. Bučkovci. M-1862
ZAPOROŽEC in moped (tri prestave) prodam. Lipa 30, p. Turnišče. M-1866
NOVO MONTAŽNO BARAKO 4 x 3,5 m, primerno za graditelje, prodam. Jože Horvat, Gregorčičeva 11, Murska Sobota — popoldne. M-1868
OSEBNI AVTO SIMCA 1301 SPECIAL, letnik 1971, dobro ohranjen, ugodno prodam. Hajdinjak, Žižki 63. M-1870
MOPED (tri prestave) in pony ekspres (v nevoznom stanju), z rezervnimi deli prodam. Alojz Gomboši, Krog 28. M-1871
TELICO, brejo sedem mesecev, kontrola A, prodam. Petanjci 57. M-1872
HLADILNIK GORENJE (170 l), prodam. Berden, Titova 17, Murska Sobota. M-1874
DVE KRAVI — po izbiri, prodam. Rankovci 14. M-1876
GRADBENO PARCELO V KUPŠINCIH 63 prodam. M-1877
MALE PUJSKE PRODAM. Petanjci 51. M-1878
DVE LONČENI PEČI ZA OGREVANJE SOBE, malo rabljeni, ugodno prodam. Noršinci 5, p. Martjanci. M-1879
DYANE 6, letnik 1977 oktober, prevoznih 57.000 km, prodam. Telefon (062) 35-141 int. 02 popoldan, Jakac. M-1799
MOTORNO ŽAGO STIHL PRODAM. Odranci 77. M-1880
DIESEL MOTOR ZA KOSILNICO BCS PRODAM. Turnišče 200. M-1881
OBRAČALNIK ZA KOSILNICO BCS, po ugodni ceni prodam. Gradišče 14, p. Tišina. M-1882
OPEL KADET CUPPE, letnik 1970, ugodno prodam. Prečna 18, Bakovci. M-1799
ZASTAVO 101, letnik 1974, kombinirani otroški voziček, zib-elko in stajico prodam. Lang, Puževci 24. M-1833
AVTO KOMBI FIAT 750 PRODAM. Andrej Dolamič, Trate 1, Gornja Radgona. M-1892
ZASTAVO 750 DE LUX NUJNO PRODAM. Pečarovci 95. M-1893
OBRAČALNIK ZA KOSILNICO BCS UGODNO PRODAM. Sebeborci 13. M-1894
PEVSKO OZVOČENJE SOLTON COMMANDER 400 STEREO 4 boks prodam. Vrazova 8, telefon 81-375 / MIČO. M-1883
PEVSKO OZVOČENJE MONTARBO 100 W, dva zvočnika GUDMENS 100 W in RCF 100 W PRODAM. Franc Brunčič, Stara Nova vas 69. M-1895
SVINJO ZA ZAKOL (150 kg), PRODAM. Naslov v upravi lista. M-1896
SPACEK, generalno popravljen, letnik 1972, prodam. Telefon 21-385. M-1897
PUJSKE PRODAM. Puconci 47. M-1899
ZASTAVO 101 L, letnik 77 in emo central 20 prodam. Vancavas 52. M-1901
KAVČ z dvema foteljema ugodno prodam. Culič, Černelavci n. h. M-1916
HIŠO z vrtom in brajdami ob asfaltni cesti prodam. Alojz Hvalič, Janžev vrh 65. p. Radenci. M-1918
KOSILNICO BCS PRODAM. Ivanovci 51. p. Fokovci. M-1919
ZASTAVO 750 PRODAM. Krog 182. M-1920
BREJO KRAVO—PO IZBIRI—PRODAMO. Alojz Bojnec, Filovci 29. M-1921

MALE PUJSKE PRODAM. Krog 71. M-1924
MLADO BREJO KRAVO PRODAM. Odranci 109. p. Črenšovci. M-1925
STAREJŠO HIŠO z večjo parcelo na lepem kraju, 2 km od Radkenburga v Avstriji, prodam. Weingerl, Partizanska 50, Murska Sobota, telefon 22-037. M-1926
FIAT 850 SPORT CUPE PRODAM. Partizanska 23, Bakovci. M-1927
VAUXHALL CHAVETE, letnik 1976, prodam. Crnkovič, Sodišinci 26/A, telefon 72-906. M-1928
TRAVO s sadovnjaka prodam. Križevci 151 v Prekmurju. M-1929
TRAKTOR 558 IMT PRODAM. Skakovci 18, p. Cankova. M-1930
OBRAČALNIK ZA BCS MARATON 140 in traktorski plug olt — 12 colni, prodam. Banko. Dankovci 4. M-1931
I HA NJIVE pred vasjo v Gederovcih prodam. Oglasite se v nedeljo od 8. do 13. ure: Štefana Kovača 20, Murska Sobota. M-1932
LEPE SADIKE »TRSEKOV«, po ugodni ceni, prodam. Markišavci 36/B. M-1933
3 TRIDELNA ZASTEKLENA OKNA PRODAM. Lipa 30. M-1934
MALE PUJSKE PRODAM. Krog 72. M-1935
OTROŠKO POSTELJO, stajico in otroški športni voziček prodam. Prosečka vas 12, p. Mačkovci. M-1937
DVOOSNO PRIKOLICO, 3,5 t, v odličnem stanju, premer gume 750 x 16, prodam. Gradišče 16. M-1938
LEPO TRAVO za košnjo in kvaliteta drva prodam. Eteška Žohar, Brezovci 40. M-1939
ZASTAVO 750 prodam. Lipovci 25. M-1942
DVOBRADNI RABLJENI PLUG, ogrodje za kabino, pogonskojermenco — vse za traktor ferguson ter kompresor za zrak in rodovniško telico, brejo šest mesecev, prodam. Naslov v upravi lista. M-1943
PEUGEOT 304 S, letnik 1976, ugodno prodam. Matija Puhar, Bogojina 42. M-1944
KORUZO V ZRNJU prodam. Šafarsko 51, pri Razkrižju p. Ljutomer. M-1945
TELEVIZOR GORENJE COLOR ELEKTRONIK PRODAM. Trstenjakova 58. M-1947
SPACEK prodam za 2 M. Križevci 141, telefon 77-805. M-1948
KOMPLETNA TRIDELNA OKNA in polnila prodam. Krapje št. 7, p. Veržej. In-178
ČRNO VINO (gemaj, jurko, klinton), prodam. Ormoška 35, Ljutomer In-177
KOLESEJ, možna montaža gumi kolesa, prodam. Jože Vrbnjak, Moravci 46, p. Bučkovci. M-1945
HIŠO z zemljo v Ivanovcih 3, primerno za gostilno ali kmečki turizem, ter zemljo, primerno za vikend in vinograd, prodam. Puževci 22, p. Bodonci. M-1902
OSEBNI AVTOMOBIL ZASTAVA 101 CONFORT, letnik 1980, prodam. Informacije: Banovci 1, p. Veržej. In-179
KRAVO, staro sedem let, visoko brejo, prodam. Sarjaš, Trnje 42. M-1904
ZASTAVO 101 L, letnik 77, in peč emo central 20 za kopalnico prodam. Vaneča vas 52, p. Tišina. M-1905
BREJO PRASICO PRODAM. Dojnja Bistrica 37/A. M-1906
125 PZ, ohranjen, obnovljen, naprodaj. Dušan Cvetko, Štefana Kovača 3, Murska Sobota, telefon 23-488. M-1907
RABLJENA OKNA Z ROLE-TAMI, v dobrem stanju, poceni prodam. Jože Gomboc, Daneta Šumenjaka 8, Murska Sobota. M-1909
TRAVO S SADOVNJAKA, večja površina, prodam. Karel Kerčmar, Petrovci 20. M-1910
KOSILNICO BCS PRODAM. Strukovci 32, p. Bodonci. M-1911
KOMPLETNO POHIŠTVO ZA DNEVNO SOBO, omara sestavljena iz elementov 3,60 x 2,20 m, kavč, dva fotelja, klubska mizica, kuhinjsko mizo in štiri stole ugodno prodam. Ludvik Gumilar, M. Kuzmiča 16, Murska Sobota. M-1912

SAMONAKLADALNO PRIKOLICO MENGELE 35 m³ in puhalik za seno tajfun ugodno prodam. Hotiza 142. M-1913
TELICO, brejo osem mesecev, prodam. Šipoš, Andrejci 51. M-1914
DIANA 6, stara tri leta, registrirana do decembra, prevoznih 35.000 km, naprodaj. Petanjci 68/C. M-1915

kupim

MONTAŽNO GARAŽO KUPIM. Ponudbe po telefonu 23-203. M-1845
NEDOGRAJENO HIŠO ali manjšo kmetijo v Murski Soboti (lahko tudi gradbena parcela) ali kjerkoli v Pomurju kupi zdomec. Naslov v upravi lista. M-OP

zaposlitve

SLUŽBO DOBI DEKLE Z VESSELJEM do dela v kemični čistilnici. Pismene ponudbe pošljite na naslov: Kemična čistilnica Kumer, Gornja Radgona. M-1779

Dragemu sinu in bratu Zdenku Flegarju iz Petanjec, ki služi vojaški rok v Sremski Mitrovici, iskreno čestitajo za 20. rojstni dan ter željo izpolnitev vseh življenjskih upov — mama, oče, brata Franc in Jože z ženo Majdo ter sinom Dragom.

Dragi hčerki, sestri in vnukinji Cvetki Car iz Poznanovec želijo vse lepo za osebnih praznik ter izpolnitev vseh upov — mama, oče, brat Franc in stara mama. Čestitki se pridružuje stara mama iz Moštanec.

KV ŠIVILJO s prakso zaposlim za določen čas. Informacije v nedeljo od 7. do 11. ure. Naslov v upravi lista. M-1846

razno

HIŠO ZA RUŠENJE (OPEKA) ODDAM. Naslov v upravi lista. Ogljed možen popoldne. M-1875

UPOKOJENKO vzamem na stanovanje in za pomoč v gospodinjstvu v okolici Ljutomera. Naslov v upravi lista. In-174

KMEČKI FANT, star 28 let, išče dekle za skupno življenje. Otroci ni ovira, kmetija mehanizirana. Resne ponudbe pošljite na upravo lista pod »ZVESTOBA«. M-1863

PREKLIC! Preključujem veljavnost zaključnega spričevala za 8. razred OS Puconci, izdano za leto 1965/1966, Jolanka Boldžar, Salemenec 6, p. Puconci. M-1865

PREKLIC! Preključujem veljavnost zaključnega spričevala OS Tišina. Elza Farič, Vidonci 29, p. Grad. M-1867

Pomladi vsak se veseli, a v naših srcih žalost tli, ker tebe ljubi mož in oče več med nami ni.

V SPOMIN

25. maja mineva žalostno leto, odkar nas je komaj v 51. letu starosti zapustil dragi mož, oče, dedek in tast

Alojz Mar

Odšel si tiho in brez slovesa. Za teboj so ostali sledovi tvojih pridnih rok. Praznina in žalost v naših srcih pa sta nemi pričci, da smo te imeli radi.

Hvala vsem, ki se ga spominjate, prinašate na prerani grob cvetje in prižigate sveče.

Vsi tvoji, ki smo te imeli radi

Prezgodaj čas prišel je za oddih, dom je prazen, dom je tih, tebe ljubi mož in oče ni, da bi skupaj še bili

ZAHVALA

Po dolgotrajni in težki bolezni nas je v 73. letu starosti za vedno zapustil naš dragi mož, oče, stari oče in brat

Franc Buzeti

iz Bakovec

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih priskočili na pomoč, izrekli sožalje, podarili vence in cvetje, dragega pokojnika pa pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala osebjem pljučnega oddelka soboške bolnišnice, posebno dr. Perkiču za zdravljenje, g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in predstavniku KS Bakovci za poslovilne besede.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Bakovci, Francija, 9. 5. 1982

Žalujoči: žena Marija, hčerki Margita in Ilonka z družinama, sinova Alojz in Franc z družinama, sestri Cecilija in Terezija z družino ter sestra Marija iz Francije.

Ko prišla je cvetoča pomlad, vesel od doma si odšel, a pomislil nisi, da se živ ne vrneš več

V SPOMIN

26. maja mineva sedmo leto, odkar nas je tiho in brez slovesa za vedno zapustil naš dragi mož, očka, sin in brat

Vlado Baler

in odšel tja, kjer ni trpljenja in bolečine, le mir, večni mir. Pomlad se spet prebujaja, a bolečina v naših srcih je vedno večja. Dom je prazen in žalosten brez tebe. Solze se ne ustavijo in bolečina je misel na kruto resnico, da te ne bo nikdar več med nami.

Žalujoči: VSI TVOJI

Ni hujših bolečin, kot je na te boleč spomin

V SPOMIN

26. maja minevata dve boleči leti, odkar nas je v 65. letu starosti zapustil naš najdražji mož, oče in dedek

Janez Nemec

iz Krapja

Ne da se pozabiti, da si nas za vedno zapustil. Še vedno slišimo tvoje korake, tvoj glas. Kruta usoda je oropala naše bogastvo in srečo. Za teboj je ostala nezacelejena rana. Vsem, ki se ga spominjate in prižigate sveče na njegovem grobu — iskrena hvala.

Žalujoči: žena Cecilija, sinova Ivo in Branko ter hčerki z družinami

VESTNIK

Stefan Dravec (direktor in glavni urednik), Juš Makovec (pomočnik direktorja in glavnega urednika), Ludvik Kovač (odgovorni urednik), Brigita Eavčar, Jani Dominko, Jože Graj, Milan Jerše, Janez Kurbus, Dušan Loparnik, Feri Maučec (šport), Vlado Paveo, Štefan Sobočan, Janko Stolnik (dopisništvo), Branko Žunec, Ginter Endre (tehnični urednik), Nevenka Emri (lektor). Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Titova 29/I — Telefon: novinarji 21 232, 21 064 in 21 383; direktor in glavni urednik, odgovorni urednik, naročniški oddelke, računovodstvo, gospodarsko-propagandna služba in tajništvo 21 064 in 21 383, dopisništvo Gornja Radgona tel. 74 597, dopisništvo Leadava tel. 75 085 in dopisništvo Ljutomer tel. 81 317 — Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo — Celoletna naročnina 375,00 din, polletna 188,00 din, letna naročnina za inozemstvo 875,00 din, celoletna naročnina za delovne organizacije 500,00 din. Tekoči račun pri SDK Murska-Sobota 51900—603—30005 — Devizni račun pri Jugobanki Ljubljana 50100—620—000112—25730—30—4—01176 — Cena posamezne številke 10,00 din. Tiska ČGP Večer Maribor — Po pristojnem mnenju je Vestnik oproščen plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

Glasilo občinskih konferenc SZDL Murska Sobota, Gornja Radgona, Leadava in Ljutomer — Izdaja Zavod za časopisno in radijsko dejavnost Murska Sobota, Titova 29/I — Ureja uredniški odbor:

ZAHVALA

V 47. letu starosti je za vedno prenehalo biti srce naši dragi in
nepozabni ženi, mami, stari mami, sestri in teti

Mariji Fekonja

roj. Luk
iz M. Sobote

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam v najtežjih trenutkih stali ob strani ter vsem, ki so jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti, njen prerani grob zasuli z vencami in cvetjem, nam pa izrekli sožalje. Hvala č. duhovniku in pevcem za pogrebni obred. Hvala zdravnikom in strežnemu osebju bolnišnice v Rakičanu za lajšanje bolečin v času njene bolezni.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujoči: mož Marjan, hčerka Silva z družino, brat Anton, sestra Juliška z družino, brat Štefan iz Avstrije, brat Karel in ostalo sorodstvo

*Prezgodaj čas prišel je za oddih,
dom je prazen, dom je tih,
tebe ljuba mama ni,
da bi srečni skupaj še bili*

V SPOMIN

28. maja mineva eno leto, odkar nas je prezgodaj zapustila naša
žena, mama in stara mama

Marija Bertalanič

roj. Krenos
iz G. Slaveč 104

Zelo težko je spoznanje, da te ni več med nami in da je ostal naš dom za vedno prazen. Vsem, ki se je še spominjate in obiskujete njen grob — iskrena hvala!

Žalujoči: mož Štefan, sin Emil z ženo Danico, hčerke Mira, Olga z možem Jožetom in Vera ter vnuki

ZAHVALA

V 59. letu starosti nas je zapustil in odšel tja, kjer ni trpljenja in
bolečine, le mir, večni mir

Ludvik Pentek

iz Kušanovec

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, znancem, dobrim sosedom, gasilcem ter delovnemu kolektivu
OŠ G. Petrovci za darovane vence in cvetje, nam pa za izrečeno sožalje.

Posebna zahvala duhovniku A. Balažicu za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govorniku
KS Mačkovič ter Ludviku Rituperju in njegovi družini iz Moravce.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Kušanovci, 6. 5. 1982

Žalujoči: sestra Irena in brat Franc z družinama ter ostalo sorodstvo

*Ko prišla cvetoča je pomlad,
vesel od doma si odšel,
a pomislil nisi, da se živ ne vrneš več*

V SPOMIN

23. maja je minilo šest let, odkar nas je tiho in brez slovesa zapustil
naš dragi sin, brat in bratranec

Milan Lucu

iz Doline

ter odšel tja, kjer ni trpljenja, ne bolečine, le večni mir. Pomlad se prebujala, a bolečina v naših srcih je
vedno večja. Dom je prazen in poln žalosti brez tebe. Solze se ne ustavijo in boleča je misel na kruto
resnico, da te ne bo nikoli več med nami.

Hvala vsem, ki se ga spominjate in ste ga imeli radi.

Žalujoči: oče, mama, sestra z možem, Blanka, Branko, stari starši in ostalo sorodstvo

31. maja minevata dve žalostni leti, odkar je zahrbtna bolezen
mnogo prezgodaj iztrgala izmed nas našo drago in nepozabno
ženo in mamo

Ano Horvat

iz Filovec

Težko je življenje brez tebe in vsak korak, kamorkoli nas vodi, je en sam spomin nate. Naš dom, ki si
ga imela tako rada in za katerega si se toliko trudila, je ostal prazen. Nikoli se ne bomo mogli sprijazniti
s tem, da smo te morali izgubiti, ko bi te najbolj potrebovali. Čeprav se nikoli več ne vrneš k svoji
družini, boš v naših srcih živeła naprej.

Vsem, ki obiskujete njen prerani grob priskrba hvala.

Žalujoči: mož Jože in hčerka Nada z možem Jožetom

ZAHVALA

Ob težki izgubi našega dragega

Emerika Šiftarja

dipl. ing. agronomije

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem ter vsem, ki ste ga
pospremili na zadnji poti, darovali vence in cvetje, nam izrekli pismo ali ustno sožalje,
sočustvovali z nami in nam pomagali.

Posebna zahvala dolgujemo mag. sc. dr. med. Jožetu Bedernjaku za požrtvovalno
zdravljenje v času njegove bolezni ter medicinskemu in strežnemu osebju infekcijskega
oddelka.

Iskrena hvala govornikom, predstavniku krajevne skupnosti in društva kmetijskih
inženirjev in tehnikov za ganljive poslovilne besede.

Lepa hvala duhovnikom za opravljeni pogrebni obred.

Žalujoči: VSI NJEGOVI

ZAHVALA

Nepričakovano in za vedno nas je v 53. letu starosti zapustil naš
dragi mož, oče, sin, dedi, brat in zet

Jože Hozjan

iz M. Sobote

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem, prijateljem, KS Žiberci, sodelavcem
DO Potrošnik TOZD Veleprodaja M. Sobota, DO Eurotrans, poslovalnica Maribor, VVO Lenart in
sostanovalcem iz Naselja 14. divizije, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovo prerano
zadnjo pot, darovali vence in cvetje, nam izrekli ustna in pismena sožalja.

Posebna zahvala g. župniku iz M. Sobote in Apač za pogrebni obred, vsem pevcem za odpete
žalostinke, godbi na pihala iz Apač, govorniku DO Potrošnik in KS Žiberci za pretresljive besede
slovesa na pokopališču.

Iskrena zahvala za vso pomoč ob težkih trenutkih sorodniku Jožetu Pušniku, družinam Karoli,
Lenaršič, Oršoš, Kralj in vsem ostalim, ki ste nam kakorkoli pomagali lajšati bolečine.

M. Sobota, Maribor, Žiberci, Laško, 18. maj 1982

Žalujoči: žena Ida, sin Janez in hčerka Jožica z družinama, mama, brat Ignac z ženo, tašča z družino
in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Po težki in kratki bolezni nas je v 82. letu starosti za vedno
zapustila naša draga mama, sestra, omama in praomama

Ana Šiplič

iz M. Sobote

Prisrčno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so jo
obiskovali v času njene bolezni, jo v tako lepem številu spremljali na njeni prerani zadnji
poti, ji darovali vence in šopke, nam pa izrekli sožalje.

Hvala vsem, ki ste nam v težkih trenutkih priskočili na pomoč, zdravnikom in medicinsko
osebju zdravstvenega doma v M. Soboti, ki so jo obiskovali na domu in ji lajšali
bolečine. Hvala kolektivom ABC Pomurka TOZD Agroservis, TOZD Agromerkur Pa-
karnica, INTES TOZD Mlinopek, Sobota TOZD Vrtnarstvo in društvu upokojencev iz M.
Sobote.

Lepa hvala č. duhovniku za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

M. Sobota, 6. 5. 1982

Žalujoči: sinova Geza in Emil z družinama, hčerki Marija in Trezika z družinama, sestre in
brat z družinami ter ostalo sorodstvo

*Ko prišla je pomlad,
vesel od doma si odšel,
a pomislil nisi, da se živ ne vrneš več.*

ZAHVALA

Ob hleči izgubi dragega moža, očeta, starega očeta, brata, strica
in botra

Štefana Zelka

iz Tropovec,

ki nas je v 58. letu starosti zapustil, se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem,
prijateljem, DPO in KS Tišina, sodelavcem DO ABC Pomurka TOZD TMK, sodelavcem vzdrževanja
TPO »Radenska«, sodelavcem likalnice TOZD oblačila »Mura«, OGZ M. Sobota, GD sektorja
Tišina, RD G. Radgona, Društvu invalidov M. Sobota in OO ZSMS Tropovci. Posebna zahvala pa
še GD in vaškemu odboru Tropovci za vsestransko pomoč v najtežjih trenutkih.

Posebna zahvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, godbi na pihala iz
Bakovec, vsem govornikom za poslovilne besede ter vsem darovalcem za vence in cvetje, kakor tudi
vsem, ki so darovali v dobrodelne namene in vsem, ki ste dragega pokojnika v tako velikem številu
pospremili na njegovi zadnji poti.

Vsem še enkrat — prisrčna zahvala!

Tropovci, 13. maja 1982

Žalujoči: žena Veronika, sinova Branko in Marjan z družinama, brat in sestre z družinami ter ostalo
sorodstvo

ZBOR TABORNIKOV V DOMANJŠEVCIH

Taborniki dobili svoj dom

Ob navzočnosti številnih tabornikov, planincev, predstavnikov družbenopolitičnega življenja občine Murska Sobota ter občanov Domanjševcih in okolice je bil v Domanjševcih zbor pomurskih tabornikov. S tem so tudi taborniki počastili mesec mladosti. To slovesnost, kateri je prisostvoval tudi predsednik Zveze tabornikov Slovenije Robert Bobanec, so tudi povežali z otvoritvijo doma zveze tabornikov občine Murska Sobota, ki so si ga uredili v bivših prostorih osnovne šole v Domanjševcih. Na slavnosti so govorili starešina pomurskih tabornikov tov. Vild, predstavnik družbenopolitičnih organizacij Domanjševcih tov. Erniša, starešina Zveze tabornikov Slovenije tov. Bobanec in podpredsednik izvršnega sveta skupščine občine Murska Sobota tov. Brunec, ki je dom predal svojemu namenu. Kratek program pa so izvedli taborniki odreda Trobentice iz Prosenjakovca. Dom tabornikov v Domanjševcih, ki stoji v prelepem okolju, je prav gotovo velika pridobitev za pomurske tabornike, saj jim bo rabil za usposabljanje in tekmovanja.

Dan pred otvoritvijo doma zveze tabornikov občine Murska Sobota so v Domanjševcih tudi izvedli

S slavnostne otvoritve doma zveze tabornikov občine Murske Sobota v Domanjševcih. Foto: Feri Maučec

tekmovanje v mnogoboju za medvedke in čebelice. Udeležilo se ga je okrog 150 tabornikov in tabornic iz 11 odredov Pomurja. Doseženi pa so bili naslednji rezultati — **MI** čebelice: 1. Črni teloh M. Sobota 49,53, 2. Bele štoklje Turnišče 48,70 in 3. Ljudska pravica Lendava 45,00 točk. **MI** medvedki: 1. Črni teloh M. Sobota 53,00, 2. Pod starim gradom G.

Radgona 48,99 in 3. Bele narcise Beltinci 43,86. St. čebelice: 1. Pod starim gradom G. Radgona 74,58, 2. Črni teloh M. Sobota 72,78 in 3. Rdeči maki M. Sobota 70,60. St. medvedki: 1. Ljudska pravica Lendava 81,77, 2. Rdeči maki 69,89 in 3. Bele narcise Beltinci 66,93 točk.

F. Maučec

REGIJSKO TEKMOVANJE V VIDMU OB ŠČAVNICI

Potrdilo usposobljenosti mladine za potrebe SLO in DS

Da se mladi Pomurci uspešno usposablajo za potrebe SLO in DS, so dokazali na petkovem regijskem tekmovanju v Vidmu ob Ščavnici. Vse sodelujoče ekipe — tekmovalce so v treh konkurencah: med osnovnošolci 12 najuspešnejših ekip iz občinskih tekmovanj iz vseh štirih pomurskih občin, med srednješolci 20 in 2 izvenšolski eki-

Murske Sobote in prvo ekipo bodočih mladih kmetijskih strokovnjakov iz Rakičana. Od izvenšolskih ekip sta se regijske preizkušnje udeležili le dve. Zmagali pa so Ljutomerčani pred mladimi iz Gornje Radgone.

Tudi to, že tretje regijsko tekmovanje mladine s področja SLO in DS, je potrdilo, da uspešno

Letos je bilo že sedmič organizirano tekmovanje v avtorallyju v Murski Soboti, katerega se je udeležilo 27 avtomobilistov iz severovzhodne Slovenije. Foto: F. M.

DELEGACIJA RABE V PANONIJI — Ob koncu preteklega tedna je 3-članska sindikalna delegacija iz delovne organizacije Raba gyár v Monoštru (Szentgotthard) vrnila obisk sindikatom kolektiva Panonija v Murski Soboti. Ogledali so si proizvodne prostore in se pogovarjali o možnostih sodelovanja na gospodarskem področju. Že 19. junija pa bo športno srečanje. Madžarska delegacija si je ogledala tudi tovarno Mura in Radence. (J. G.)

Foto: FRKU

pi — so namreč pokazale dobro poznavanje problematike tako v praktičnem kot tudi teoretičnem delu preizkušnje.

Sicer pa so imeli največ uspeha, pa tudi znanja in spretnosti, učenci iz murskosoboške občine, ki so osvojili prva mesta v obeh konkurencah. Med osnovnošolci so najboljše reševali teste s področja protipožarne in prometne varnosti ter narodne in civilne zaštite ter premagali skoraj devet kilometrov dolg orientacijski pohod učenci iz prve ekipe OŠ Ivan Cankar iz Bogojine. Nič manj pa niso zaostajali v znanju topografije, orientaciji po karti, streljanju z zračno puško, sestavljanju vojaške puške in drugih preizkušnjah njihovi sovrstniki, učenci druge ekipe prav tako OŠ Ivan Cankar iz Bogojine, ki so bili drugi v končnem seštevku točk, tretje mesto pa so osvojili učenci OŠ 17. oktober iz Beltincev.

Med srednješolci, ki so se spoprijeli s še nekoliko težjimi nalogami, je bilo vse do konca negotovo o zmagovalcu. V tej konkurenci so zasluženo slavili učenci druge ekipe kmetijskega šolskega centra iz Rakičana, pred zdravstveno šolo iz

podružbljamo to področje tudi med mladimi. Številna orientacijska tekmovanja, v katerih je letos sodelovalo več tisoč mladih iz Pomurja, so porok, da smo na tem področju v regiji naredili zares veliko. Kot pa je poudaril na zaključku tekmovanja Miran Blagovič, predsednik MS ZSMS za Pomurje, je to zasluga tudi učiteljev in mentorjev.

Minulo regijsko tekmovanje je bilo vzorno organizirano in pri tem ne smemo zanemariti prizadevnih domačinov in gostiteljev iz Vidma ob Ščavnici.

V. Paveo

ŠOLE IN ŠOLARJI

Do konca maja je še čas, da se vključite v akcijo za zbiranje novih naročnikov Vestnika. Za vsakega novega naročnika boste prejeli eno od Vestnikovih značk, za pet novih naročnikov pa si boste zagotovili en sedež v našem avtobusu, ki vas bo popeljal na izlet v Hrvaško Zagorje. Vse podrobnejše informacije so na voljo v ravnateljstvu vaše šole.

Želimo vam velikospheh in na svidenje na našem izletu!

8. POHOD MLADIH IZ GORNJERADGONSKE OBČINE OB MEJNIKIH REVOLUCIJE

Obujanje tradicij NOB

Več sto mladih je minula sončna sobota privabila na že 8. pohod ob mejnikih revolucije, ki sta ga tudi tokrat organizirali OO ZSMS Janžev vrh in OK ZSMS Gornja Radgona.

Po zboru pri gasilskem domu na Janževem vrhu se je okrog osmih zjutraj valila dolga kolona mladih od enega obeležja iz naše revolucije-

narne preteklosti do drugega — tako so se ustavili pri Thotovem mlinu, kjer so vlasovci tik pred koncem druge svetovne vojne zahrbtno umorili Janko Jurkoča Jovo, prvoborca in sekretarja okrožnega odbora OF, pri spomeniku na Kapeli in vse do Radenec. Tu so se obrnili in vračali proti zbirališču.

Ob srečanju z borci in obujanju spominov na svetlo in krvavo tra-

nutke revolucije so pohodniki preizkusili še znanje iz prometne in protipožarne varnosti ter narodne in civilne zaštite, torej aktivnosti, ki so v ospredju letošnje akcije NNNP.

Na sklepni slavnosti je mladim na Janževem vrhu spregovoril Bruno Švagan, predsednik občinskega sindikalnega sveta.

vp

100 let GD Apače

Minulo nedeljo so člani gasilskega društva v Apačah slavili visoko obletnico dela in obstoja. Že 100. rojstni dan domačih gasilcev so proslavili z lepo proslavo in bogatim kulturnim programom ter prevzemom novega, prepotrebne gasilskega avtomobila TAM 2100.

Ob tej priložnosti so pripravili tudi srečanje gasilskih pihalnih god iz nekaterih sosednjih gasilskih društev, prav tako pa tudi veliko gasilsko parad po apaških ulicah. Ob visokem jubileju so se dostojno oddolžili tudi domačini. saj je bil praznik gasilcev tudi njihov praznik. Z množično udeležbo so dokazali, da so — tako kot zmeraj — tudi v prihodnje vedno pripravljeni pomagati svojim fantom v gasilskih uniformah.

Tekst in foto: J. Kurbus

Očistimo naš kraj

Na sliki: Učenci med urejanjem krajnjega centra v Šalovecih.

Tekst in foto: Drago Jurič

Ob zaključku tedna rdečega križa je sekcija RK osnovne šole Šalovec, skupaj z osnovno mladinsko organizacijo, pripravila očistevalno akcijo. Poleg učencev in mladih so sodelovali tudi

številni starejši prebivalci, saj se dogovorili, da bo vsakdo primerno uredil okolico domačije. Mladi so v tej akciji očistili in uredili okolico zadružnega doma in igrišče in jarko, nekaj časa pa parali tudi za ostale naboge. Sicer pa je v zadnjih nekaj letih javnost krožila RK, ki ga vodi mladič Vesna Kočič, nasploh zelo mlada, saj je vanj vključenih tudi učencev. Pomembnejše akcije, ki jih izvajajo med letom, so zbiranje železa, papirja in steklenic. Lani so tem zaslužili nad dvajset tisoč točk, ki so jih namenili za izlete in pomen socialno ogroženim vrstnikom. Lani so leto so zbrali tudi veliko rabljenih oblačil in šolskih potrebščin.

Na tradicionalnem mednarodnem tekmovanju judoistov za memorial Štefana Kovača v Murski Soboti se vsako leto zbere vedno več tekmovalcev.

Foto: Feri Maučec

